

Begroting 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leeswijzer	6
Van perspectiefnota 2025 naar begroting 2025	7
Inleiding	7
1. Meerjarig saldo perspectiefnota 2025	7
2. Mutaties bestaand beleid	8
3. Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid	14
4. Stap 1: Materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025	15
5. Geactualiseerd herzien meerjarig saldo	18
6. Stap 2 en 3: Sluitende meerjarenbegroting en ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid	19
7. Specifieke mutaties	20
8. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves	24
Inleiding ambitiebegroting	27
Programma Leefbare kernen	28
Actielijn 1 Wonen: Perspectief op woningbouw	28
Actielijn 2 Economie, arbeidsmarkt, 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie	30
Actielijn 3 Ruimte en maatschappelijke voorzieningen	31
Actielijn 4 Integrale veiligheid	33
Financiën Leefbare kernen	33
Programma Buitengebied in Balans	39
Actielijn 1 Agrarische sector: Perspectief bieden aan de agrarische sector	39
Actielijn 2 Landschap en natuur	41
Financiën Buitengebied in Balans	43
Programma Leefomgeving van de toekomst	44
Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken	46
Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening	47
Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit	49
Financiën Leefomgeving van de toekomst	49
Programma Positieve Gezondheid	53
Actielijn 1 Zorg dichtbij en op orde	53
Actielijn 2 Gezond in je hoofd en in je vel	54
Actielijn 3 Iedereen kan en mag meedoen	55

Financiën Positieve Gezondheid.....	55
Programma Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht.....	57
Actielijn 1 Samenlevingsgerichte bestuursstijl	57
Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.....	59
Actielijn 3 Financieel gezond blijven	61
Financiën Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht.....	62
Basisbegroting	63
Programma Bestuur & middelen	63
Programma Dienstverlening & burgerzaken	66
Programma Veiligheid	68
Programma Openbare ruimte & mobiliteit.....	71
Programma Economie.....	75
Programma Onderwijs.....	77
Programma Sport & accommodaties	79
Programma Cultuur & recreatie	81
Programma Sociaal domein	83
Programma Milieu	89
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening.....	91
Paragrafen	97
Lokale heffingen	97
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	104
Onderhoud kapitaalgoederen.....	113
Financiering.....	119
Verbonden partijen.....	122
Grondbeleid.....	137
Bedrijfsvoering.....	139
Wet Open Overheid (WOO)	140
Financiële begroting	142
Overzicht baten en lasten	142
Overzicht van baten en lasten per programma.....	143
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	147
Staat van incidentele baten en lasten	147
Structureel begrotingssaldo Tubbergen	151
Meerjarenbalans.....	152
Overzicht taakvelden	153

Bijlagen	155
Bijlage 1: Overzicht reserves en voorzieningen	155
Bijlage 2: Vaststellen begroting	163

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2025 van de gemeente Tubbergen die door het college van Tubbergen aan u als raad aangeboden wordt. Deze begroting heeft als basis het Coalitieakkoord gemeente Tubbergen 2022-2026 met de naam "En noe, met mekaar, vedan!". Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit coalitieakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

In de perspectiefnota 2025 heeft een inhoudelijke en financiële actualisatie plaatsgevonden. Rode draad in deze perspectiefnota was de niet sluitende meerjarenbegroting van de gemeente Tubbergen. In deze Perspectiefnota 2025 is uitvoerig stilgestaan bij de niet sluitende meerjarenbegroting van de gemeente Tubbergen. Vanaf het zogenaamde "ravijnjaar" 2026 wordt de gemeente Tubbergen namelijk geconfronteerd met structureel minder gelden vanuit Den Haag waardoor een niet sluitende meerjarenbegroting ontstaat. Om hierop te kunnen anticiperen heeft het college in de Perspectiefnota 2025 nader uit te werken zoekrichtingen benoemd die moeten leiden tot concrete maatregelen die bijdragen aan een materieel en structureel sluitende meerjarenbegroting met wellicht (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid.

De uitwerking van deze nader uit te werken zoekrichtingen en het benoemen van concrete maatregelen kan op een zorgvuldige manier geschieden omdat de jaarschijf 2025 ten tijde van de Perspectiefnota 2025 nog keurig sloot. Inmiddels is de situatie veranderd. Verdere tegenvallers op het gebied van vooral het sociaal domein en een lagere algemene uitkering maken dat ook de begroting voor het jaar 2025 niet meer sluit. Dat betekent dat in deze Begroting 2025 harde en concrete maatregelen moeten worden opgenomen die in ieder geval zorgen voor een sluitende jaarschijf 2025. Om hiertoe te komen en toch ook de gewenste zorgvuldigheid in tact te houden kiest het college voor een zogenaamde oplossing in drie stappen.

- Stap 1 is gericht op het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025.
- Stap 2 is gericht op het materieel en structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting
- Stap 3 is gericht op het creëren van (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid

Stap 1 is voor het college de eerste prioriteit vandaar dat het college in deze Begroting 2025 komt met concrete maatregelen om de jaarschijf 2025 structureel sluitend te maken. Het college neemt hiervoor verantwoordelijkheid om zodoende te voldoen aan de eisen van het financieel toezicht van onze toezichthouder, de provincie Overijssel. Aan de andere kant wil het college op deze manier tijd en ruimte creëren voor een zorgvuldige afweging van de verschillende zoekrichtingen die moeten leiden tot en sluitende meerjarenbegroting maat daarin wellicht (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid. Deze zorgvuldigheid is naar de mening van het college noodzakelijk om te voorkomen dat te overhaastte en niet terug te draaien, besluiten met ongewenste en onontkoombare effecten worden genomen. Daarnaast heeft de gemeenteraad aangegeven in het voortraject betrokken te willen worden bij (het bepalen van) de nader uit te werken zoekrichtingen. Door te kiezen voor de oplossing in drie stappen ontstaat ruimte voor de zorgvuldige afweging en ontstaat ook ruimte om de gemeenteraad in het voortraject te betrekken bij het vervolg, de stappen 2 en 3.

De financiële problematiek van de Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT), zoals kort aangegeven onder het basisprogramma sport en accommodaties, betrekken we bij deze stappen 2 en 3.

Leeswijzer

In deze leeswijzer worden een aantal zaken toegelicht zodat u de begroting makkelijker kunt lezen. Allereerst een korte toelichting op de opbouw van de begroting. De begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

1. De 5 opgaven uit het coalitieakkoord (de ambitiebegroting)
2. Basisbegroting: hierin komen alle reguliere en jaarlijks terugkerende zaken aan de orde.
3. De verplichte paragrafen
4. De financiële begroting
5. Bijlagen

Er is een wederzijds relatie tussen de ambitiebegroting en de basisbegroting. Er zijn namelijk zaken vanuit de basisbegroting die een directe link met de ambitiebegroting hebben en vice versa.

- Projecten die voortkomen uit ambities kunnen na uitvoering en afronding structurele lasten met zich meebrengen in de beheerfase. De financiering van het project vindt plaats vanuit de ambitiebegroting (incidenteel), terwijl de structurele lasten afvloeien naar de basisbegroting en een plek krijgen onder een van de elf programma's.
- Activiteiten en inspanningen (reguliere capaciteit en middelen) vanuit de basisbegroting kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen in de ambitiebegroting. Daarnaast kan ook (reguliere) capaciteit aan de basisbegroting worden onttrokken om te worden ingezet voor de ambities (projecten en processen).

Van perspectiefnota 2025 naar begroting 2025

Inleiding

Om een gestructureerd beeld te geven van de opbouw en het verloop van het meerjarige saldo volgen we onderstaande opzet:

Allereerst ziet u in paragraaf 1 het beginsaldo van deze begroting 2025 weergegeven. Dit saldo vindt zijn oorsprong in de perspectiefnota 2025 en vormt de basis waarmee verder wordt gewerkt.

In paragraaf 2 schetsen we het beeld van het ontstaan van het begrotingssaldo aan de hand van de zogenaamde mutaties op de uitvoering van het bestaande (dus vastgestelde) beleid.

Het herzien meerjarig saldo is vervolgens weergegeven in paragraaf 3.

In paragraaf 4 vindt u de uitwerking van de eerste stap: het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2024. Daarna wordt in paragraaf 5 het geactualiseerd herzien meerjarig saldo weergegeven.

Stap 2 en 3: de sluitende meerjarenbegroting en ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid zijn uitgewerkt in paragraaf 6.

In paragraaf 7 zijn de specifieke mutaties weergegeven en tot slot in paragraaf 8 de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves.

1. Meerjarig saldo perspectiefnota 2025

Zoals u van ons gewend bent, zoeken we in elk van de P&C-documenten in financiële zin aansluiting bij het laatst vastgestelde document. Voor de begroting 2025 betekent dit dat we aansluiting zoeken bij het saldo van de perspectiefnota 2025.

	2025	2026	2027	2028
Herzien meerjarig saldo perspectiefnota 2025 Tubbergen	369	-865	-464	-810

In het herziene meerjarig saldo uit de perspectiefnota 2025 is ook de zogenaamde "deal met het Rijk" opgenomen zoals die is verwerkt in de voorjaarsnota van het demissionaire kabinet. Deze deal geeft meerjarig een stuk zekerheid voor de financiële toekomst. Dat is mooi maar om nu te zeggen dat er sprake is van een goede deal gaat te ver. De totale korting op de omvang van het gemeentefonds was immers € 3 miljard waarvan nu een bedrag van ongeveer 1 miljard wordt opgelost. De overige 2 miljard aan korting(en) laat het demissionaire kabinet aan het nieuwe kabinet. In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet staat deze korting op het gemeentefonds nog gewoon ingeboekt. Dat geeft dus niet echt hoop en het college is dan ook van mening dat samen met de VNG blijvend aandacht moet worden gevraagd voor een financieringssysteem die recht doet aan het takenpakket van gemeenten. Tijdens de Algemene Leden Vergadering van de VNG zal hier blijvend aandacht voor worden gevraagd. Er gaan zelfs geluiden op dat het aantal taken van gemeenten verminderd moeten worden als er geen geld bijkomt en zullen de ambities van het rijk op bijvoorbeeld woningbouw en duurzaamheid omlaag moeten.

Ondanks de blijvende lobby via de VNG voor meer geld ontkomen we er niet aan om ook na te denken over en ons voor te bereiden op oplossingen om onze meerjarenbegroting weer sluitend te krijgen. Het advies van de VNG hierin is "hope for the best, prepare for the worst". Dit nadenken over en voorbereiden op kunnen we op een zorgvuldige manier doen omdat de jaarschijf 2025 van onze meerjarenbegroting nog keurig sluit. In de perspectiefnota 2025 hebben we daarom een aantal zoekrichtingen opgenomen en in globale zin toegelicht. In het vervolg van deze begroting 2025 komen we terug op deze zoekrichtingen.

In het geactualiseerde herziene meerjarige saldo zoals dat met de kennis van nu kan worden weergegeven is geen (financiële) ruimte opgenomen voor nieuwe ambities, nieuw beleid of verdere intensiveringen van beleid. Mogelijke ruimte hiervoor zal gevonden moeten worden door bestaand beleid te schrappen of te extensiveren. Dus er is pas ruimte voor nieuw beleid als oud beleid wordt geschrapt / geëxtensiveerd (nieuw voor oud). Ook hiervoor zijn de zoekrichtingen uit de perspectiefnota 2025 bedoeld. In het vervolg van deze begroting 2025 komen we terug op deze zoekrichtingen.

2. Mutaties bestaand beleid

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verschillende mutaties op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Mutaties bestaand beleid	2025	2026	2027	2028
Meicirculaire 2024				
- hogere algemene uitkering	215	788	664	666
- te ramen (stel)posten	-446	-1.623	-1.714	-1.831
- te ramen taakmutaties	-81	-81	-81	-81
Leges reisdocumenten	84			
Rente		-185	-200	182
OZB	99	155	212	210
Toeristenbelasting	50	50	50	50
Sociaal Domein	-596	-596	-596	-596
Hervormingsagenda jeugd		315	315	315
Areaalaanpassing	14	14	14	14
Overige kleine(re)verschillen	3	32	36	29
Totaal mutaties bestaand beleid	-658	-1.131	-1.300	-1.042

Meicirculaire 2024

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaire. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

De meicirculaire heeft als basis de voorjaarsnota van de Rijksoverheid en bevat ook de formele verwerking van het schrappen van de oploep van de opschalingskorting. We hanteren de lijn dat de meicirculaire van jaar T de basis is voor de begroting van jaar T+1 en dat de septembercirculaire van jaar T de basis is voor perspectiefnota van jaar T+2. Deze bestendige gedragslijn zijn we ook overeengekomen met onze toezichthouder, de provincie Overijssel.

De hoogte en omvang van de algemene uitkering uit de meicirculaire 2024 laat het volgende meerjarige verloop zien:

Gemeente Tubbergen	2025	2026	2027	2028
Stand decembercirculaire 2023	38.708	36.594	37.689	38.676
Stand mei circulaire 2024	38.923	37.382	38.353	39.342
Saldo	215	788	664	666

Uit de meicirculaire 2024 blijkt een hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze hogere algemene uitkering wordt naast een aantal positieve bijstellingen van de (hoeveelheids)maatstaven en het aanpassen van de loon- en prijscompensatie vooral veroorzaakt door het schrappen van de oploep van de opschalingskorting met in gang van het 2026 voor een bedrag van structureel € 650 miljoen en het laten vervallen van de taakstelling op de jeugdzorg ten bedrage van € 500 miljoen voor het jaar 2025, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. Onderdeel van de zogenaamde "deal met rijk" over het schrappen van de oploep van de opschalingskorting is de afspraak dat gemeenten voor een bedrag van € 650 miljoen bijdragen in het oplossen van de begrotingsproblematiek bij het rijk over het jaar 2025.

Daarnaast is in de meicirculaire 2024 ook de integratie uitkering participatie naar boven bijgesteld en zijn een aantal zogenaamde taakmutaties verwerkt.

Te ramen (stel)posten

In onderstaande tabel wordt het effect van de meicirculaire op de diverse stelposten weergegeven:

Te ramen (stel)posten	2025	2026	2027	2028
- schrappen stelpost opschalingskorting	650	-650	-650	-650
- afboeken stelpost vergoeding jeugd	-415			
- stelpost looncompensatie	-72	-22	-67	-112
- stelpost prijscompensatie	-408	-679	-679	-709
- stelpost loon en prijs verbonden partijen	-	-80	-135	-190
- participatie	-201	-192	-183	-170

Totaal te ramen (stel)posten	-446	-1.623	-1.714	-1.831
-------------------------------------	-------------	---------------	---------------	---------------

(schrappen stelpost) Opschalingskorting

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, die oploopt tot € 975 miljoen in 2026. Deze korting is opgelegd omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. Sinds 2019 is een stand van de opschalingskorting bereikt van € 300 miljoen. In de meicirculaire 2024 is de oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt. Dit betekent voor de gemeente Tubbergen een hogere algemene uitkering vanaf het jaar 2026 van ongeveer € 650.000. Met deze hogere algemene uitkering hadden we in de perspectiefnota 2025 al rekening gehouden door een stelpost te ramen. Met het nadeel van € 650.000 voor het jaar 2025 hadden we ook reeds rekening gehouden in de perspectiefnota 2025. Onderdeel van de zogenaamde “deal met het rijk” was namelijk dat de gemeenten voor een bedrag van € 675 miljoen (voor Tubbergen € 650.000) zouden bijdragen aan het oplossen van de begrotingstekort 2025 bij het Rijk.

(afboeken stelpost) vergoeding jeugd

In de meicirculaire 2024 is opgenomen dat de geraamde extra besparing van het Rijk van € 500 miljoen voor 2025 komt te vervallen, omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. Uitgangspunt is dat het vervallen van de extra korting geen budgettair effect heeft. Het verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor Jeugdzorg rekening mochten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming van de uitgaven. Wij hebben hier een stelpost voor opgenomen voor een bedrag van € 415.000. Deze stelpost kan nu worden geschrapt omdat de algemene uitkering inderdaad is bijgesteld.

Stelposten loon- en prijscompensatie

De indexcijfers uit de meicirculaire 2024 zijn licht hoger dan de cijfers uit de vorige circulaire. Wij hebben onze (meerjarige) stelposten aangepast aan deze meest actuele cijfers.

Participatie

De omvang van de integratie uitkering participatie is vanaf het jaar 2024 gestegen door een loon – en prijsbijstelling. Daarnaast heeft in de meicirculaire 2024 een actualisatie van de verdeelsystematiek voor het onderdeel sociale werkvoorziening plaatsgevonden. Dit alles betekent voor de gemeente Tubbergen met ingang van het jaar 2024 een hogere uitkering participatie. Conform bestaand beleid voegen wij deze hogere uitkering met ingang van het jaar 2024 toe aan de raming voor participatie / sociale werkvoorziening.

Taakmutaties

In de meicirculaire zijn ook een aantal taakmutaties opgenomen. Taakmutaties zijn middelen die met een bepaald oogmerk aan het gemeentefonds zijn toegevoegd of onttrokken, maar waar geen bestedingsverplichting aan ten grondslag ligt. Wanneer ze nieuw zijn worden ze eenmalig afzonderlijk benoemd om inzicht te creëren waaraan het rijk meer of minder geld gaat besteden. Maar het uitgangspunt van de gehele algemene uitkering is en blijft dat de middelen vrij aanwendbaar zijn. Binnen de gemeente Tubbergen kennen we de lijn dat voor deze taakmutaties een stelpost wordt opgenomen in afwachting van te ontwikkelen beleid. Zodra door college en raad wordt ingestemd met het ontwikkelde beleid kan een beroep worden gedaan op deze stelpost(en). Indien ervoor wordt gekozen geen beleid te ontwikkelen dan kan de stelpost vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Voor 2024 zijn er een aantal kleine taakmutaties maar ook een aantal wat grotere die hierna worden benoemd en toegelicht.

Te ramen taakmutaties	2025	2026	2027	2028
Dienstverlening aanpak armoede en schulden	-22	-22	-22	-22

Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-28	-28	-28	-28
Vrijval compensatieregelingen Voogdij 18+	-31	-31	-31	-31
Totaal te ramen taakmutaties	-81	-81	-81	-81

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet via het gemeentefonds € 40 miljoen aan structurele middelen voor betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn voor 2023 incidenteel aan gemeenten beschikbaar gesteld. De toekenning vanaf 2024 zal structureel plaatsvinden om gemeenten verder in staat te stellen om strategisch en doelgericht te handelen en hun activiteiten uit te breiden zoals het verdubbelen van het gebruik van schuldhulpverlening en het bevorderen van activiteiten om armoede onder kinderen te bestrijden. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om structureel bedrag van € 22.000 waarvoor in eerste instantie een stelpost wordt geraamd in afwachting van te ontwikkelen beleid.

Werkdrukverlaging jeugdbescherming

In oktober 2023 hebben het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) en de VNG een bestuurlijk akkoord gesloten over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen (GI's). Hiervoor is € 60 miljoen benodigd. In het bestuurlijk akkoord is afgesproken dat het ministerie van JenV vanaf 2024 structureel jaarlijks € 30 miljoen bijdraagt aan deze werkdrukverlaging. Het bestuurlijk akkoord is van kracht, tot het moment dat een wettelijke regeling voor het Toekomstscenario of een wettelijke regeling voor een landelijk tarief voor maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering in werking treedt, al dan niet als onderdeel van een wettelijke regeling ter implementatie van de Hervormingsagenda. Met het bestuurlijk akkoord zijn afspraken gemaakt hoe gemeenten en GI's aan de hand van het inlooppad stapsgewijs toewerken naar het landelijk tarief. Met dit inlooppad wordt het landelijk tarief en de daarbij passende werkdruk zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 januari 2026 gerealiseerd. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om structureel bedrag van € 28.000 waarvoor in eerste instantie een stelpost wordt geraamd in afwachting van meer duidelijkheid.

Vrijval reservering compensatieregelingen Voogdij 18+

In de meicirculaire 2022 is het budget van de integratie-uitkering Voogdij 18+ overgeheveld naar de algemene uitkering. Op de integratie-uitkering is een reservering achtergebleven voor eventueel nog toe te kennen compensatieregelingen. Dit restbudget (€ 32,1 miljoen) wordt nu voor 2025 en verder overgeheveld naar de algemene uitkering. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om structureel bedrag van € 31.000 waarvoor in eerste instantie een stelpost wordt geraamd in afwachting van meer duidelijkheid.

Leges reisdocumenten

Vanaf 9 maart 2014 zijn paspoorten en de identiteitskaart (ID kaart) voor personen vanaf 18 jaar 10 jaar geldig. Dit heeft in 2014 (10 jaar geleden) geleid tot een ware piek in het aantal verstrekkingen van paspoorten en ID-kaarten. Dit betekent dat al deze verstrekte documenten vanaf 2024 moeten worden vervangen. Naar verwachting gaat het om ruim 3.000 documenten. Rekening houdend met de af te dragen leges aan het rijk en de extra inzet van personeel levert dit in 2025 een extra inkomst op van ongeveer € 84.000.

Rente

Medio 2024 hebben we op grond van onze liquiditeitspositie en onze liquiditeitsprognose een langlopende lening van € 8 miljoen moeten afsluiten.

De rente lasten over de jaren 2024 en 2025 kunnen we enerzijds dekken via de gereserveerde financiële ruimte in de vorm van een stelpost en de rente schatkistbankieren die we ontvangen van het rijk. Vanaf 2026 vervalt deze mogelijkheid deels omdat we verwachten opnieuw geld te moeten lenen (oude leningen vervallen) en omdat we aan de hand van de prognose verwachten dat we het geld dat bij het Rijk staat nodig hebben.

Onroerende zaakbelasting

Door een hogere groei van het aantal woningen pakt de opbrengst Onroerende Zaak Belasting hoger uit dan eerder werd aangenomen

Toeristenbelasting

Het aantal overnachtingen over 2023, die worden verantwoord in 2024, blijken hoger te zijn dan eerder werd aangenomen. We gaan er vanuit dat dit een structurele ontwikkeling is.

Sociaal Domein

Sociaal Domein	2025	2026	2027	2028
WMO				
- HO	-70	-70	-70	-70
- voorzieningen	-26	-26	-26	-26
- ondersteuning individueel	-105	-105	-105	-105
- ondersteuning groep	100	100	100	100
- verblijf	-20	-20	-20	-20
Jeugd				
- ondersteuning individueel	-315	-315	-315	-315
- ondersteuning groep	80	80	80	80
- verblijf jeugd	-63	-63	-63	-63
- pleegzorg en gezinshuizen	-95	-95	-95	-95
- jeugdbescherming en reclassering	-52	-52	-52	-52
- ggz crisis behandeling	-30	-30	-30	-30
Totaal	-596	-596	-596	-596

Wmo

Huishoudelijke Ondersteuning

De trend is dat (oudere) mensen langer thuis blijven wonen. Een gevolg hiervan is een stijging van het aantal cliënten op de basismodule HO en daarnaast ook een stijging van het gemiddelde volume (meer minuten inzet per client). Dit zorgde voor een verwacht tekort van € 70.000 in 2024 en we verwachten op basis van ervaringscijfers dat dit tekort structureel is.

Ondersteuning individueel

Het budget voor individuele ondersteuning is in het programmajournaal van 2024 naar boven bijgesteld als gevolg van een stijging van de kosten per client (meer/duurdere ondersteuning per cliënt). We verwachten op basis van ervaringscijfers dat het budget voor 2025 en verder op dezelfde wijze naar boven bijgesteld moet worden. Meerkosten € 105.000

Ondersteuning groep

Op ondersteuning groep zien we de afgelopen jaren een structurele daling van het aantal cliënten. Daarnaast dalen ook de uitgaven per cliënt (minder uren inzet per cliënt). We verwachten dat het verwachte overschot van € 100.000 in 2024 ook doorzet in 2025 en verder.

Verblijf

Het aantal cliënten met een verblijfsindicatie is de afgelopen jaren gestegen. Dit zorgt voor een verwacht tekort van € 20.000.

Jeugd

Ondersteuning individueel – tekort van € 315.000

- In de lichtste vorm van individuele ondersteuning zien we geen opvallende verschillen.
- In de op één na lichtste vorm van individuele ondersteuning verwachten we op basis van ervaringscijfers een stijging van de kosten per client (meer/duurdere ondersteuning per cliënt). De structurele bijraming is lager dan de bijraming in het programmajournaal voor het jaar 2024, omdat we verwachten dat niet de gehele stijging structureel zal zijn.
- In de op één na zwaarste vorm van individuele ondersteuning verwachten we op basis van ervaringscijfers een stijging van het aantal cliënten en een stijging van de kosten per cliënt (meer/duurdere ondersteuning per cliënt).
- In de zwaarste vorm van individuele ondersteuning verwachten we op basis van ervaringscijfers een stijging van de kosten per cliënt (meer/duurdere ondersteuning per cliënt).

Ondersteuning groep

In de zwaarste vorm van ondersteuning groep zien we de afgelopen jaren een afname van het aantal cliënten. In 2024 is het aantal cliënten bijna gehalveerd ten opzichte van 2023. Gezien deze structurele afname, stellen we het budget nu ook structureel met een bedrag van € 80.000 naar beneden bij.

Verblijf

We verwachten dat de toename van het aantal cliënten met een verblijfsindicatie die we zagen in 2024 deels structureel is. Hierdoor verwachten we een structureel nadeel van € 63.000 op het budget voor verblijf jeugdzorg.

Gezinshuizen

De afgelopen jaren waren er weinig tot geen kosten voor gezinshuizen. In 2024 zijn er een aantal nieuwe indicaties afgegeven waardoor de kosten oplopen. We verwachten dat een deel van deze indicaties structureel zijn. Om deze reden stellen we de raming structureel met een bedrag van € 95.000 naar boven bij.

Hervormingsagenda jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een omvangrijk pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Dit vraagt inzet van en samenwerking tussen alle betrokken partijen uit de zogeheten vijfhoek. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Daarnaast wordt de Jeugdwet aangepast, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Aan het aanpassen van de (reikwijdte van de) jeugdwet is op landelijk niveau een bedrag gekoppeld van € 380 miljoen. In financiële houdt dit in dat het aanpassen van de (reikwijdte) van de jeugdwet moet leiden tot een besparing van de kosten van de jeugdzorg met € 380 miljoen vanaf het jaar 2026. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om een bedrag van € 315.000 vanaf het jaar 2026. We zijn hiervoor echter wel afhankelijk van de besluitvorming door het rijk. Het rijk moet immers de (reikwijdte van de) jeugdwet aanpassen. Mocht de besluitvorming door het rijk onvolledig zijn of later in de tijd plaatsvinden dan worden gemeenten, conform de afspraken over de hervormingsagenda, gecompenseerd via de algemene uitkering.

Areaalaanpassing / volumeontwikkeling

In onze (meerjaren)begroting houden we rekening met een jaarlijkse structurele stelpost voor areaalaanpassing (volumeontwikkelingen) van € 30.000. Voor het jaar 2025 bedragen de kosten als gevolg van de groei van het areaal op het gebied van vooral groen en grijs (wegen) bijna € 16.000. Dit betekent dat een bedrag van € 14.000 kan terugvloeien naar de algemene middelen.

Overige kleine(re) verschillen

Het betreft hier meerdere kleine(re)verschillen.

1. Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven mutaties op basis van bestaand beleid en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo

3. Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid

Rekening houdend met de mutaties op basis van bestaand beleid uit de vorige paragraaf ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Herzien meerjarig saldo Tubbergen	2025	2026	2027	2028
Herzien meerjarig saldo perspectiefnota 2025	369	-865	-464	-810
Totaal mutaties bestaand beleid	-658	-1.136	-1.309	-1.055
Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid	-289	-2.001	-1.773	-1.865

Zoals bij de mutaties bestaand beleid reeds is toegelicht wordt de verslechtering van het herziene meerjarige saldo vooral veroorzaakt door een nadelig effect vanuit de meicirculaire 2024 en de hogere lasten binnen het Sociaal Domein.

Deze tegenvallers maken dat we niet alleen meerjarig vanaf het jaar 2026, maar ook al in 2025 in de rode cijfers geraken. Dat betekent dat we niet alleen de uitdaging hebben om te komen met maatregelen die zorgen voor een sluitende meerjarenbegroting maar ook moeten komen met maatregelen die de begroting 2025 sluitend maken. Dit in tegenstelling tot de cijfers uit de perspectiefnota 2025 waar de jaarschijf nog sloot. Daarnaast bestaat ook nog de wens om meerjarig (financiële) ruimte te creëren voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid. Dit alles heeft het college doen besluiten te kiezen voor een oplossing in de volgende drie stappen.

- Stap 1 is gericht op het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025.
- Stap 2 is gericht op het materieel en structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting
- Stap 3 is gericht op het creëren van (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid

In de volgende paragraaf lichten we deze werkwijze - de oplossing in drie stappen- verder toe.

Stap 1 - materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025

Deze stap is voor het college de eerste prioriteit vandaar dat het college in deze begroting 2025 komt met concrete maatregelen om de jaarschijf 2025 structureel sluitend te maken. Het college neemt hiervoor verantwoordelijkheid om zodoende te voldoen aan de eisen van het financieel toezicht van onze toezichthouder, de provincie Overijssel. Aan de andere kant wil het college op deze manier tijd en ruimte creëren voor een zorgvuldige afweging van de verschillende zoekrichtingen die moeten leiden tot een sluitende meerjarenbegroting met daarin wellicht (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid. Deze zorgvuldigheid is naar de mening van het college noodzakelijk om te voorkomen dat te overhaaste en niet terug te draaien, besluiten met ongewenste en onontkoombare effecten worden genomen. Daarnaast heeft de gemeenteraad aangegeven in het voortraject betrokken te willen worden bij (het bepalen van) de nader uit te werken zoekrichtingen. Door te kiezen voor de oplossing in drie stappen ontstaat ruimte voor de zorgvuldige afweging en ontstaat ook ruimte om de gemeenteraad in het voortraject te betrekken bij het vervolg, de stappen 2 en 3.

Stap 2 - materieel en structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting

Zoals hiervoor is aangegeven zorgt de uitwerking van stap 1 - materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025 - ervoor dat er tijd en ruimte is om stap 2 - materieel en structureel sluitend maken van de meerjarenbegroting - zorgvuldig aan te vliegen.

Stap 3 - creëren van (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid

Zoals hiervoor is aangegeven zorgt de uitwerking van stap 1 - materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025 - ervoor dat er tijd en ruimte is om stap 3 - creëren van (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid - zorgvuldig aan te vliegen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het herziene meerjarige saldo na mutaties bestaand beleid en akkoord te gaan met de oplossing in drie stappen.

4. Stap 1: Materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025

Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, is het sluitend maken van de jaarschijf 2025 de eerste en hoogste prioriteit voor ons college. Enerzijds om te voldoen aan de eisen van onze toezichthouder, de provincie Overijssel, maar ook om tijd en ruimte te creëren voor een zorgvuldige afweging in het kader van de stappen 2 en 3.

Tijdens de eerste uitwerking van de nader uit te werken zoekrichtingen, zoals die zijn opgenomen in de vastgestelde perspectiefnota 2025, kwamen een aantal maatregelen naar voren die naar onze mening kunnen worden ingezet voor het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025. Ons uitgangspunt hierbij is dat deze gekozen maatregelen niet leiden tot niet terug te draaien besluiten met onontkoombare effecten.

Het college ziet de volgende mogelijke maatregelen die kunnen leiden tot een materieel en structureel sluitende jaarschijf 2025:

Maatregelen	2025	2026	2027	2028
Hervormingsagenda jeugd	0	172	229	229
SPN taakstellend subsidiëren tot maximaal de rijksvergoeding	135	115	59	59
Incidenteel afboeken stelposten centrumontwikkeling	334	0	0	0
Noaberkracht	87	131	175	175
Duurzaamheid - extensiveren wijkaanpak	26	26	26	26
Leges en vergunningskosten kabels en leidingen	8	8	8	8
Leges omgevings- en bestemmingsplannen - aantallen	50	50	50	50
Leges bestemmingsplannen - index	3	3	3	3
Leges omgevingsvergunningen - index	20	20	20	20
Indexeren toeristenbelasting	-	55	55	55
Indexeren forensenbelasting	-	12	12	12
Totaal maatregelen	663	592	637	637

Toelichting op de voorgestelde maatregelen

Hervormingsagenda jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd bevat een omvangrijk pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Dit vraagt inzet van en samenwerking tussen alle betrokken partijen uit de zogeheten vijfhoek. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Voor een deel van de afspraken uit de hervormingsagenda moeten gemeenten maatregelen uitwerken die moeten leiden tot een verlaging van de kosten. Rekening houdend met een aantal maatregelen die al zijn doorgevoerd zoals de PraktijkOndersteuner Huisarts Geestelijke Gezondheidszorg (POH GGZ) is hier binnen de hervormingsagenda een bedrag aan gekoppeld van € 207 miljoen in 2026 oplopend naar een structureel bedrag van € 276 miljoen vanaf 2027. Dit levert voor de gemeente Tubbergen een mogelijk besparingspotentieel op van € 172.000 in 2026 oplopend naar een structureel bedrag van € 229.000 vanaf 2027. Het college stelt voor de afspraken uit de hervormingsagenda jeugd te volgen en hier een taakstelling voor op te nemen in de meerjarenbegroting.

In de komende P&C documenten doen wij verslag van de inhoudelijke uitwerking van de concrete maatregelen en het financiële effect daarvan.

SPN taakstellend subsidiëren tot maximaal de rijksvergoeding

De jaarstukken 2023 en de tussenrapportages over 2024 van Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) wijzen, samen met de hogere rijksvergoeding participatie uit dat de jaarlijkse bijdrage aan (SPN) gedekt kan worden uit de rijksbijdrage participatie. De gemeentelijke bijdrage kan komen te vervallen. Dit levert meerjarig een meevaller op voor de algemene middelen

Stelpost centrumontwikkeling

In raadsbrief nr. 52-2023 is de raad geïnformeerd over de fasering van het project inclusief een globale planning. Daar waar het gaat om investeringen in de openbare ruimte, bijdragen aan maatschappelijke ontwikkelingen en de realisatie van een nieuw gemeentehuis zal op termijn budget nodig zijn. In de begroting 2024 is daarom besloten financiële ruimte te creëren om in de toekomst te kunnen voorzien in de noodzakelijke dekking van investeringen. Deze structurele meerjarige financiële ruimte in de vorm van een stelpost kapitaallasten loopt op van € 284.000 in 2024 tot een structureel bedrag van € 484.000 in 2028.

Deze stelpost kapitaallasten wordt in 2024 (nog) niet aangesproken om de simpele reden dat we (nog) geen investeringen hebben gedaan en er dus ook (nog) geen kapitaallasten zijn. Dit levert dus een incidenteel financieel voordeel op in het jaar 2024. Bij het programmajourbaal 2024 is besloten deze meevaller te storten in de reserve Centrumontwikkeling. In datzelfde programmajournaal hebben we aangegeven dat we vanaf het jaar 2025 van jaar tot jaar bekijken welk deel van deze stelpost benodigd is. Gezien de verwachting dat er in 2024 geen (grote) investeringen te verwachten zijn en er dus geen boekwaarde is per 1 januari 2025 kan de stelpost ook in 2025 vrijvallen. Deze vrijval storten we niet in de reserve centrumontwikkeling maar merken we aan als meevaller voor de algemene middelen.

Noaberkracht

Door verder in te zetten op het optimaliseren van de processen binnen Noaberkracht in samenhang met het verder digitaliseren van de systemen (onder andere MS teams) zien directie en bestuur van Noaberkracht kans om op termijn een bedrag van structureel € 400.000 te besparen op de bedrijfsvoering. Dit betekent voor de gemeente Tubbergen een besparing van € 87.000 in 2025 oplopend naar een structureel bedrage van € 175.000 vanaf 2027.

Duurzaamheid - extensiveren wijkaanpak

Woningen moeten in 2050 aardgasvrij zijn (opgave Klimaatakkoord). Hiervoor is een warmtevisie en zijn wijkuitvoeringsplannen vastgesteld. Er is een notitie warmtetransitie opgesteld die aangeeft welke inspanningen en instrumenten in de verschillende WUP-wijken (WijkUitvoeringsPlannen) worden ingezet. De notitie dient als overbrugging tot het warmteprogramma die gemeenten in 2026/2027 verplicht moeten hebben vastgesteld. Wij stellen voor om de aanpak en gestelde ambities tot aan het warmteprogramma te herzien door een minder intensieve aanpak of de keuze voor slechts 1 wijk per gemeente in plaats van de huidige 2. Dit levert een besparing op de uitvoeringskosten op van 0,6 FTE (aandeel Tubbergen € 26.000). Daarnaast levert deze extensivering van de wijkaanpak ook een incidentele besparing van € 150.000 op de programmagelden duurzaamheid op. Deze besparing betrekken we bij de paragraaf specifieke mutaties onderdeel incidentele intensiveringen met dekking.

Stimuleringsregeling

We hanteren een "Stimuleringsregeling Binnenstedelijke Herontwikkelingen" voor inbreidingslocatie waarbij sprake is van een onrendabele top. Vanuit deze regeling kan een bijdrage worden geleverd van maximaal € 200.000 per project, waarbij een woningbouwproject wel voorziet in huisvesting voor de juiste doelgroep, maar financieel niet haalbaar is. De stimuleringsregeling is enkele keren effectief geweest, maar kan niet breed worden ingezet. Er moeten strikte voorwaarden gekoppeld worden aan een gemeentelijke bijdrage bij een particuliere herontwikkeling. Gezien deze strikte voorwaarden verwachtten we niet dat het gehele gereserveerde budget van € 800.000 de komende jaren benodigd is. Vandaar dat wij voorstellen dit budget met een bedrag van € 200.000 te verlagen. Deze besparing betrekken we bij de paragraaf specifieke mutaties onderdeel incidentele intensiveringen met dekking.

Leges en vergunningskosten kabels en leidingen

Netbeheerders en telecombedrijven zijn bezig met een enorme energietransitie, dit brengt veel werkzaamheden met zich mee. Gemeenten houden toezicht op deze werkzaamheden indien het gemeentelijk eigendom betreft. Om de kosten van gemeente te kunnen drukken dienen de tarieven voor het aanvragen en controleren van leges en vergunningen door netbeheerders en telecom verhoogd te worden. Door deze verhoging kan de gemeente voldoende toezicht houden op de eigendommen in de openbare ruimte. Daarnaast willen we ook een tarief invoeren op zogenaamde werkmeldingen, om hierop ook toezicht te kunnen houden. Rekening houdend met benodigde extra inzet van personeel ontstaat hierdoor een structurele meeropbrengst van € 8.000.

leges omgevings- en bestemmingsplannen

We hebben kritisch gekeken naar de kostendekkendheid van onze leges in relatie tot de meerjarig opgenomen ramingen. In eerste instantie zijn we van mening dat het past binnen het begrip kostendekkendheid om de hoogte van de leges ook voor het (komende) jaar 2025 te indexeren. Daarnaast laat het aantal bestemmingsplannen op verzoek al enkele jaren een stijging zien die het wat ons betreft aannemelijk maakt dit als een structurele ontwikkeling aan te merken. Al met al een structurele verhoging van de legesinkomsten met € 73.000.

Toeristen- en Forensenbelasting

De tarieven voor de toeristen- en de forensenbelasting zijn vanaf het jaar 2016 niet meer aangepast aan de inflatie of anderzijds verhoogd. Indien het consumenten prijsindexcijfer (CPI) van het CBS wordt gevolgd over de periode 2016-2024 zou dat een verhoging van de tarieven hebben betekend van 30%. Aangezien al onze uitgaven in die periode ook zijn gestegen en wetende dat ook verschillende andere inkomstenbronnen zoals de OZB en de overige leges zijn aangepast stellen wij voor om dat ook te doen voor zowel de toeristen- als de forensenbelasting. Uitgaande van de ontwikkeling van het CPI over de periode 2016-2024 betekent dit een hogere opbrengst toeristenbelasting van € 55.000 en een hogere opbrengst forensenbelasting van € 12.000. Om alle betrokkenen hierover op een zorgvuldige te informeren kiezen we voor het doorvoeren van deze verhoging per 1 januari 2026. Tevens biedt deze ingangsdatum ook voldoende tijd en ruimte om met (vertegenwoordigers vanuit) de sector in gesprek te gaan over deze maatregel.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de maatregelen die zorgen voor een materieel en structureel sluitende jaarschijf 2025.

5. Geactualiseerd herzien meerjarig saldo

Rekening houdend met de aangegeven en toegelichte maatregelen uit de vorige paragraaf - stap 1 - materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025- ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

Herzien meerjarig saldo Tubbergen	2025	2026	2027	2028
Herzien meerjarig saldo perspectiefnota 2025	369	-865	-464	-810
Totaal mutaties bestaand beleid	-658	-1.131	-1.300	-1.042
Totaal maatregelen stap 1	663	592	637	637

Herzien meerjarig saldo na maatregelen stap 1	374	-1.404	-1.127	-1.215
--	------------	---------------	---------------	---------------

Puur cijfermatig wijst een eerste blik op het herziene meerjarige saldo uit dat er sprake is van een sluitende begroting 2025 met vanaf het zogenaamde "ravijnjaar" 2026 een meerjarig tekort. Belangrijk om te weten is dat de provincie als toezichthouder bij een sluitende begroting 2025 niet verder kijkt naar meerjarige saldi. Dit betekent dat we met deze begroting 2025 inclusief de meerjarenbegroting 2025-2028 keurig binnen de gestelde kaders en regels blijven en dus naar verwachting onder het reguliere (repressieve) toezicht blijven vallen. In het kader van het InterBestuurlijk Toezicht (IBT) blijft de gemeente Tubbergen oranje kleuren.

Ook kunnen we concluderen dat de opzet van de zogenaamde oplossing in drie stappen is gelukt. We hebben immers een begroting met een sluitende jaarschijf 2025 waardoor tijd en ruimte is gecreëerd voor een zorgvuldige afweging van maatregelen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting met wellicht ook (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het herziene meerjarige saldo en het voordelige saldo van het begrotingsjaar 2025 ten bedrage van € 374 .000 te storten in de algemene reserve.

6. Stap 2 en 3: Sluitende meerjarenbegroting en ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid

Inleiding

In de paragraaf herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid hebben wij onze voorgestelde oplossing in drie stappen globaal weergegeven. Stap 1 - het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf is in de vorige paragraaf beschreven en toegelicht. In deze paragraaf treft u een verdere uitwerking aan van de stappen 2 en 3. Qua werkwijze komen deze beide stappen overeen vandaar het koppelen in dezelfde paragraaf. Het moge echter wel duidelijk zijn dat de opdracht voor de beide stappen nadrukkelijk anders is. Stap 2 is gericht op het sluitend maken van de meerjarenbegroting en stap 3 is gericht op het creëren van (financiële) ruimte voor nieuwe ambities, nieuw beleid en intensiveringen van beleid. Stap 2 is daarmee dus een harde opdracht terwijl stap 3 meer een wens is. Voor beide stappen geldt wel dat gesneden moet worden in het bestaande beleid.

Uit te werken zoekrichtingen

het idee van ons college is dat we verder willen bouwen op de uit te werken zoekrichtingen uit de perspectiefnota 2025 aangevuld met een aantal zoekrichtingen die tijdens de eerste uitwerking naar voren kwamen. Het gaat hier om de volgende uit te werken zoekrichtingen:

- Inzicht in beïnvloedbaarheid kosten
- Brede kritische blik op alle uitvoeringstaken
- Medebewindstaken op wettelijk minimum
- Herijken ondersteuningsnetwerk
- Noaberkracht
- Uitvoeringskosten ten laste van specifieke uitkeringen
- Verbonden partijen - Twentebrede zienswijze
- Kostendekkende tarieven
- Actualiseren (reserve) coalitieakkoord
- Overige inkomsten

Een eerste uitwerking van deze zoekrichtingen heeft uitgewezen dat er wel degelijk mogelijkheden zijn die betrokken kunnen worden bij de stappen 1, 2 en 3. Een aantal maatregelen heeft u kunnen aantreffen onder de beschrijving van stap 1 - materieel en structureel sluitend maken jaarschijf 2025.

Tegelijkertijd hebben wij geconstateerd dat deze mogelijkheden in veel gevallen ook gevolgen hebben voor het voorzieningenniveau in onze gemeente danwel de dienstverlening aan onze inwoners raakt of onze inwoners op andere manieren treft. Om nu te voorkomen dat te overhaastte besluiten of onontkoombare besluiten met ongewenste effecten worden genomen hebben wij stap 1 ingebouwd. Dit geeft ruimte om te komen tot een zorgvuldige afweging van maatregelen waarbij wij ook de gemeenteraad willen betrekken. Ons voorstel is om hiervoor 1 (of meerdere) zogenaamde werksessie(s) met de voltallige gemeenteraad te beleggen. Het idee is dat de gemeenteraad tijdens deze werksessie(s) wordt meegenomen in de uitwerking van de zoekrichtingen tot op het niveau van concrete maatregelen en aangeeft welke van deze maatregelen in beeld zijn voor stap 2 en stap 3. Uiteraard staat het de gemeenteraad vrij om tijdens deze werksessie ook met eigen ideeën en maatregelen te komen. De uitkomsten van deze werksessie(s) worden door het college vertaald naar concrete maatregelen die worden betrokken bij het opstellen van de perspectiefnota 2026 waar verdere besluitvorming plaatsvindt. Ter voorbereiding op de (eerste) werksessie in januari 2025 stelt het college een (werk)document op met een verdere uitwerking van de verschillende zoekrichtingen zodat de raadsleden zich kunnen voorbereiden op de (eerste) werksessie in januari 2025.

In tijd kan het proces als volgt worden weergegeven

- 12 november 2024 - raadsvergadering over begroting 2025 met daarin de mogelijke oplossing in drie stappen
- Medio november 2024 - college concretiseert de nader uit te werken zoekrichtingen en bereidt de uitwerking naar de stappen 2 en 3 voor
- Medio december 2024 - verzenden (werk)document aan gemeenteraad
- medio januari 2025 - (eerste) werksessie gemeenteraad
- februari / maart 2025 - optioneel werksessie gemeenteraad
- maart / mei 2025 - college stelt perspectiefnota 2026 op
- juni 2025 - college stelt perspectiefnota 2026 vast
- 8 juli 2025 - behandeling perspectiefnota 2026 in gemeenteraad

Voorgesteld wordt in te stemmen met de uitwerking en het (vervolg)proces van de stappen 2 en 3.

7. Specifieke mutaties

In deze paragraaf staan we stil bij ontwikkelingen die verder gaan dan het bestaande (dus vastgestelde) beleid maar wel degelijk omvangrijke financiële consequenties (kunnen) hebben en ook zeker gezien de politiek bestuurlijke impact de nodige toelichting behoeven. Met betrekking tot de begroting 2025 betreft dit een aantal incidentele intensiveringen met dekking (oud voor nieuw vanuit stap 1) en de lokale lasten.

Incidentele intensiveringen

Inleiding

Tijdens de eerste uitwerking van de nader uit te werken zoekrichtingen, zoals die zijn opgenomen in de vastgestelde perspectiefnota 2025, kwamen een aantal maatregelen naar voren die naar onze mening kunnen worden ingezet voor het materieel en structureel sluitend maken van de jaarschijf 2025. Deze hebben wij opgenomen in paragraaf 4 van dit financiële hoofdstuk genaamd stap 1 - materieel en structureel sluitend maken. Zoals we in deze paragraaf hebben opgenomen kwamen we tijdens deze eerste inventarisatie ook een tweetal maatregelen tegen die niet leiden tot structurele begrotingssuimte

maar tot een eenmalige vrijval van middelen binnen de reserve coalitieakkoord. Het betreft hier de volgende twee posten die inhoudelijk zijn toegelicht in paragraaf 4:

- Duurzaamheid - extensiveren wijkaanpak - incidentele vrijval programmagelden duurzaamheid: € 150.000
- Stimuleringsregeling - incidentele vrijval van 25%: € 200.000

Wij stellen voor deze vrijval binnen de reserve coalitieakkoord in het kader van inwisselen oud beleid voor nieuw beleid aan te wenden voor de volgende twee posten:

- Stimuleringsregeling groene maatregelen € 50.000
- Verkeersveiligheid € 300.000

Stimuleringsregeling Groene Maatregelen

Om groene maatregelen te stimuleren wil de gemeente een regeling opstellen voor inwoners, bedrijven en instellingen om subsidie aan te vragen voor groene (klimaatadaptieve) maatregelen. Bijvoorbeeld voor het plaatsen van een regenton of een waterschutting, het afkoppelen van verhard oppervlak, het ontstenen van tuinen, het aanleggen van een groen dak of het planten van een boom. In eerste instantie denken wij hier een eenmalig bedrag van € 50.000 voor nodig te hebben.

Verkeersveiligheid

De doelstellingen voor het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers, vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, worden niet gehaald. Omdat de trend zich landelijk voordoet, is landelijk een nieuwe aanpak ontwikkeld, die in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (het SPV2030) is vastgelegd. De nieuwe werkwijze gaat uit van een preventieve aanpak. Door het wegnemen van risico's voor de weggebruikers vinden er minder (ernstige) ongevallen plaats en vallen er minder slachtoffers in het verkeer.

Besluiten over de toepassing van de nieuwe werkwijze voor de aanpak van de verkeersonveiligheid worden in 2024 genomen, maar die zijn sterk afhankelijk van de financiële mogelijkheden. In 2024 wordt een eerste Uitvoeringsplan opgesteld (met risicovolle wegen en kruispunten, die eventueel in aanmerking komen voor de nieuwe aanpak) en deze worden geanalyseerd. Dat leidt tot een Jaarplan 2025 met wegen of kruispunten waar de nieuwe aanpak wordt toegepast en waarvan de uitvoering in principe in 2025 kan starten.

Voor de uitvoering van verkeersmaatregelen in het kader van de nieuwe preventieve aanpak van de verkeersonveiligheid zijn incidentele financiële middelen nodig. Om te komen tot een eerste aanzet doen wij het voorstel om een incidenteel bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen.

Samenvattend ontstaat het volgende (budgettair neutrale) beeld:

Maatregelen stap 1 - incidenteel	incidenteel
Duurzaamheid - extensiveren wijkaanpak	150
Stimuleringsregeling	200
Totaal maatregelen stap 1 - incidentele vrijval	350
Aanwending - nieuw voor oud	

Stimuleringsregeling groene maatregelen	-50
Verkeersveiligheid	-300
Totaal aanwending - nieuw voor oud	-350
Saldo	0

Voorgesteld wordt in te stemmen met de inzet van de incidentele vrijval vanuit stap 1 ten behoeve van de stimuleringsregeling groene maatregelen voor een bedrag van € 50.000 en voor verkeersveiligheid voor een bedrag van € 300.000.

Lokale lasten

In dit onderdeel 'Lokale lasten' geven we in het kort een overzicht van de gevolgen van de besluitvorming uit deze begroting voor de verschillende tarieven die van belang zijn voor de lokale lasten(druk).

Voor het indexeren van de **ozb tarieven** gaan we uit van het consumentenprijsindexcijfer over de periode juni tot en met juni voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. Voor het jaar 2025 gaat het dus om het prijsindexcijfer juni 2023 – juni 2024. Deze prijsindex bedraagt 2,1%.

Daarnaast is als onderdeel van de besluitvorming uit de perspectiefnota 2024 besloten om qua lokale lasten toe te groeien naar het gemiddelde in Overijssel. Dat betekent de komende jaren een gefaseerde groei van 10%. Dat doen we in drie stappen van 3% (2% uit de perspectiefnota en 1% uit eerder besluitvorming vanaf 2021). Daadwerkelijke besluitvorming hierover vindt van jaar tot jaar plaats in de desbetreffende jaarbegroting. In totaliteit bedraagt de stijging derhalve 5.1% wat betekent dat de onroerendezaakbelasting voor een woning met een gemiddelde woningwaarde van € 345.000 stijgt van € 388,00 in 2024 naar een bedrag van €407,75 in 2025.

Voorgesteld wordt de ozb tarieven voor het jaar 2025 te verhogen zodat een totale meeropbrengst wordt verkregen van 5.1 % ten opzichte van het jaar 2024.

Voor de **afvaltarieven** hanteren we op basis van bestaand beleid 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we de kosten die we maken voor de afvalinzameling en afvalverwerking doorberekenen in de tarieven. Voor het jaar 2025 worden de verschillende tarieven als volgt vastgesteld:

Vastrecht	€ 173
Bedrag per lediging grote bak	€ 10,60
Bedrag per lediging kleine bak	€ 6,50
Chipkaart lediging verzamelcontainer (bovengronds)	€ 0,85
Chipkaart lediging verzamelcontainer (ondergronds)	€ 1,20

De verhoging van het vastrecht met € 6 (van € 167 naar € 173) is vooral een bedrag van ongeveer € 7 een gevolg van de hogere lonen en prijzen, en voor een bedrag van ongeveer € 2 een gevolg van doorwerking van het nieuwe grondstoffenbeleidsplan.

Deze totale stijging van € 9 wordt echter voor € 3 gecompenseerd door een lagere doorbelasting vanuit ROVA. Het blijkt namelijk dat we door het goede scheidingsgedrag van onze inwoners minder tonnages restafval aanleveren bij Twence wat leidt tot lagere kosten en dus tot een lagere doorbelasting vanuit ROVA.

Met ingang van 1 januari 2024 heeft ROVA het boxenmodel ingevoerd. Dit is het financiële afrekenmodel tussen ROVA en haar gemeenten. Via dit model worden de verschillende typen dienstverlening verantwoord en in rekening gebracht. Het nieuwe boxenmodel kent een grotere transparantie qua kostenopbouw voor de dienstverlening die ROVA haar aandeelhoudende gemeenten biedt. Het financiële nadeel van het nieuwe boxenmodel is reeds vanaf 2024 structureel verwerkt in het tarief Afvalstoffenheffing. In de AvA van december 2023 van ROVA is echter besloten om de financiële afwikkeling van het nieuwe boxenmodel pas in z'n geheel in 2026 door te berekenen aan de gemeenten. Dat betekent in 2024 en 2025 een financieel voordeel voor de Voorziening Afval.

Voorgesteld wordt om voor het jaar 2025 in te stemmen met de verhoging van het vastrecht met € 6 per aansluiting.

De hoogte van het **rioolrecht** is gebaseerd op het Water en Rioleringsplan (WRP) 2025-2030. Belangrijke input voor dit nieuwe GRP zijn de gevolgen van klimaatadaptie en grondwaterproblematiek.. De gestegen prijzen (de inflatie) en de hogere rente werken ook door binnen in de ramingen voor onderhoud en vervanging Riool. In totaliteit stijgen de kosten voor het jaar 2025 met ongeveer € 150.000. Dit betekent een stijging van de verschillende tarieven met 6,6%. Voor het belangrijkste tarief - het rioolrecht voor eigenaren betekent dit een stijging van 19,20 naar een bedrag van € 313.

Voorgesteld wordt de hoogte van het rioolrecht voor het jaar 2025 te verhogen met een percentage van 6,6%.

Samenvattend ontstaat het volgende beeld van de verschillende tarieven en de **lokale lastendruk** voor het jaar 2025:

Begroting 2025	2022	2023	2024	2025	verschil 2024-2025	
					in €	in %
OZB (woning € 345.000)	€ 323,00	€ 358,00	€ 388,00	€ 407,75	€ 19,75	5,1%
Rioolrecht eigenaar	€ 263,80	€ 263,80	€ 293,80	€ 313,00	€ 19,20	6,6%
Afval						
- vastrecht	€ 105,00	€ 133,00	€ 167,00	€ 173,00	€ 6,00	3,6%

- 4 ledigingen restafval (240 liter)	€ 42,40	€ 42,40	€ 42,40	€ 42,40	€ 0,00	0,0%
Totaal	€ 734,20	€ 797,20	€ 891,20	€ 936,15	€ 44,95	5,0%
Lastenverlichting 2023		€ -60,00				
Totaal	€ 734,20	€ 737,20	€ 891,20	€ 936,15	€ 44,95	5,0%

Zoals uit vorenstaande tabel blijkt neemt de lokale lasten druk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning (gemiddelde waarde € 345.000) toe met bijna € 45.

8. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves

In deze paragraaf zoeken we aansluiting bij de gepresenteerde cijfers uit de perspectiefnota 2025. Met deze cijfers als uitgangspunt gaan we daarna de mutaties benoemen en toelichten zodat het meest recente beeld van de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves ontstaat. Zoals aangegeven nemen we cijfers uit de perspectiefnota 2025 als vertrekpunt.

Beschikbare algemene incidentele middelen - perspectiefnota 2025	€
- Weerstandcapaciteit ratio 1,35 (algemene reserve)	4.697.000
- Reserve coalitieakkoord 2022-2026	3.258.000
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	1.717.500
Totaal Beschikbare algemene incidentele middelen	9.672.500

Algemene reserve

Rekening houdend met een aantal mutaties op grond van bestaand beleid en een aantal specifieke raadsbesluiten ontstaat het volgende beeld van de algemeen reserve:

Stand perspectiefnota 2025	4.697.000
Saldo programmajournaal 2024	341.000
Saldo begroting 2025	374.000
Herziene stand	5.412.000

De berekening van de benodigde weerstandscapaciteit komt uit op een bedrag van € 3,4 miljoen. uitgaande van de vastgestelde ratio komt dit neer op een benodigd bedrag aan weerstandsvermogen van

€ 5.100.000. Voor een toelichting op de benodigde weerstandscapaciteit wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Uitgaande van de, in deze begroting bepaalde, weerstandscapaciteit en de daaraan gekoppelde ratio van 1,5 moet de stand van de algemene reserve ten minste € 5.100.000 zijn. Conform bestaande beleid wordt het meerdere (het zogenaamde surplus) “afgeroomd” en gestort in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen. Voor dit jaar komt dat neer op een afroaming van € 312.000.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het verloop en de opzet van de algemene reserve en het surplus op de algemene reserve ten bedrage van € 312.000 “af te romen” en te storten in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM)

In het perspectiefnota 2025 is weergegeven dat de vrije ruimte in deze reserve € 1.717.500 bedraagt. Inmiddels zijn een aantal besluiten genomen wat maakt dat de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen op dit moment het volgende beeld laat zien:

Stand perspectiefnota 2025	1.717.500
Bij: surplus algemene reserve	312.000
Af: integratie Heilig Hartschool in de Spil Fleringen	-411.000
Af: grondaankoop Harbrinkhoek	-55.000
Herziene stand	1.563.500

De onttrekking betreffende de integratie van de Heilig Hartschool in de Spil in Fleringen betreft een voorstel van het college aan de gemeenteraad wat ter behandeling voorligt in de raadsvergadering van oktober 2024.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven mutaties op de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Reserve Coalitieakkoord 2022-2026

Er hebben zich sinds het vaststellen van de perspectiefnota 2024 geen mutaties op deze reserve voorgedaan. De stand is en blijft dus € 3.258.000. Wel moet hierbij worden opgemerkt dat de reserve coalitieakkoord behoort tot 1 van de zoekrichtingen die nader worden uitgewerkt. Tijdens de zogenaamde "werksessie" met de gemeenteraad In het voorjaar van 2025 komt deze reserve nadrukkelijk in beeld.

Herziene stand algemene incidentele middelen

Rekening houdend met de aangegeven en toegelichte mutaties op de genoemde reserves ontstaat het volgende beeld van de algemeen incidentele middelen:

Beschikbare algemene incidentele middelen - begroting 2025	€
- Weerstandcapaciteit ratio 1,5 (algemene reserve)	5.100.000
- Reserve coalitieakkoord 2022-2026	3.258.000
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	1.563.500
Totaal Beschikbare algemene incidentele middelen	9.921.500

Inleiding ambitiebegroting

Zoals reeds is aangegeven in de algemene inleiding heeft deze begroting het coalitieakkoord gemeente Tubbergen 2022-2026 met de naam "En noe, met mekaar, vedan!" als basis. Het zogenaamde ambitiedeel van deze begroting is gebaseerd op de volgende 5 opgaven uit dit coalitieakkoord:

- Leefbare kernen
- Buitengebied in Balans
- Leefomgeving van de toekomst
- Positieve gezondheid
- Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Deze 5 opgaven zijn in eerste instantie verder beschreven en uitgewerkt in actielijnen en doelen waarna op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe we hier een bijdrage aan denken te gaan leveren. Per opgave wordt afgesloten met een financieel overzicht. In dit overzicht zijn ook de beschikbare werkbudgetten opgenomen. Deze behoeven wat algemene toelichting.

Binnen het programmabureau wordt een bijdrage geleverd aan het behalen van maatschappelijke effecten. Hier wordt sturing gegeven aan bestuurlijke ambities, veranderopgaven en strategisch inspanningen. Dit komt samen in verschillende programma's (ambities), waaraan werkbudget is gekoppeld. Het werkbudget wordt ingezet om (externe) advieskosten te dekken en (participatie)processen in de kernen te faciliteren. Daarnaast wordt het werkbudget ingezet voor bekostiging van evenementen, bijeenkomsten, sprekers (en alle bijkomende kosten die daarbij horen). Het werkbudget is in eerste aanleg niet bedoeld als uitvoeringsgeld om projecten zelf te bekostigen. Onder de 5 opgaven wordt indien mogelijk een nadere duiding en verdeling over de jaren gegeven. Dat is echter niet in alle gevallen op voorhand mogelijk om de simpele reden dat we ook afhankelijk zijn van initiatieven vanuit de samenleving en het tempo en enthousiasme waarmee deze initiatieven gaan spelen. Het beschikbaar hebben van werkbudgetten is met name ook bedoeld om te slagvaardig te kunnen inspelen op de genoemde initiatieven. Om de raad toch op de hoogte van de besteding en bestemming van de werkbudgetten zeggen we toe dat in elk van de komende P&C-documenten (en met name het programmajournaal) verslag wordt gedaan van de bestemming en besteding van de werkbudgetten.

Programma Leefbare kernen

Inleiding Leefbare kernen

Leefbare kernen gaat over het wonen, werken en verblijven in onze kernen. Wij stimuleren kernen waar het aangenaam wonen is, waar bedrijvigheid is en waar mensen werk kunnen vinden. Ruimte voor jeugd en ontwikkeling van talent. Maar vooral ook kernen waar ruimte is om elkaar te ontmoeten en om samen te komen. Kernen met een veilige leefomgeving.

We zien onze leefomgeving veranderen. Het wordt moeilijker om voorzieningen in stand te houden. Dit geldt voor winkels, horeca, kerken, kulturhusen, sportvoorzieningen en scholen. Aan de andere kant zien we initiatieven uit de kernen waarbij nieuwe plannen en combinaties van functies ontstaan. Dit maakt de kernen krachtiger. Van oudsher zijn onze inwoners gewend om de leefbaarheid van hun omgeving in eigen hand te nemen en te zorgen dat het er goed vertoeven is. Het versterken van de leefbaarheid van onze kernen wordt door inwoners en gemeente samen opgepakt.

We realiseren ons dat het leefbaar houden van de kernen een doorlopende inspanning vraagt. In de huidige vier jaar zullen we vooral inzetten op de meerjarige woningbouwprogrammering, versterking van maatschappelijk vastgoed en het vitaal houden van verblijfsgebieden. We vertalen onze ambities naar vier actielijnen:

- Wonen
- Economie, arbeidsmarkt, 3O's, Recreatie en vrijetijdseconomie
- Ruimte en maatschappelijk vastgoed
- Integrale veiligheid

Actielijn 1 Wonen: Perspectief op woningbouw

Wij willen dat het aantal en het type woningen in onze kernen passen bij de vraag. Het uitgangspunt is daarbij dat inwoners voor hun woning zoveel mogelijk in hun eigen gemeente terecht kunnen. Ook is het belangrijk dat woningen voor elke doelgroep bereikbaar en toegankelijk zijn. Vanuit de gemeente willen we bouwen binnen de grenzen van een kern. In de meeste gevallen gaat het om plekken die verbeterd moeten worden of plekken waarvan de bestaande functie vervalst. Denk hierbij aan het verdwijnen van een bedrijf, het transformeren van bestaand vastgoed of het slopen van oude woningen. Als er binnen de kern geen plekken zijn om te bouwen, kijken we naar bouwmogelijkheden aan de rand van een kern. Inbreiding waar het kan, uitbreiding waar het moet.

Kernen zijn verschillend in de behoefte aan woningen. Daarom blijven we in gesprek om te kijken wat bij elke kern past. We willen diversiteit in woningbouw. Het gaat hierbij om huur en koop voor verschillende doelgroepen, door elkaar heen gebouwd. We willen inzetten op een nog actiever grondbeleid en gaan de mogelijkheden hiervoor in beeld brengen. Er is verschil in hoeveel en welk soort woningen nu nodig en gewenst zijn en wat de vraag over 15 jaar is. Huidige knelpunten zijn bijvoorbeeld betaalbare woningen voor starters en woningen voor ouderen. In onze Woonvisie kijken we op basis van onderzoek en gesprekken met alle betrokkenen vooruit op de vraag naar woningen. We proberen te sturen op het aanbod van woningen dat daarop aansluit. Hierbij houden we de behoefte op de lange termijn en de bestaande voorraad in het oog.

Ons doel

Wij willen sturen op een meerjarige woningbouwprogrammering. Via ons grondbedrijf treden wij op als ontwikkelaar. Via ons ruimtelijk en planologisch instrumentarium faciliteren wij particuliere initiatiefnemers en projectontwikkelaars. Wij willen het grootste gedeelte van de geprognosticeerde woonbehoefte tot 2030 in de huidige bestuursperiode faciliteren.

In 2026 kijken we terug op een woonbeleid dat uitvoeringsgericht is geweest, waarbij in elke kern nieuwe mogelijkheden voor woningbouw zijn ontstaan, passend bij de lokale behoefte.

Hoe leveren we een bijdrage aan Perspectief op woningbouw

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Aan het stuur zitten. We spannen ons via ons grondbedrijf in om nieuwe woningbouwplannen op de markt te brengen. We zijn proactief, verweven gronden op strategische locaties en zorgen voor een continue planvoorraad en beschikken over een meerjarenprogrammering woningbouw.
- Faciliterend. We zijn gesprekspartner voor particuliere initiatiefnemers. We adviseren over de ontwikkelkansen van locaties en geven kaders mee voor welke doelgroepen ontwikkeld moet worden.
- Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We participeren in ontwikkeltrajecten in de kernen toekomstbestendig te zijn. Indien vrijkomende locaties ontstaan, bijvoorbeeld door clustering van vastgoed, onderzoek wij hoe dergelijke locaties kunnen bijdragen aan het woonbeleid.
- Financieren. Wij stimuleren de herontwikkeling van inbreidingslocaties, ook wanneer herontwikkeling financieel uitdagend is. Door middel van de stimuleringsregeling kunnen wij een bijdrage leveren aan het haalbaar maken van een herontwikkelingslocatie.

Actuele ontwikkelingen

In 2025 zal de vraag naar woningen nog steeds groot zijn, waardoor wij onze inspanningen op het gebied van woningbouw actualiseren. Naast een continue woningbouwproductie leggen wij de nadruk op een solide volkshuisvestingsprogramma, waarmee wij de onbalans tussen vraag en aanbod willen minimaliseren. Onze volkshuisvestelijke opgaven gaan over beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit. Aan de hand van deze elementen geven wij sturing aan onze opgaven:

Beschikbaarheid:

- Actief grondbeleid zowel voor ontwikkelingen op de korte termijn als strategische aankopen voor langere termijn
- Voor elke kern perspectief op woningbouw, door zowel gemeentelijke uitgifteplannen, als (particuliere) plannen
- Kwantitatief woningbouwprogramma waarin we de regionaal afgestemde ruimte voor nieuwbouw maximaliseren
- Opgave voor huisvesting statushouders onderdeel van meerjarenprogrammering woningbouw
- Tijdelijke woonvormen op projectbasis

Betaalbaarheid:

- Sturen op de verdeling 30-40-30 (sociaal-betaalbaar-vrij) in nieuwe plannen
- Versnelling op het realiseren van betaalbare woningen
- Bij particuliere ontwikkelingen sturen op specifieke oppervlakte kavels en appartementen
- Aanbestedingsvormen (tenders) waarbij op prijs de markt wordt uitgedaagd om te komen tot betaalbare woonvormen
- Blijvend hanteren van regelingen zoals starterslening en verzilverlening

Kwaliteit:

- Afstemming met woningbouwstichting voor investeringsopgave sociale woningbouw
- Woonruimteverdeling (toewerken naar regionale urgentieverordening)
- Uitvoeringsagenda gestoeld op vastgesteld Woonzorgbeleid
- Bouwen voor specifieke doelgroepen

Voorgaande opgaven zullen onderdeel worden het Volkshuisvestingsprogramma 2025-2028.

Actielijn 2 Economie, arbeidsmarkt, 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie

Het bieden van een economisch perspectief en werkgelegenheid heeft een nauwe relatie met voldoende ontwikkelruimte voor bedrijven en voor locaties waar bedrijven zich kunnen vestigen. Daarbij ligt de nadruk op het behouden en versterken van het lokale bedrijfsleven. Goede vestigingsmogelijkheden voor het bedrijfsleven betekent voldoende en passende bedrijventerreinen in de grote kernen. We geven lokale ondernemers in alle kernen de ruimte door in te zetten op maatwerk. Wij verbinden partijen aan elkaar en helpen met het vinden van de juiste routes.

Centraal staan het behoud en de versterking van de bedrijvigheid, de werkgelegenheid en ons verdienvermogen. Er is een collectief belang voor het versterken van de brede economie in Tubbergen en in Twente. Twente in zijn geheel als aantrekkelijke en bereikbare regio voor wonen, werken en recreëren. Hierbij wordt ingezet op samenwerkingen met de ondernemers(verenigingen), verbindingen tussen de 3 O's (ondernemers, onderwijs, overheid) en het collectieve belang van een brede welvaart. Hierbinnen is veel ruimte voor onze lokale arbeidsmarkt, vrijetijdseconomie en ontwikkeling van talent. Met betrekking tot vrijetijdseconomie zit er nog veel potentie in het economisch perspectief van de sector. Om dit te kunnen verzilveren, willen we blijvend inzetten op het verbeteren van de kwaliteit en de producten die worden geleverd.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een sterke economische sector. Wij willen dat ons bedrijfsleven participeert en profiteert van de ontwikkelingen in Noordoost Twente en de regio Twente. Wij verbinden partijen via ons netwerk binnen de 3O's. Daarnaast herkennen wij in onze gemeente een sterke vorm van vrijetijdseconomie, waarbij wij inzetten op kwalitatief toerisme.

In 2026 kijken we terug op:

- Nieuw gerealiseerde bedrijventerreinen in de grote kernen.
- Een versterkt centrum van de kern Tubbergen (waarbij uitvoering is en wordt gegeven aan het centrumplan 2022).
- Een goed onderhouden relatie met onze ondernemers inclusief perspectief op wat wij verstaan onder goed centrum/ondernemersmanagement.
- Een bijdrage geleverd aan talentontwikkeling via de 3 O's.
- Een goede balans tussen de landschapskwaliteiten van ons gebied, de leef- en werkomgeving voor inwoners en de groeimogelijkheden van de toeristische sector;
- Geboden mogelijkheden voor marktconforme en gebiedspassende bedrijvigheid;
- Uitvoering van projecten en ideeën die gericht zijn op toerisme of dagrecreatie als aanvulling op het bestaande aanbod, gericht zijn op interessante doelgroepen of zorgen voor seizoenverlenging;
- Ingerichte toeristisch interessante locaties in de kernen en in het buitengebied.

Hoe leveren we een bijdrage aan Economie, arbeidsmarkt en 3 O's, recreatie en vrijetijdseconomie

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Ontwikkelen. We ontwikkelen nieuwe bedrijfsgronden zodat onze lokale ondernemers kunnen uitbreiden en nieuwe bedrijven zich kunnen vestigen, ontplooien.
- Verbinden. We zetten ons netwerk in om partijen binnen de regio met elkaar te verbinden.
- Initiëren. We starten nieuwe projecten met het oog op de toegevoegde waarde voor ondernemers.

- Participeren en stimuleren. We participeren in gebiedsprocessen en stimuleren de doorontwikkeling van centrumgebieden. Ook nemen we daarbij als gemeente een actieve ontwikkelende rol in.

Actuele ontwikkelingen

Strategische visie

Wij zijn voornemens om in 2025 een economische visie op te leveren. Met een economische visie bepalen we onze koers en ambities voor (idealiter) de periode tot 2030. De markt is onderhevig aan veranderingen en daarom is het belangrijk om vooruit te kijken. De economie van 2030 zal fundamenteel anders zijn dan die van vandaag. Door digitalisering, verduurzaming en innovatieve ontwikkelingen verandert onze omgeving. Daar bereiden we ons op voor. Met deze visie geven we een antwoord op deze ontwikkelingen en willen we bijdragen aan een bloeiende economie. In dit verband willen wij ook nadrukkelijk stilstaan bij wat ons lokaal bindt en wat lokale kernkwaliteiten zijn.

Bedrijventerreinen

Wat betreft ons economisch perspectief ligt de eerste behoefte bij het kunnen beschikken over nieuwe bedrijfsgronden. We verrichten inspanningen om in de 3 grote kernen nieuwe bedrijventerreinen te kunnen ontwikkelen. De behoefte aan nieuwe bedrijfsgronden is becijferd op basis van lokale (meerjarige) behoefte. Daarover zijn recentelijk in de regio afspraken gemaakt, zodat onze ruimtebehoefte ook in regionaal verband is afgestemd. Inhoudelijk zien wij een uitdaging om nieuwe bedrijvenconcepten planologisch geregeld te krijgen. We zien dat ondernemers op het raakvlak van detailhandel en bedrijfsmatige activiteiten bedrijfsconcepten doorontwikkelen, waarbij het de vraag is waar dergelijke initiatieven moeten worden gehuisvest (in de centra of op bedrijventerreinen). We ambiëren maatwerk te kunnen leveren.

Regionale samenwerking

Op bestuurlijk niveau hebben wij in de regio verkend wat onze gezamenlijke ontwikkelkoers kan zijn. Wij zien gecombineerde opgaven waarbij stad en platteland elkaar versterken. Wij willen de kracht en kansen van onze regio benutten en daarbij willen wij de kenmerken en capaciteiten van onze gemeente nadrukkelijk(er) inzetten. Het doel is om gezamenlijk scherp te stellen hoe wij ondersteunend kunnen zijn aan sociaal-economische ontwikkelingen. Wij blijven in 2025 inzetten op regionale samenwerking.

Recreatie en toerisme

Jaarlijks genieten er veel dagrecreanten en toeristen van een vakantie of een dagje weg in Noordoost Twente. Het aantrekken en ontvangen van de toerist heeft o.a. economische, ecologische en sociale effecten op de gemeente en haar inwoners. Om de komende jaren weloverwogen keuzes te maken, slaan de gemeenten in Noordoost Twente de handen in een. We hebben de ambitie om het gebied als toeristische bestemming te ontwikkelen. We gaan voor een kwalitatieve en integrale aanpak en hebben oog voor diverse domeinen én de leefbaarheid. Met het ambitiedocument Recreatie & Toerisme geven we hier uitvoering aan en worden de volgende 4 lijnen neergezet:

- Beleving en drukte zijn in balans
- Ons gebieds-DNA is het kostbaarste bezit
- Het gebied heeft nog ontwikkelruimte voor diverse doelgroepen
- (Blijven) samenwerken helpt de sector verder

Actielijn 3 Ruimte en maatschappelijke voorzieningen

Vanuit het perspectief van leefbaarheid is het van belang dat er in de kernen ruimte is om elkaar te ontmoeten. Maatschappelijk vastgoed (cultuur, sport, onderwijs) voorziet hierin, maar staat vaak onder druk door een moeizame exploitatie, verouderd vastgoed of kwetsbaarheden in bestuur of beheer. Er is een trend waarneembaar dat maatschappelijk vastgoed in kernen wordt geclusterd op één locatie om voldoende toekomstbestendig te zijn en kruisbestuiving (in zowel organisatie als bezoekers) te bewerkstelligen. Wanneer deze beweging vanuit de samenleving zelf komt, moedigen wij dat aan.

De bestaande initiatieven blijven we ondersteunen. Wij horen graag welke ideeën leven en welke opgaven men in de kernen wil aanpakken. Een breed draagvlak is een vereiste. Daarbij vinden wij het belangrijk dat het niet om de stenen zelf gaat, maar vooral om het maatschappelijk effect dat tot stand wordt gebracht als functies worden gecombineerd.

Ten aanzien van het maatschappelijk vastgoed herkennen wij de opgaven rondom herbestemming van kerkelijk vastgoed. Als wij een vraag krijgen uit de dorpen, kunnen we het proces faciliteren. Hierbij vinden wij draagvlak in de kernen belangrijk.

Ons doel

Wij willen een bijdrage leveren aan een robuust voorzieningenniveau. Wij zijn van mening dat maatschappelijk vastgoed duurzaam moet worden geëxploiteerd en dat kan het beste tot stand komen vanuit de kernen zelf. Wij dragen bij door te adviseren en processen te ondersteunen.

In 2026 kijken we terug op:

- Kansrijke clustering van voorzieningen met een duurzaam perspectief op exploitatie en beheer.
- Effectieve regeling verduurzaming vastgoed.
- Een goede samenwerking in en met onze kernen bij vraagstukken waarbij onderwijs, cultuur, sport en aanpalende (commerciële) dienstverlening wordt gecombineerd.

Hoe leveren we een bijdrage aan Ruimte en maatschappelijke voorzieningen

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Faciliteren en inbrengen van kennis. Wij ondersteunen de kernen waarin processen tot stand komen om maatschappelijk vastgoed te vernieuwen en toekomstbestendig te maken. Wij participeren in projectgronden en brengen kennis in.
- Subsidiëren en financieren. Wij leveren een financiële bijdrage aan het toekomstbestendig maken van maatschappelijk vastgoed. Enerzijds via subsidieregelingen. Anderzijds via investeringsbijdragen. De basis voor onze financiële steun is het maatschappelijk effect dat teweeg wordt gebracht met voorgenomen plannen en het profijt voor de inwoners dat hiermee in de kernen tot stand wordt gebracht.

Actuele ontwikkelingen

De clustering van maatschappelijk vastgoed heeft de laatste jaren geleid tot verschillende plannen. Wij zijn voorstander van deze clustering zodat de toekomstbestendigheid van de kernen ten aanzien van het voorzieningenniveau kan worden geborgd. Naast het behalen van onze ambities op het gebied van maatschappelijk rendement, draagvlak en positieve gezondheid, moet ook de haalbaarheid en betaalbaarheid van deze initiatieven realistisch zijn. Onze werkwijze en toekomstperspectief zetten wij uiteen in ons "Strategisch accommodatiebeleid voor maatschappelijke voorzieningen", waarin wij ingaan op de volgende elementen:

- Sluitende definitie welke accommodatie vallen onder 'maatschappelijke voorzieningen
- Rolneming private eigenaar, beheerder of stichting (als initiatiefnemer en verantwoordelijke)
- Rolneming gemeente (duiding van partnership)
- Mate waarin voorziening kan voldoen aan beleidsdoelen sociaal domein en vastgoedbeleid inclusief duurzaamheid
- Waarde voorziening in relatie tot demografie, kansengelijkheid, toekomstwaarde
- Realiteitsgehalte en doelmatigheid van de voorziening in relatie tot de investering
- Investeringsraming en exploitatielast in relatie tot volhoudbaarheid
- Verhouding gemeentelijke bijdrage tot externe financiering en zelfwerkzaamheid

- Toekomstperspectief en verwachtingen inclusief meerjarenplanning

Actielijn 4 Integrale veiligheid

Tubbergen is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Dit willen we graag zo houden. Op het gebied van veiligheid spelen uiteenlopende vraagstukken, van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot verkeersveiligheid, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Dit complexe terrein kent niet alleen veel vraagstukken, partijen en instrumenten, maar ook tal van verbindingen met ander gemeentelijk en regionaal beleid. We hebben de behoefte om focus aan te brengen in dit speelveld en de speerpunten in nieuw integraal veiligheidsbeleid met een uitvoeringsprogramma vorm te geven. Daarbij zien wij als gemeente een regierol. Wij zorgen voor afstemming met onze inwoners en (veiligheids)partners, zoals politie en het openbaar ministerie. Afhankelijk van het onderwerp worden ook andere partijen betrokken, zoals scholen, sociale (wijk)teams, ondernemers en de brandweer.

Op het vlak van veiligheid is een verschuiving gaande naar andere criminaliteitsvormen, zoals ondermijning (inclusief zorgfraude) en cybercriminaliteit. Om te zorgen dat de gemeente Tubbergen hoog blijft scoren op het gebied van veiligheid, zal ook in de aankomende periode op het thema ondermijning worden ingezet. Naast de doorontwikkeling van de lokale aanpak ondermijning is een gemeentegrensoverschrijdende aanpak nodig. Wij willen als samenleving weerbaarder worden en onze inwoners daarover informeren. Wij houden de voedingsbodem voor ondermijnende activiteiten zo klein mogelijk.

Ons doel

Wij willen een van de veiligste gemeenten van Nederland blijven. Wij hebben vertrouwen in onze huidige aanpak en in de cultuur die onze inwoners in zich dragen. Wij willen de komende periode de nadruk leggen op een viertal overstijgende thema's, gebaseerd op de laatste burgerpeiling veiligheid (2021).

In 2026 kijken we terug op:

- Een meer integrale aanpak van veiligheidsvraagstukken.
- Een strategisch meerjarenperspectief op het thema veiligheid.
- Uitlijning van onze lokale inspanningen met regionale inspanningen.

Hoe leveren we een bijdrage aan Integrale veiligheid

We willen als gemeente als volgt werken aan een het perspectief op woningbouw:

- Strategische agenda. Wij sturen op strategisch niveau. De uitkomsten van de burgerpeiling Veiligheid zijn leidend bij het vormen van onze strategische agenda. Wij zijn koersvast in het volgen van deze agenda en gebruiken onze koers om ook deze vraagstukken op andere overlegtafels te agenderen (veiligheidspartners).
- Rollen en bevoegdheden. Wij geven inzicht in waar verantwoordelijkheden liggen. Welke bevoegdheden heeft de raad? Welke besluiten neemt de burgemeester? Wat is de verhouding tussen gemeentelijke taken, regionale taken en overstijgende verantwoordelijkheden (politie).

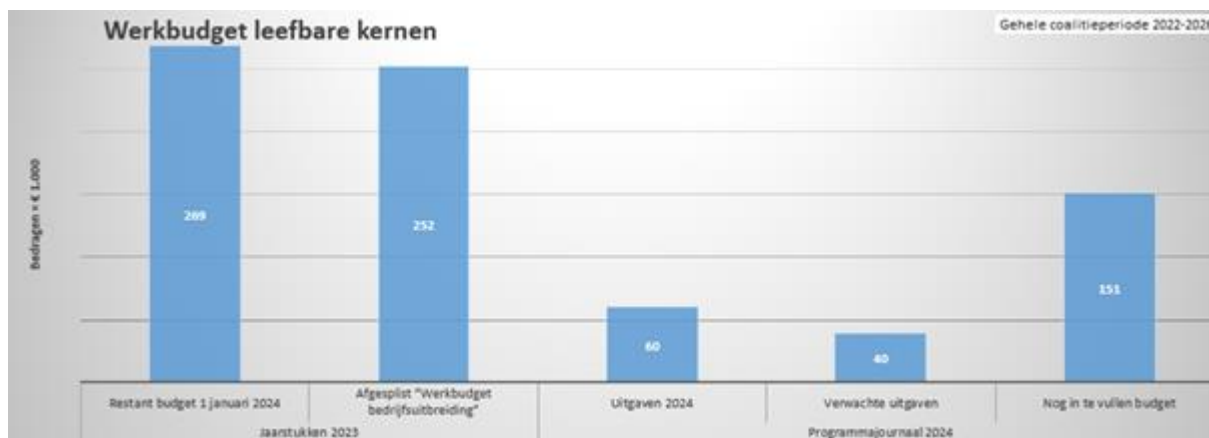
Actuele ontwikkelingen

Het Integrale Veiligheidsplan (IVP) is door de raad vastgesteld. Het behouden van focus op de doelen van het IVP en het opstellen van uitvoeringsplannen behoort tot de basisbegroting onder het Programma Veiligheid.

Financiën Leefbare kernen

Werkbudget leefbare kernen

In de begroting 2023 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026".

We verwachten in 2024 nog uitgaven voor het "Volkshuisvestingprogramma" en "Samenwerking Uelsen".

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €75.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Werkbudget bedrijfsuitbreiding

In de jaarstukken 2023 hebben we aangegeven een bedrag van €20.000 van het "werkbudget leefbare kernen" af te splitsen.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €1.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026".

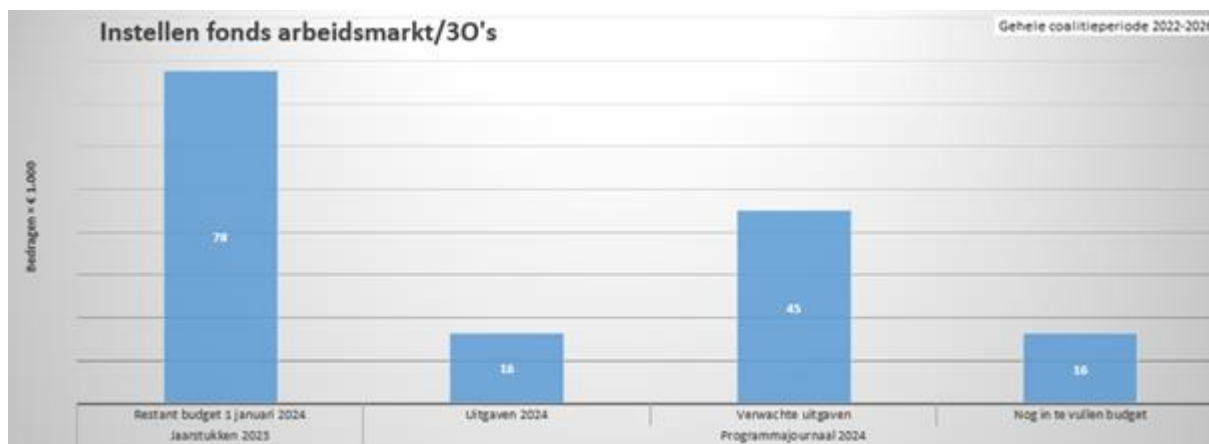
Stimuleringsregeling

In de begroting 2023 is een bedrag van €600.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026". In de perspectiefnota 2024 is €200.000 van "Inbreiding voor uitbreiding" toegevoegd aan de Stimuleringsregeling. Totaal is daardoor €800.000 beschikbaar.

In het financiële hoofdstuk van deze begroting is voorgesteld dit budget met €200.000 te verlagen. We stellen voor in de jaarschijf 2025 €200.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Instellen fonds arbeidsmarkt/30's

In de begroting 2023 is een bedrag van €150.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026".

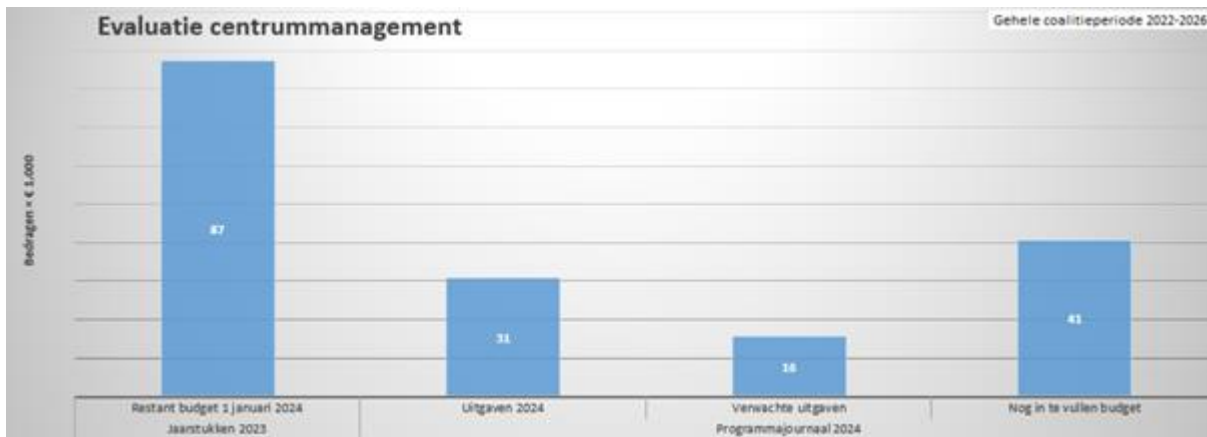

De te verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode betreft met name de doorontwikkeling van de Innovatiehub Tubbergen en "samenwerking onderwijs".

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €15.000 te putten uit de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Evaluatie centrummanagement

In de begroting 2023 is een bedrag van €100.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

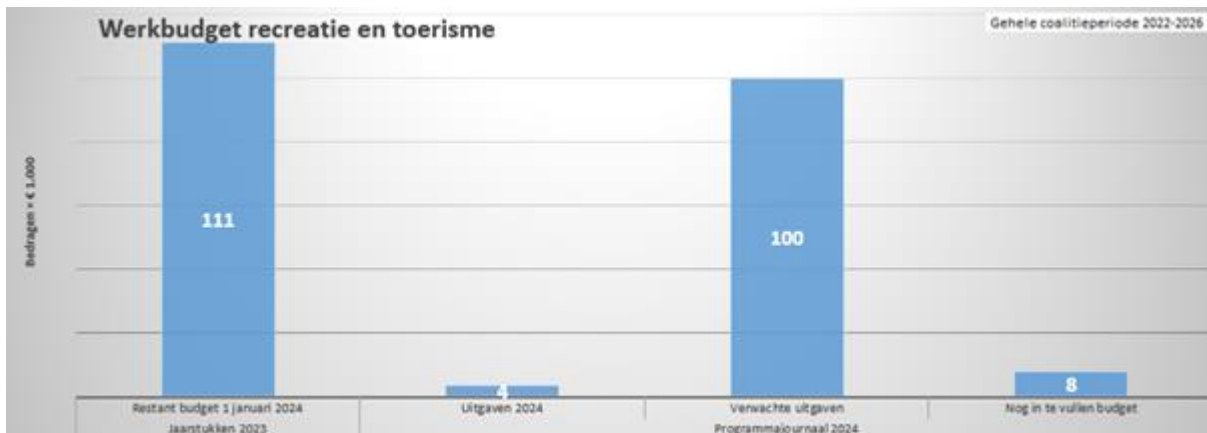

We verwachten uitgaven over de gehele coalitieperiode voor de centrummanager.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €40.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Werkbudget recreatie en toerisme

In de begroting 2023 is een bedrag van €280.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

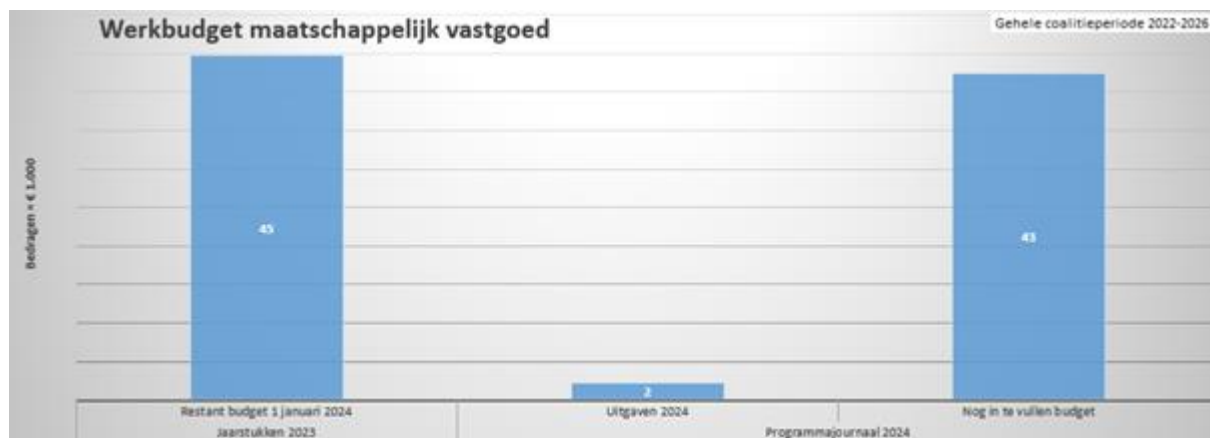

We verwachten nog uitgaven voor de uitvoeringskosten voortkomend uit het ambitedocument “Toerisme en Recreatie Tubbergen en Dinkelland”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €100.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Werkbudget maatschappelijk vastgoed

In de begroting 2023 is, **voor de gehele coalitieperiode**, een bedrag van €75.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

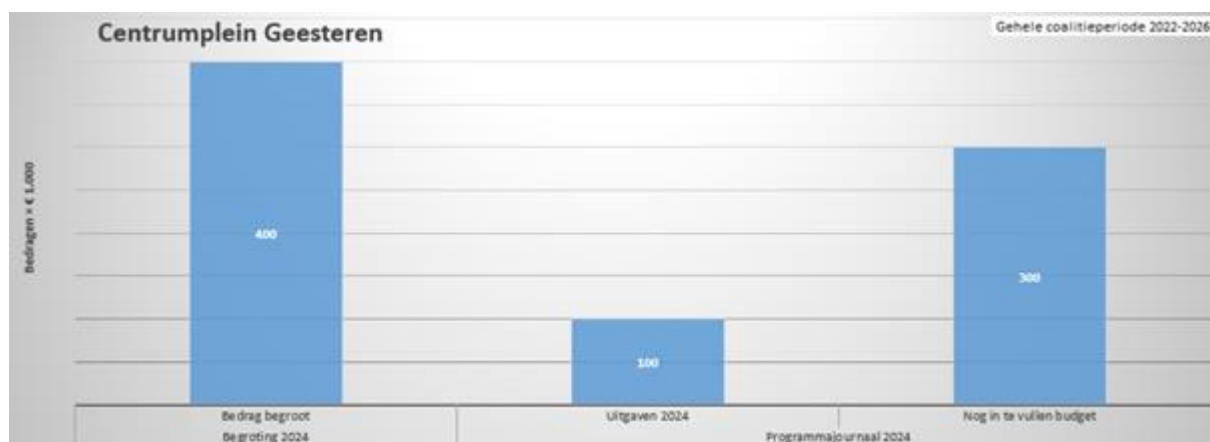

We verwachten nog uitgaven voor “binnensportaccommodaties NOT gemeentes”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €30.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Centrumplein Geesteren

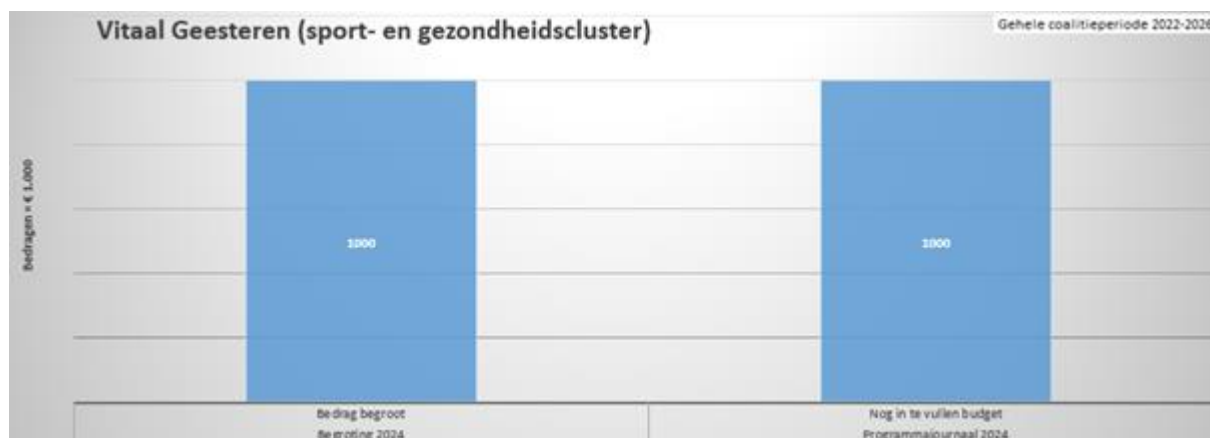
In de begroting 2024 is een bedrag van €400.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €300.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Vitaal Geesteren (sport- en gezondheidscluster)

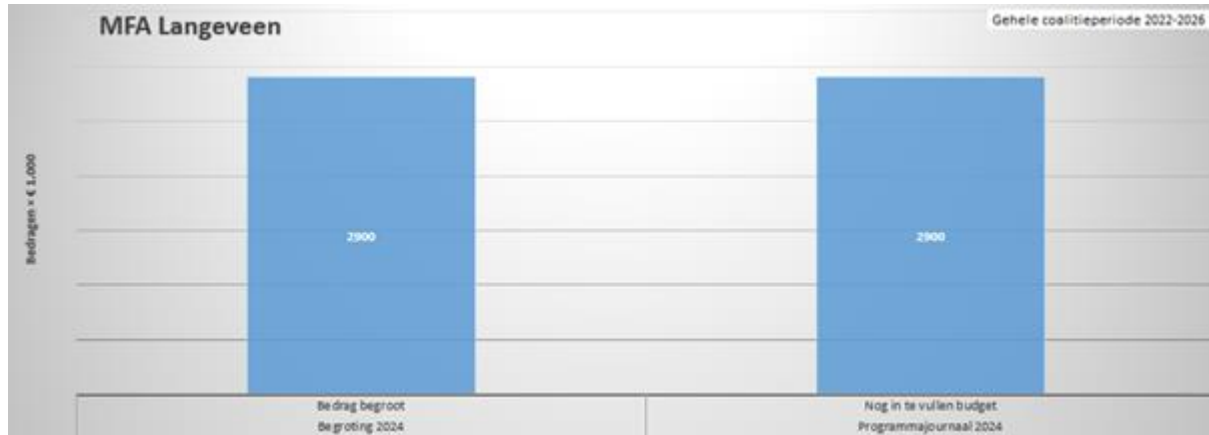
In de begroting 2024 is een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de jaarschijf 2025 stellen we voor €1.000.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

MFA Langeveen

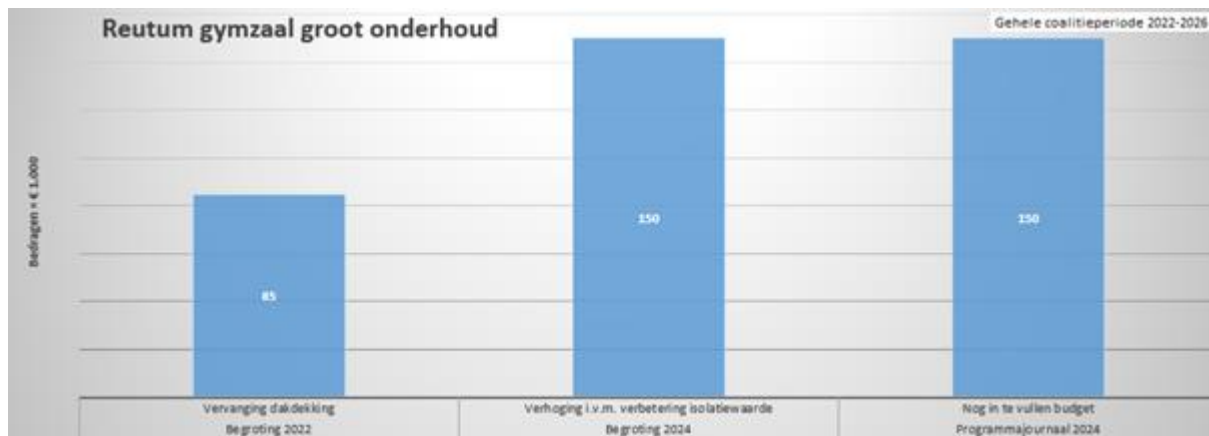
In de begroting 2024 is een bedrag van €2.900.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de jaarschijf 2025 stellen we voor €2.900.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Reutum gymzaal groot onderhoud

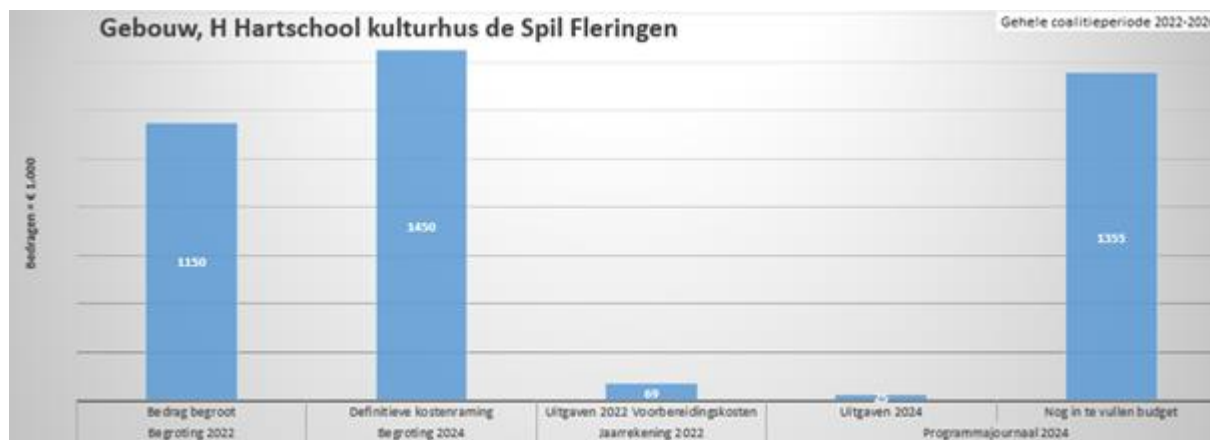
In de begroting 2022 is een eerste budget van €85.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging van de dakbedekking. In de begroting 2024 is €65.000 extra beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen”. In het programmajournaal 2024 hebben we het totale budget gekoppeld aan de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Voor de jaarschijf 2025 stellen we voor €150.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

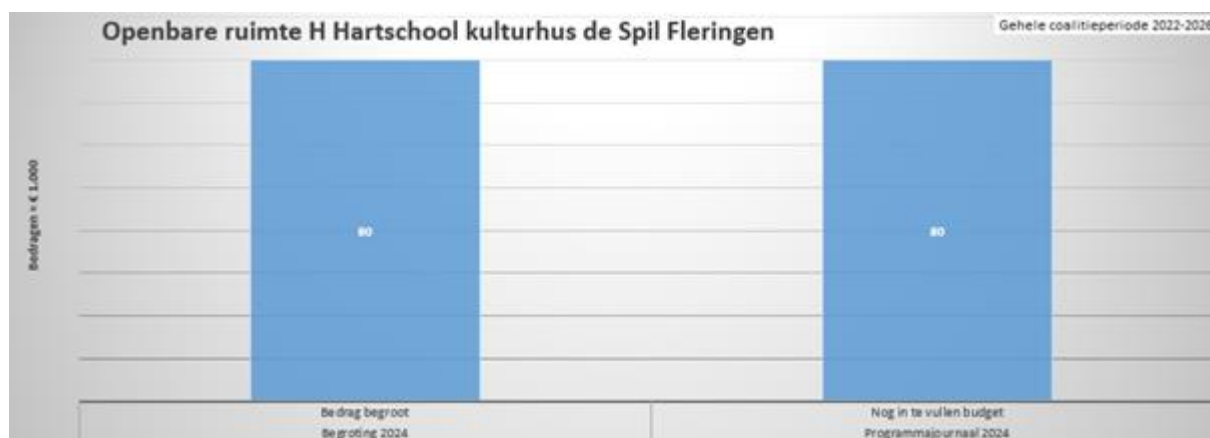
H Hartschool kulturhus “de Spil” Fleringen

Voor het gebouw en de openbare ruimte hebben we in 2022 voor een bedrag van respectievelijk €1.150.000 (gebouw) en €80.000 (openbare ruimte) aan investeringen opgevoerd.

In de begroting 2024 is, de bijdrage in de investering onderwijshuisvesting, op basis van de definitieve kostenraming verhoogd met €300.000.

In de jaarrekening 2024 gaat het restant van deze investering over naar 2025.

In de jaarrekening 2024 gaat het restant van deze investering over naar 2025.

Programma Buitengebied in Balans

Inleiding Buitengebied in Balans

Buitengebied in Balans gaat in essentie over de economische ontwikkelingen in het buitengebied, in samenhang met de leefbaarheid en behoud natuur. Tubbergen zet de komende jaren in op een realistische balans tussen een duurzame, toekomstgerichte agrarische sector, de kwaliteit van natuur, landschap en biodiversiteit en economische potenties van de toeristische sector. De optelsom van alle ontwikkelingen leidt de komende decennia tot een transitie van het landelijk gebied. Uiteindelijk laten we ons buitengebied er in alle opzichten sterker uit komen. We voorzien de ambitie met betrekking tot het buitengebied en de hieraan verbonden GGA-NOT (Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente) van een dynamische agenda. Dit doen we in een samenspel met onze inwoners, onze partners en de gebruikers. Frequent leiden nieuwe inzichten en regelgeving tot aanvullingen en wijzigingen op deze agenda. Indien nodig worden deze ook financieel vertaald.

We realiseren ons dat de transitie van het buitengebied vele jaren, en dus meerdere raadsperioden, in beslag zal nemen. In de huidige vier jaar zal vooral de veranderrichting worden bepaald en een start worden gemaakt met de concrete gebiedsprocessen. We vertalen onze ambities naar twee thema's:

- De agrarische sector
- Landschap en natuur

Actielijn 1 Agrarische sector: Perspectief bieden aan de agrarische sector

De landbouw is een belangrijke economische drager in onze gemeente en verdient een langjarig toekomstperspectief. Wij willen de agrariërs in Tubbergen half staan. Dit doen we door als gebiedspartner de komende jaren een substantiële bijdrage te leveren voor de agrarische sector. Met in het bijzonder aandacht voor een economisch perspectief voor het buitengebied en de leefbaarheid in het algemeen. We betrekken hierbij ook de opgaven voor water, stikstof en klimaat.

De toekomst van de agrarische sector en daarmee het landelijk gebied en de leefbaarheid wordt voor een aanzienlijk deel gestuurd en bepaald door Europese wet- en regelgeving. Op rijksniveau is dit uitgewerkt in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit is door de provincie vertaald in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Het kabinet investeert fors in de opgaven voor water, natuur en klimaat en in de verduurzaming van de landbouw. De keuzes en investeringen in de landbouw worden gekoppeld aan verduurzaming, kringlooplandbouw, nieuwe verdienmodellen en verbetering van de positie van de agrarisch ondernemer in de keten. Dit wordt per deelgebied verder uitgewerkt middels de Gebiedsgericht aanpak. Tubbergen maakt deel uit van de Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT). Waar nodig dragen we financieel bij aan processen en projecten. We willen als gemeente proactief zijn. Opgaven zelf oppakken, met de blik op de toekomst. Samen werken aan een leefbaar, gezond, duurzaam en toekomstbestendig Tubbergen waar het goed vertoeven is.

Ons doel

We gaan als gebiedspartner een substantiële en zichtbare bijdrage leveren aan het bieden van een economisch perspectief voor de agrarische sector in het bijzonder en het buitengebied in zijn algemeenheid. Vanuit onze grondhouding om uit te gaan van de kracht in de samenleving, daar waar het kan samen te werken en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft deze te nemen, staan wij in de gebiedsprocessen naast onze agrariërs. We leveren hierbij maatwerk en zijn hierbij realistisch en duidelijk.

In 2026 hebben we de verkregen inzichten en de uitgewerkte plannen vanuit het NPLG omgezet in operationeel beleid gericht op de transitie van de agrarische sector. En in 2026 zijn er in deelgebieden zichtbare stappen gezet met betrekking tot zowel het perspectief voor de landbouw als de natuur-, klimaat-, en waterdoelen.

Hoe leveren we een bijdrage aan een toekomstbestendige agrarische sector

We willen als gemeente als volgt werken aan een toekomstbestendige agrarische sector:

1. Aan het stuur zitten. We spannen ons maximaal in om daar waar mogelijk mee te sturen aan beleidskeuzes en uitvoeringsagenda's. We zitten expliciet aan het stuur en bedienen de knoppen om invulling te geven aan de brede opgaven die er spelen in het buitengebied. We nemen deel aan elke relevante 'tafel' waar we de belangen van onze inwoners kunnen behartigen. Daar waar relevant zetten we actief in op lobby.
2. De keukentafel. De keukentafel is voor ons de plek waar we het maatwerk willen leveren voor gezinsbedrijven. We zien hier een belangrijke faciliterende en stimulerende rol voor onze agroconsulent, de ervencoach, het onderwijs en andere erfbetreders. Aan de keukentafel gaat het ook over de sociaal maatschappelijke kant: de mentale gezondheid en ondersteuning van de agrariërs die in een moeilijke situatie terecht zijn gekomen. We zetten als gemeente extra in op een 'ervencoaches-plus' die bij de begeleiding ook dit aspect invullen.
3. Samenlevingsgericht werken met gebieden en doelgroepen. We bouwen aan duurzame relaties in een krachtenveld waar de belangen ver uit elkaar liggen. We zoeken voortdurend de dialoog met de Tubbergse samenleving, maatschappelijke partners en alle andere belanghebbenden. In het bijzonder hebben we aandacht voor de transitiekansen en het bieden van een perspectief.
4. Verdienmodellen ontwikkelen. De landbouw is een belangrijke economische drager in onze gemeente. Als onderdeel van het toekomstperspectief van de gezinsbedrijven willen wij op bedrijfs- en erfniveau ondernemers, indien nodig via maatwerk, zoveel mogelijk ruimte geven om eigen, nieuwe verdienenmodellen te ontwikkelen. We zien deze ontwikkeling voor zowel stoppende als blijvende ondernemers.

In 2025 gaan we concreet onder meer de volgende projecten en initiatieven ontplooiën en/of continueren. Dat doen we vanuit ons werkbudget.

- (Voorlichtings)bijeenkomsten voor en met diverse doelgroepen, zoals met erfbetreders en erfcoaches en met jonge boeren.
- Keukentafel gesprekken en bedrijfsbezoeken: geregeld worden werkbezoeken afgelegd, zowel ambtelijk als met de wethouder (keukentafel gesprekken).
- 'Boeren met passie': deze column is geregeld gevuld in Op en rond de essen.
- Deelname Bermgras Lab (i.s.m. De Land Bouwers): in deze praktijkpilot wordt onderzocht hoe het restproduct 'bermmaaisel' kan dienen als extra organische stof voor de landbouw.
- Inhuur en inzet erfcoaches t.b.v. grondeigenaren in het buitengebied.
- Verkenning van een gebiedsproces ManderEsch (een bestaand koplopersproject onder het PPLG): in dit komen diverse opgaven samen. De impact van de uitvoering hiervan zal dermate groot zijn, dat het huidige grondgebruik onmogelijk zal worden. Met deze verkenning willen we kijken of er draagvlak is om de opgaven in samenhang op te pakken zodat er ook toekomst blijft voor de agrarische sector.
- Deelname aan de proeftuin 'Toekomstbestendige landbouw in beekdalen' (ontstaan als proeftuin onder het PPLG): de beekdalen met een restopgave voor landbouw-emissies liggen bijna allemaal in Twente. Noordoost Twente kent de grootste stapeling van opgaven in combinatie met de hoogste melkveedichtheid. Met deze proeftuin willen we bekijken welke vorm van landbouw nog mogelijk is in deze gebieden.

Actuele ontwikkelingen

Het nieuwe kabinet heeft een streep gezet door het Transitiefonds en besloten te stoppen met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Daarmee lijkt ook een einde te zijn gekomen aan het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en is de beschikbaarheid van langjarige middelen voor de transitie van het buitengebied beperkt geworden.

Dit zal betekenen dat het voor ons als gemeente en andere gebiedspartners lastiger wordt om de transitie breed en integraal te ondersteunen en de goede balans te bewaken tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, recreatie en toerisme, de mogelijkheden voor andere economische activiteiten en de kwaliteit van de leef- en woonomgeving van onze inwoners. De mogelijkheden voor gebiedsprocessen en gebiedsgerichte aanpakken zullen verminderen.

Onze gemeente is echter van mening dat de opgaven op het gebied van stikstof, natuur en klimaat voor ons buitengebied onverminderd groot blijven (vanwege onder meer Europese wet- en regelgeving). Daarnaast krijgen we hoe dan ook te maken met veel zogenaamde stoppers en een toename van sociaaleconomische en mentale problematiek op menig agrarisch erf. Om die redenen willen we niet stil blijven zitten. We willen blijven werken aan onze relaties, onze agrariërs zo goed mogelijk informeren en ondersteunen, in gesprek blijven met de verschillende stakeholders in het gebied, onze belangen en zorgen op zo veel mogelijk de relevante tafels inbrengen en kansen pakken waar die zich aandienen.

We blijven actief samenwerken met onze gebiedspartners onder meer in het gebiedsteam Noordoost-Twente, als dit kan blijven bestaan. Met hen zoeken we naar kansen en initiatieven in het gebied die een integrale bijdrage kunnen leveren aan de verschillende opgaven. Deze stimuleren we.

Agrariërs die gaan stoppen of in transitie willen gaan, begeleiden we zo goed mogelijk. In alle situaties zoeken we naar een balans tussen een toekomstbestendige agrarische sector, de leefbaarheid van het gebied en een hoogwaardig landschap en natuur.

Actielijn 2 Landschap en natuur

De Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) NOT geldt ook voor het ontwikkelen van landschap en de natuur. We willen de landschapskwaliteiten van Noordoost-Twente en dus ook van Tubbergen behouden en ontwikkelen. We maken ons sterk voor het behoud van ons veelzijdige cultuurlandschap, de natuur en de biodiversiteit. We conformeren ons aan de Europese doelen: het in goede staat van instandhouding brengen, hebben en houden van de huidige Natura 2000 gebieden. Dit doen we in afstemming met onze eigen wensen en inzichten.

Ons doel

We dragen als gebiedspartner bij aan het versterken en uitbreiden van de kwantiteit en kwaliteit van landschapsversterkende elementen. Dat doen we in het kader van en relatie tot het totale transitieproces. Met verdienmodellen voor grondeigenaren als voorwaarde biedt vergroting van kwaliteit en kwantiteit van natuur, landschap en biodiversiteit een bijdrage aan toekomstperspectief.

Hoe leveren we een bijdrage aan landschap en natuur

We willen als gemeente als volgt werken aan de borging van de kwaliteiten van landschap en natuur:

1. Huidige Natura 2000. We werken samen met onze partners en belanghebbenden aan de realisatie van de huidige Natura 2000 opgaven in onze gemeente
2. Agrariërs onderhouden het landschap. We onderzoeken of de agrariërs een rol in het landschapsbeheer kunnen vervullen en werken daarbij actief samen met onze gebiedspartners (project Twente Bloeit).
3. Inpassen energieprojecten. We werken samen met diverse partijen aan hoge kwaliteit van ontwerp, aanleg en beheer van de landschappelijke inpassing van energieprojecten. Aan deze landschappelijke inpasbaarheid stellen we hoge eisen.

In 2025 willen we vanuit ons werkbudget expertise inhuren bij Landschap Overijssel om grondeigenaren te kunnen adviseren over inrichting en beheer van landgoederen, landschapselementen en erven, om zo ons kenmerkende landschap en natuur te behouden en te versterken en kansen voor verbetering van biodiversiteit te creëren.

Daarnaast willen in 2025 vanuit ons werkbudget (al dan niet samen met het KGO) een aantal projecten en initiatieven continueren die ook in 2024 hebben gelopen, zoals:

- Boomdeeldagen, i.s.m. Landschap Overijssel en de provincie: hierdoor worden inwoners gestimuleerd meer bomen te planten en wordt zodoende gewerkt aan meer biodiversiteit en kennisvergroting.
- Deelname aan Bosplantsoen project van Stichting Behoud Twents Landschap: door de aanleg van singels, wallen en beplanting wordt de kwaliteit van ons landschap verbeterd.
- Project struweelhagen: particuliere grondeigenaren worden gestimuleerd tot de aanleg van struweelhagen ten behoeve van de vergroting van de biodiversiteit en de verbetering van de kwaliteit van het landschap.
- Twente Bloeit, in samenwerking met gebiedspartijen.

4. Deelname aan een langjarig onderzoek naar de betekenis van landgoederen voor ons buitengebied, i.s.m. Landschap Overijssel en het OPG (vereniging Overijssels Particulier Grondbezit).

5. Natura2000: continuering participatie projectgroep.

- Ondersteuning (inhoudelijk, regeltechnisch, financieel) van dorpsraden, werkgroepen, stichtingen en vrijwilligers in projecten en initiatieven die bijdragen aan verbetering van natuur, landschap en biodiversiteit
- Continuering van de deelname aan Groenblauwe diensten. Hiertoe is akkoord gegeven met de Perspectiefnota 2025 met de volgende tekst: "De Stichting Groene Blauwe Diensten Overijssel beheert voor de gemeente Dinkelland het fonds met gelden voor langjarige beheervergoedingen voor aanleg, beheer en onderhoud van landschapselementen. Het fonds is in het verleden gevuld met geld afkomstig van gemeenten en provincie. Beheercontracten worden afgesloten conform de dienstenbundel Noordoost Twente, voor een langjarige periode (21 jaar). Het fonds draagt bij aan de ambities en opgaven voor landschapsherstel- en behoud, vergroting van biodiversiteit en natuurwaarde. Ook draagt het bij aan verdienmodellen voor grondeigenaren en indirect aan de ruimtelijke kwaliteit van ons buitengebied. Naast het beheer van de fondsen verzorgt de stichting ook advisering en scholing aan hun contractanten/deelnemers. Met een eenmalige extra storting vanuit de gemeente kunnen we voldoen aan onze verplichtingen en toezeggingen, kan de bestaande wachtlijst worden weggewerkt en kunnen de verwachte aanvragen over de periode januari 2025 -juli 2025 worden opgevangen. Vanaf medio 2025 zou naar verwachting, een vervolg van financiering van ecosysteemdiensten (beheer van landschap als maatschappelijke dienst) door de provincie plaatsvinden". Hoe dit eruit komt te zien of dit gaat gebeuren, is nog onhelder.

Naast deze activiteiten, blijven we actief in veel nationale, provinciale en regionale overleggen waar we de belangen van onze gemeente en inwoners behartigen en, indien mogelijk, een voorttrekkersrol spelen.

Actuele ontwikkelingen

Het nieuwe kabinet heeft een streep gezet door het Transitiefonds en besloten te stoppen met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Daarmee lijkt ook een einde te zijn gekomen aan het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) en de beschikbaarheid van langjarige middelen voor de transitie van het buitengebied. Het nieuwe kabinet ziet de agrarische sector als belangrijk voor onze voedselvoorziening, natuur, landschap en cultuur. Natuur lijkt daarmee ondergeschikt te zijn aan landbouw. Voor ecosysteemdiensten en agrarisch natuurbeheer wil het kabinet langjarige vergoedingen mogelijk maken. Hoe dit eruit komt te zien, is op dit moment nog onhelder.

Dit alles zal betekenen dat het voor ons als gemeente en andere gebiedspartners lastiger wordt om de transitie integraal te ondersteunen en de goede balans te bewaken tussen agrarisch landgebruik, de kwaliteit van onze natuur en landschap, recreatie en toerisme, de mogelijkheden voor andere economische activiteiten en de kwaliteit van de leef- en woonomgeving van onze inwoners. De ruimte voor integrale gebiedsprocessen en gebiedsgerichte aanpakken zal kleiner worden.

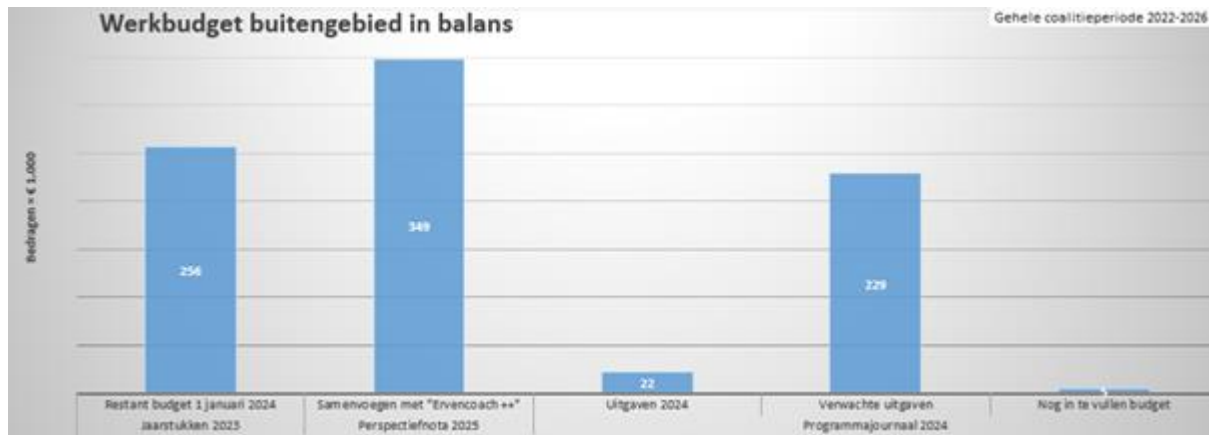
In 2024 is de Natuur Herstel Wet in Brussel aangenomen. Deze wordt nu vertaald naar nationale wetgeving. Het is dus nog niet helder wat dit voor ons als gemeente gaat betekenen.

Onze betrokkenheid bij Natura2000 projecten vindt plaats vanuit onze reguliere taken.

Financiën Buitengebied in Balans

Werkbudget buitengebied in balans (Samengevoegd met “Ervencoach ++”)

In de begroting 2023 is een bedrag van €300.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Dit werkbudget is nauw verweven met : Ervencoach ++”. Beide budgetten zijn samengevoegd in het “Werkbudget buitengebied in balans”.

We verwachten uitgaven voor voor “boerinnendagen”, “erfcoaches”, “onderzoek naar onze landgoederen”, “tijdelijke uitbreiding Buitengebied in balans”, het project “Twente Bloeit”, de subsidieregeling bedrijfsplannen “Mander Es”, column Boeren met Passie”, “geografische werkzaamheden”, “boomdeeldagen” en “advisering landschap”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €100.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Programma Leefomgeving van de toekomst

Inleiding Leefomgeving van de toekomst

Wij willen een leefomgeving die ook voor onze komende generaties duurzaam, veilig en gezond is. De bodem, het water en de lucht, de natuur, gebouwen en wegen en paden zijn allemaal onderdeel van onze leefomgeving. Door klimaatverandering komt onze leefomgeving onder druk te staan. We zullen ons moeten aanpassen aan veranderende weersomstandigheden zoals hitte, droogte en het vaker voorkomen van hevige neerslag. Ook willen we anders omgaan met energie en grondstoffen. Aan de hand van de energietransitie - waaronder ook de warmtetransitie valt - en de circulaire economie willen we het verbruik van grondstoffen terugdringen en het hergebruik van grondstoffen stimuleren. Het moet anders. Hoe dat moet, onderzoeken we vooral proactief en samen; de gemeente met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Als Noordoost-Twentse gemeenten bundelen we de krachten in het samenwerkingsverband de Energie van Noordoost Twente.

Wij haken aan bij de landelijke doelstelling dat in 2030 55% minder CO² uitstoot moet zijn en 50% van de energie duurzaam moet zijn opgewekt. Dat is ambitieus en hiervoor moeten de komende jaren de nodige inspanningen geleverd worden.

Trias Energetica: eerst besparen, dan opwekken

We hanteren in alle inspanningen het principe van de Trias Energetica:

1. *Beperken van het energieverbruik door verspilling tegen te gaan.*

Energie die niet verbruikt wordt, hoeft ook niet opgewekt te worden. We zetten daarom maximaal in op besparen. Door onze eigen gebouwen te verduurzamen, maar ook door inwoners en bedrijven te faciliteren en te stimuleren in het nemen van energiebesparende maatregelen en het ondersteunen van initiatieven.

2. *Gebruik maken van energie uit duurzame bronnen (zoals zon, wind, water).*

We beperken we ons tot de opgave die minimaal noodzakelijk is vanuit de RES, met een maximale inzet op zon op dak. We zetten in op een sterke lobby om ruimte te creëren voor alternatieven voor windenergie binnen de opgave van de Regionale Energie Strategie (RES). We faciliteren en stimuleren we gebouw eigenaren om hun warmtevraag duurzaam op te wekken, bijvoorbeeld aan de hand van (hybride) warmtepompen. Voor de productie van warmte willen we ook gebruik maken van het potentieel aan biogas en/of groengas in Tubbergen. De ontwikkelingen binnen het thema duurzaamheid gaan razendsnel. Nieuwe technieken, zoals bijvoorbeeld waterstof of geothermie zijn in opkomst. We volgen de ontwikkelingen en zullen inspringen en bijsturen op kansen die zich via nieuwe ontwikkelingen en technieken (bijvoorbeeld waterstof of geothermie) voordoen.

3. *Zo efficiënt mogelijk gebruik van (fossiele) energiebronnen om in de resterende energiebehoefte te voorzien;*

Sommige woningen zijn lastiger te verduurzamen dan anderen. Ook zullen er bedrijven blijven die behoefte hebben aan gas voor hun productieprocessen. Biogas en/of groengas kunnen oplossingen bieden voor deze gebouwen. Echter moeten we er rekening mee houden dat we nog lange tijd fossiele energiebronnen nodig hebben; deze zullen dan zo efficiënt mogelijk worden ingezet.

Samen aan de slag

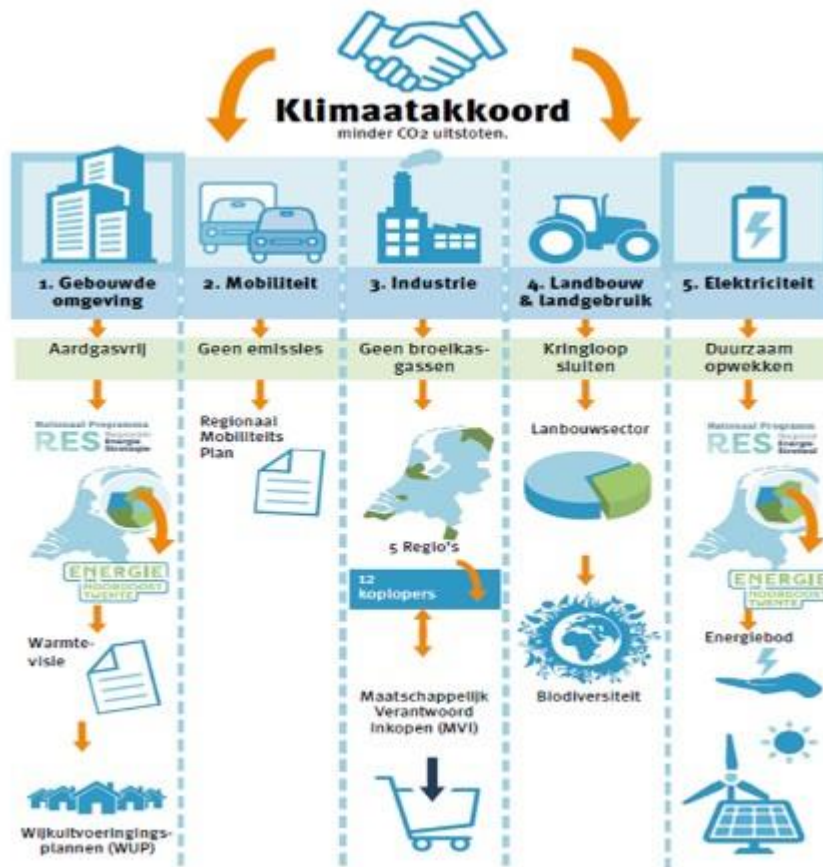
De energietransitie is een forse opgave waar we gezamenlijk – inwoners, ondernemers én overheid - voor aan de lat staan. We nemen hierbij als gemeente een proactieve houding in en nemen inwoners en ondernemers mee in de opgave die er ligt. We faciliteren en ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het verduurzamen van de gemeente. Hierbij bewaken we de integraliteit en houden we ook de samenhang met andere beleidsterreinen (landelijk gebied, sociaal domein, volkshuisvesting) in beeld en benutten kansen die zich voordoen.

Energie van Noordoost Twente

We staan als Noordoost-Twentse gemeenten allemaal voor dezelfde (forse) opgave in de energietransitie. Door krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan iedere gemeente voor zich zou doen. Een aantal jaren geleden is hiervoor het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente opgestart. Deze samenwerking bouwen we de komende periode verder uit.

Klimaatvisie

De leefomgeving van de toekomst gaat verder dan alleen de energietransitie. Met de ondertekening van het klimaatakkoord hebben we ons gecommitteerd aan de bredere opgave om uiteindelijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Naast elektriciteit en warmte gaat het om thema's als klimaatadaptatie, circulaire economie, infrastructuur en mobiliteit, natuur en landschap en de landbouw. Daartoe gaan we de heldere keuzes maken: wat zijn we verplicht om te doen, waar ligt onze extra ambitie, wat is onze rol? Daarbij kijken we vanuit een integrale visie en context en leggen waar mogelijk verbindingen met thema's en vraagstukken in de andere programma's.

Actielijnen

Het programma Leefomgeving van de Toekomst kent een dynamische agenda. Jaarlijks leiden nieuwe inzichten tot aanvullingen en wijzigingen. De uitkomsten uit de visie en uitvoeringsagenda kunnen leiden tot aanpassing en aanvulling van de actielijnen. Binnen het programma worden drie actielijnen geformuleerd.

- Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen & werken
- Opwek - Duurzame energievoorziening
- Mobiliteit & (maatschappelijk verantwoord) Inkopen

Actielijn 1 Verduurzamen - Op weg naar energieneutraal en aardgasvrij wonen en werken

In 2030 zijn twee miljoen Nederlandse woningen van het aardgas af. In 2050 verwarmt, kookt of doucht geen enkel huishouden meer met aardgas. We stappen over op duurzame warmte. Dit is afgesproken in het Nederlandse Klimaatakkoord. Ook bedrijven maken deze ommezwaai, met als doel dat Nederland in 2050 klimaatneutraal is. Gemeenten in Nederland, zo ook gemeente Tubbergen, hebben een grote rol in de overstap naar duurzame warmte. Om de opgave te laten slagen, werken we samen met inwoners aan haalbare en betaalbare oplossingen. We zetten daarbij ook maximaal in op het nemen van energiebesparende maatregelen.

Ons doel

- In 2050 wonen en werken we energieneutraal en aardgasvrij. In 2030 willen we de eerste stappen hebben gezet richting aardgasvrije wijken.
- Geen uitstoot van broeikasgassen vanuit bedrijven in de gemeente Tubbergen in 2050.

Hoe leveren we een bijdrage aan Verduurzamen – Op weg naar aardgasvrij wonen en werken

We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Bewustwording en informatievoorziening: Creëren van meer bewustzijn, besef van urgentie en draagvlak voor de warmtetransitie door gerichte communicatie met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het energieloket is de basis van onze informatievoorziening. Daarnaast werken we actief samen met lokale groepen (zoals energiecoöperaties) om de kennis actiever en vooral persoonlijker bij de inwoners en ondernemers onder de aandacht te brengen.
2. Advies en afweging: Er komt veel op onze inwoners, ondernemers en instellingen af. De stap om daadwerkelijk te verduurzamen is voor velen ingewikkeld: welke keuzes kun/moet je maken, wat kost het en wat levert het op? We willen inwoners en ondernemers adviseren en ontzorgen in het proces naar haalbare en betaalbare oplossingen in het verduurzamen van hun woning. We bieden verschillende instrumenten en een stappenplan, passend bij de eigen specifieke woning en situatie. De instrumenten kunnen op wijkniveau worden ingezet en gemeentebreed. Speciale aandacht is er voor het terugdringen van energiearmoede en het nemen van maatregelen voor de doelgroep die dit het meeste treft.
3. Uitvoering en buurtgerichte aanpak (wijkuitvoeringsplannen): We zetten samen met inwoners en ondernemers het proces in de wijken in (of voort) om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen en waar nodig intensiveren we dit. Daarbij kijken we hoe we slim een buurtgerichte aanpak kunnen combineren met individueel gerichte maatregelen voor alle woningeigenaren in de gemeente.
4. Herijken ambitie en rolbepaling: Op basis van kennis en ervaring uit de afgelopen jaren herijken we de warmtevisie naar een warmteprogramma en aanpak om bestaande woningen/gebouwen van het aardgas af te halen.
5. Faciliteren en stimuleren bij verduurzamen bedrijven en bedrijventerreinen: We willen ondernemers stimuleren en faciliteren om hun bedrijven te verduurzamen. Ook stimuleren wij duurzame initiatieven waardoor schaalvergroting en/of een gezamenlijke aanpak mogelijk is.

Actuele ontwikkelingen

Warmtetransitie: Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en Warmteprogramma

Op 30 juni 2023 is het wetvoorstel Wgiw aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze geeft gemeenten de bevoegdheden om de regie over de lokale warmtetransitie te pakken. Met de Wgiw wordt een verplichting aan B&W opgelegd om een warmteprogramma voor de hele gemeente vast te stellen gericht op verduurzaming van bestaande gebouwen. Het is de juridische vertaling van de warmtevisie waarin de gemeente per gebied de potentieel beschikbare duurzame warmtealternatieven in beeld per gebied het tijdspad van verduurzaming met de bijbehorende maatregelen en (financiële) consequenties. Voor dit moment zijn deze nog niet te overzien en mede ook afhankelijk van de middelen en kaders vanuit het Rijk. Het warmteprogramma moet op 1 juli 2026 zijn vastgesteld.

Actielijn 2 Opwek - Duurzame energievoorziening

In Nederland hebben we als doel om in 2030 met zon en wind op land 35 TWh aan elektriciteit op te wekken. Binnen de RES Twente hebben de partners een gezamenlijk doel van 1,5 TWh gesteld voor de opwek van elektriciteit op basis van wind- en zonne-energie. In de gemeente Tubbergen werken wij samen met de gemeenten Dinkelland, Losser en Oldenzaal om onze doelstellingen te bereiken. In de RES Twente 1.0 is afgesproken dat deze gemeenten samen 225 GWh aan duurzame energie willen opwekken in 2030. In het energiegebied Almelo Tubbergen Twenterand (ATT) is een gezamenlijke opgave voor wind van 120 - 180 GWh afgesproken, waarvan maximaal 40 GWh voor Tubbergen (2 windturbines). Voor het zoekgebied bij Langeveen is eveneens een maximum afgesproken van 40 GWh (2 windturbines).

Ons doel

In 2030 willen we 50% van onze elektriciteit duurzaam opwekken. Wij zetten maximaal in op zon op dak, windenergie, biogas en nieuwe technieken voor energieopwekking.

Hoe leveren we een bijdrage aan Opwek - Duurzame energievoorziening

We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Maatschappelijke acceptatie. Creëren van verdergaand bewustzijn onder onze inwoners over de opgave in de energietransitie. Dit doen we door inwoners meer eigenaar te laten zijn van zowel het probleem als de oplossing. Eigenaarschap van inwoners bereik je niet vanzelf. Goede voorlichting (vergroten van kennis, delen van kennis, voorbeelden en ervaringen), betrekken van inwoners bij processen en projecten en het creëren van handvatten om gedrag te veranderen en inwoners te ontzorgen, zijn noodzakelijk.
2. Bronnen voor opwek van energie. We zetten allereerst volop in op zoveel mogelijk zon op dak. Windenergie willen we toestaan binnen de door de gemeenteraad vastgestelde eigen kaders. Daarnaast richten we ons op inzet van biogas. We willen de potentie van biogas in Noordoost Twente optimaal benutten door in te zetten op een coöperatieve samenwerking met boeren. We onderzoeken de mogelijkheden van waterstof en benutten waar mogelijk de kansen. We volgen nieuwe ontwikkelingen en technieken op de voet en stellen onze acties bij als zich reële kansen voordoen.
3. Lokale initiatieven in the lead. We faciliteren en ondersteunen kansrijke lokale duurzame initiatieven ten behoeve van opwek. De energiecoöperatie Noordoost Twente is (in samenwerking met lokale coöperaties) de motor van ontwikkeling van lokale projecten en initiatieven. Lasten lokaal, dan ook lusten lokaal is een belangrijk uitgangspunt, we streven naar een maximale participatiegraad van inwoners/omgeving binnen eventuele toekomstige projecten (minimaal 50%, streven is 100%). We benutten de kennis en mogelijkheden van partners in het veld om realisatie van projecten tot stand te brengen.
4. Regionale en grensoverschrijdende samenwerking. We staan als (NOT-)gemeenten allemaal voor dezelfde forse opgave. Vanuit de krachtenbundeling, kennisdeling en coördinatie in de opgaven waar we gezamenlijk voor staan, bereiken we meer dan wanneer iedere gemeente dit voor zich zou doen. Vanuit het samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente bundelen we de krachten richting de opgaven vanuit de Regio Twente en de Regionale Energie Strategie.
5. Opslag van energie. In de verduurzaming van onze energiebehoefte zijn de huidige technieken afhankelijk van niet continue aanwezige hernieuwbare energiebronnen. Energieopslag kan een middel zijn om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De gemeente wil initiatieven voor energieopslag met een maatschappelijk nut stimuleren.

Actuele ontwikkelingen

Biogas

Er is definitief besloten om niet deel te nemen in Boerengas B.V. De ervaringen uit de eerste fase worden meegenomen in het vervolgtraject waarin de NOT-gemeenten aan het onderzoeken zijn hoe ze de beschikbare biogaspotentie het best kan benutten. De bedoeling is dat de biogaspotentie zo ruim mogelijk en gebiedsoverstijgend benut wordt. Er wordt gezocht naar één of meerdere instrumenten om dit doel te bereiken. Het reeds gereserveerde budget zal worden ingezet om deze instrumenten nader uit te werken en in te zetten.

Nieuwe technieken en ontwikkelingen

We volgen de ontwikkelingen rondom nieuwe technieken en mogelijkheden op de voet en spelen in op kansen daar waar deze zich voordoen.

- **Waterstof:** Waterstof is een energiedrager, die voor de verdere toekomst wellicht kansen biedt voor het verwarmen van woningen en gebouwen. Via de RES Twente sluiten we aan bij de H2Hub Twente. We volgen de ontwikkelingen en zullen in spelen op kansen die zich voordoen.

- Kernenergie: Op verzoek van de provincie is op basis van de kennissessie, een notitie over de toepassing van kernenergie in Nederland en de perspectieven voor SMRs geschreven. Deze kleine kerncentrales bevinden zich nu in de ontwikkelfase en moeten de zogenaamde 'demonstratiefase' nog doorlopen. Hoewel realisatie nog niet direct op korte termijn te verwachten is, volgen we de ontwikkelingen rondom de SMRs. Zodra een volgend concreet stadium bereikt wordt, wordt dit thema weer actief besproken in de Provinciale Staten.
- Geothermie: De kansen voor diepe geothermie bevinden zich in de Tubbergen formatie (zandlaag uit het Carboon tijdperk). Deze aardlaag is in het noorden van Twente aangetroffen en is dus ook aanwezig in noordoost Twente. Geothermie is een van de mogelijke alternatieve oplossingen voor de levering van duurzame energie, naast andere duurzame energiebronnen. Deze techniek gaat echter gepaard met significante investeringen, risico's en technische uitdagingen, maar vooral ook onbekendheid. Daarom worden alle aspecten in kaart te brengen, zodat weloverwogen keuzes gemaakt kunnen worden. Onderzoek en een proefboring zijn nodig. Er lopen gesprekken met de UT en de gemeente Enschede om hier verder invulling aan te geven.

Actielijn 3 Duurzame Mobiliteit

Ons doel

Beter Organiseren van slimme, duurzame en zorgeloze mobiliteit zonder emissies.

Hoe leveren we een bijdrage aan Duurzame mobiliteit & (maatschappelijk verantwoord) Inkopen

We willen toewerken naar duurzame mobiliteit, zonder uitstoot. Dit doen we door zelf het goede voorbeeld te geven als gemeente en voorop te lopen in de transitie naar duurzame mobiliteit. Ook faciliteren we onze inwoners bij de overgang naar duurzaam vervoer.

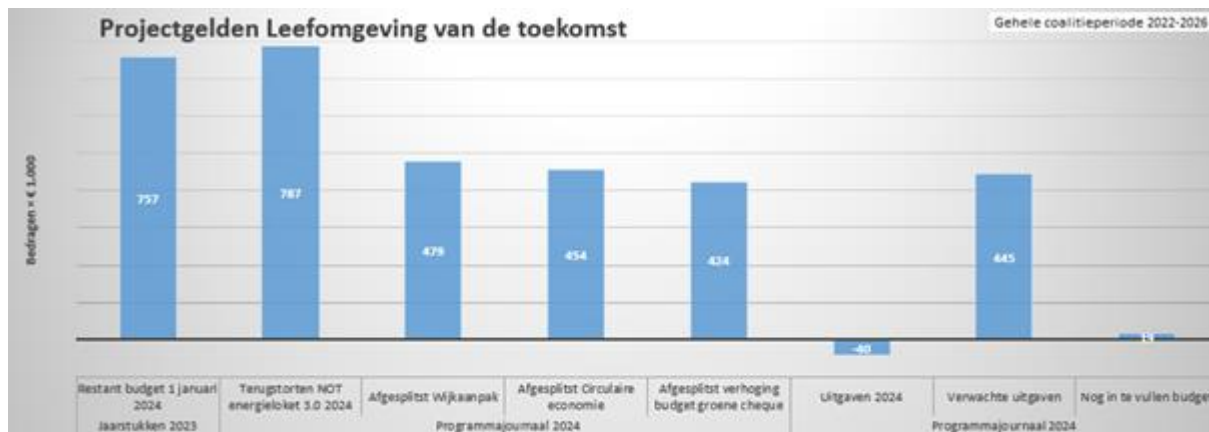
We werken met de volgende pijlers om ons doel te bereiken:

1. Voorbeeldfunctie. Als gemeente horen we het goede voorbeeld te geven door onze eigen mobiliteit te verduurzamen. Onder meer stellen we een duurzaam mobiliteitsplan met een route voor het verduurzamen van ons eigen vervoer.
2. Laadinfrastructuur. Op basis van de laadvisie proberen we in alle kernen de mogelijkheid te bieden voor mensen om op een openbare locatie hun elektrische voertuig uit te laden. Op zoveel mogelijk openbare parkeerterreinen in alle kernen willen we de mogelijkheid bieden om elektrisch te laden. We gaan inzetten op het overdekken parkeerplaatsen met zonnepanelen en laadpunten.

Financiën Leefomgeving van de toekomst

Projectgelden Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €1.000.000 beschikbaar gesteld en gestort in de "Reserve College akkoord 2022–2026".

Het in 2024 afgesplitste deel voor het NOT energieloket 3.0 van de jaarschijf 2024 is teruggestort in dit budget. In de te verwachten uitgaven hieronder komt deze terug onder “Bijdrage samenwerking EvNOT 2024 t/m 2026”.

In verband met de te verwachten kosten voor de warmtetransitie is een budget van €307.000 afgesplitst. Uit te geven in de jaren 2024 t/m 2026.

Naast de notitie warmtetransitie is ook het regionaal koersdocument “Circulaire Economie voor Twentse gemeenten” vastgesteld. Hiervoor splitsen we een budget af van € 25.000, te besteden in de jaarschijven 2024 en 2025.

We hebben besloten het budget voor de “groene cheque” te verhogen met €30.000. Een afsplitsing van de projectgelden.

Verwachte uitgaven 2024 t/m 2026:

Inrichting mobiliteit Noaberkracht	39.000
Bijdrage ODT	27.000
Sprintsessies Energiegebruik bedrijventerreinen	25.000
Soorten managementplan / kosten SMP Tubbergen	137.000
Boerengas	20.000
Inhuurkosten GEO vanuit Noaberkracht	7.000
Bijdrage samenwerking EvNOT 2024	150.000
Bijdrage samenwerking ATT Windenergie 2024	40.000

Op basis van de klimaatprogramma Tubbergen 2024-2050 zullen we u in het najaar 2024 nader inzicht geven in de totaal uit gegeven bedragen in 2024 en de te verwachten bedragen voor 2025 en 2026. Dan kunnen we de jaarschijf 2025 invullen.

Werkbudget Leefomgeving van de toekomst

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €50.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Uitvoeringskosten

In de begroting 2023 is een bedrag van €800.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Op basis van het klimaatprogramma Tubbergen 2024-2050 zullen we u in het najaar 2024 inzicht geven in de te verwachten uitgaven 2024 en 2025 in het kader van “capaciteit”.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €200.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”.

Actuele ontwikkelingen

Klimaatprogramma

In juni 2024 is het klimaatprogramma 2024-2050 vastgesteld. Hierin zijn de opgaven en ambities vastgelegd die we hebben ten aanzien van de uitvoering van het Klimaatakkoord inclusief een uitvoeringsprogramma. Daarbij zijn de hoofdsectoren en doelstellingen vanuit het Klimaatakkoord als basis genomen:

1. Gebouwde Omgeving
2. Elektriciteit
3. Industrie en bedrijvigheid
4. Landbouw en Landgebruik
5. Mobiliteit

Daarnaast is ook klimaatadaptatie toegevoegd aan het Klimaatprogramma en zijn de koppelkansen met andere domeinen benoemd om duurzaamheidsdoelen beter te integreren in domeinen zoals openbare ruimte en de fysieke leefomgeving. Op basis van het vastgestelde klimaatprogramma zijn de in de begroting opgenomen actielijnen aangepast en geactualiseerd of aangevuld. De ambities en inspanningen ten aanzien van de bovengenoemde hoofdsectoren vanuit het Klimaatakkoord vinden als volgt hun plek:

- Actielijn 1 (Verduurzamen): “Gebouwde Omgeving” en “Industrie en bedrijvigheid”
- Actielijn 2 (Opwek): “Elektriciteit”
- Actielijn 3 (Duurzame mobiliteit en Infrastructuur): “Mobiliteit”

Gezien de keuzes binnen “Landbouw en Landgebruik” krijgen deze een plek binnen de algemene koppelkansen. De ambities en inspanningen voor klimaatadaptatie zijn opgenomen in hoofdstuk ... van deze begroting.

Circulaire economie

Het onderwerp Circulaire Economie vormt één van de pijlers van de vrijwillige Twentse milieusamenwerking en is als zodanig vastgelegd in het samenwerkingsprogramma Milieu, Duurzaamheid en Afval (MDA) 2023 en in de gezamenlijke bestuursopdracht MDA 2020-2025. Er is een ‘Startnotitie Circulaire Economie Twentse gemeenten’ opgesteld dat de basis is voor een Koersdocument en Uitvoeringsplan. Het Koersdocument wordt begin 2024 aan de gemeenten voor besluitvorming voorgelegd. Op 18 juli 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen op een plan van aanpak op te stellen om de circulaire economie in de gemeente Tubbergen te bevorderen.

Het koersdocument vormt de basis voor invulling en concretisering van het plan van aanpak circulaire economie voor de gemeente Tubbergen. Deze wordt begin 2024 voor vaststelling voorgelegd aan het college. Uitvoering van het plan van aanpak moet leiden tot het vaststellen van de ambities en bijbehorende inspanningen voor circulaire economie in de gemeente Tubbergen, inclusief de financiële consequenties.

Koppelkansen

Doelstellingen uit het klimaatakkoord staan niet op zichzelf en hebben in veel gevallen ook een relatie hebben met opgaven in andere domeinen. We zetten daarom in op koppelkansen om zowel de opgaven vanuit het klimaatakkoord maar ook andere opgaven te versterken of te versnellen. We zetten onder andere in op koppelkansen met opgaven uit de agrarische sector, openbare ruimte en de fysieke leefomgeving (wonen, nieuwbouw en bestaande (bedrijfs)gebouwen). We realiseren een kansenkaart waarbij we nagaan hoe we bij bestaande ontwikkelingen en plannen met kleine aanpassingen een groot effect kunnen bereiken.

Programma Positieve Gezondheid

Inleiding Positieve Gezondheid

Gezond zijn is veel meer dan niet ziek zijn. Gezondheid gaat over sociale, mentale, financiële en fysieke gezondheid. Met deze brede kijk op gezondheid, dragen onderwijs, sport, cultuur, huisvesting, bestaanszekerheid en leefomgeving ook bij aan de gezondheid van onze inwoners. Het is de kunst de factoren die gezondheid negatief kunnen beïnvloeden, zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken en de factoren die een positieve inslag hebben te stimuleren en ondersteunen. Dit doen wij samen met onze inwoners, partners en gebruikers. Met deze bredere benadering willen wij bijdragen aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en mee te kunnen doen in de eigen omgeving. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren: van jong tot oud, van welvarend tot arm, van vitaal tot hulpbehoevend. Zo houden we inwoners zo lang mogelijk gezond en de zorg bereikbaar en betaalbaar.

We vertalen onze ambities naar drie actielijnen;

- Zorg dichtbij en op orde
- Gezond in je hoofd en in je vel
- Iedereen kan en mag meedoen

Doel

Onze inwoners zijn in 2026 minimaal even gezond als in 2021 (fysiek, mentaal, sociaal en economisch).

Actielijn 1 Zorg dichtbij en op orde

Als het gaat om het zorglandschap volgen wij in principe de regio bij regionale en bovenlokale vormen van zorg. Hierbij zullen wij scherp toezien op kwalitatieve zorgaanbieders die vooraf goed worden gecontroleerd op fraude en blijven hierop monitoren.

Daar waar onze invloed het grootst is, zetten we op in. Dat is de lokale zorg. Onze ambitie is om de zelfredzaamheid en de eigen regie van de inwoner te ondersteunen. Daar waar nodig door proactiever, preventief en zo vroeg mogelijk met onze partners en inwoners te werken aan gezondheid. Wat een inwoner wél kan, staat hierbij voorop.

Wij starten een heroriëntatie op onze lokale zorg en ondersteuningslandschap om onder meer de verbinding tussen Schakel en de samenleving te verbeteren. We gaan onderzoeken of een zogenaamde dorpsondersteuner hierbij kan helpen. Lokaal richten wij ons op het verbeteren van korte lijnen door middel van een gebiedsgerichte aanpak van de zorg en ondersteuning (van de algemene voorzieningen). Wij sluiten aan en ondersteunen initiatieven uit de dorpen. We richten een leefbaarheidsfonds in voor initiatieven uit de dorpen die een bijdrage leveren aan het bevorderen van de gezondheid (in brede zin). Doel is: menselijker zorg, efficiënter, effectiever en dichtbij.

Verder investeren we in de Praktijkondersteuner GGZ-jeugd, de coördinator externe verwijzer en de Wijk GGD om zorg betaalbaar en bereikbaar te houden.

We ondersteunen mantelzorgers zo goed mogelijk. Daarom gaan we ons huidige mantelzorgbeleid evalueren en waar nodig bijstellen. Doel is om de druk op mantelzorgers te verlagen.

Ons doel

We spannen ons in om de zorg en ondersteuning beter in te richten vanuit het perspectief van inwoner(s), met eigen regie van de inwoner voorop, dichtbij en met de menselijke maat als uitgangspunt.

Hoe leveren we een bijdrage aan het op orde komen van de zorg voor onze inwoners

- Heroriëntatie zorg en ondersteuningslandschap. Wij starten een heroriëntatie op onze lokale zorg en ondersteuningslandschap om onder meer de ondersteuning dichtbij/gebiedsgericht te organiseren en de verbinding tussen Schakel en de samenleving te verbeteren. We gaan onderzoeken of een zogenaamde dorpsondersteuner hierbij kan helpen.
- Preventief. We werken preventief en zo vroeg mogelijk in meer samenwerking met onze partners en inwoners aan de zorg en ondersteuning voor onze inwoners.
- Ondersteunen initiatieven. We ondersteunen initiatieven die een bijdrage leveren aan het bevorderen van de gezondheid (in brede zin).
- Samenlevingsgericht. We werken samenlevingsgericht. We benutten onze ogen en oren in de wijk beter door proactief in gesprek te gaan met onze uitvoerende partners en inwoners. We delen in deze gesprekken trends en ontwikkelingen, we zijn alert op de samenhang der dingen en toetsen deze aan ons beleid.
- Mantelzorgers. We gaan mantelzorgers op basis van hun behoefte zo goed mogelijk ondersteunen.

Actielijn 2 Gezond in je hoofd en in je vel

We zetten in op een gezondere leefstijl voor onze jeugd en inwoners. Dit doen wij, samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers door de leefomgeving gezonder te maken op het gebied van voeding, bewegen en ontspanning. Wij zien een forse opgave als het gaat om overgewicht en alcohol. We zetten samen met onze partners in op onder meer het IJslands model (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). We gaan sport, bewegen en deelname aan cultuuractiviteiten stimuleren door bij te dragen aan een goede infrastructuur qua voorzieningen, beweegmogelijkheden in de openbare ruimte en vitale verenigingen. De eigen kracht van de samenleving staat hierbij voorop en willen we benutten. Tevens reiken we de helpende hand door passende ondersteuning te bieden daar waar nodig. Wij ontwikkelen sport- en cultuurbeleid, omdat wij sport, bewegen en cultuur als een belangrijk middel zien voor het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Het eerder ingezette beleid continueren we vooralsnog. Dit geldt eveneens voor het evenementenbeleid. Het belang van tradities, evenementen, materieel en immaterieel erfgoed wordt onderschreven. Ze dragen bij aan de binding in de samenleving. We onderstrepen het belang hiervan voor de gemeente Tubbergen.

Ons doel

We leveren een bijdrage aan het bevorderen van een gezondere leefstijl en gezondere leefomgeving voor onze inwoners in 2026 in samenwerking met onze inwoners en partners. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij de accenten liggen op terugdringen van overgewicht, overmatig alcoholgebruik en mentale gezondheid.

Hoe leveren wij een bijdrage aan Gezond in je hoofd en in je vel

- Van inzicht naar strategische sport- en cultuuragenda. We hebben zicht op de meest kwetsbare doelgroepen, trends en ontwikkelingen. Deze vormen de basis voor de strategische agenda voor sport en cultuur.
- Stimuleren gezonde leefstijl en omgeving. We gaan aan de slag samen met inwoners, organisaties en ondernemers met het stimuleren van de gezonde leefstijl en gezonde leefomgeving. Het accent ligt op sport, cultuur, jongeren en overgewicht en overmatig alcoholgebruik.
- Passende ondersteuning en goede infrastructuur. We brengen het aanbod in beeld en ontwikkelen, op basis van behoefte, samen met onze partners meer/vitalere verenigingen, (collectieve) voorzieningen, ondersteuning en/of interventies.

Actielijn 3 Iedereen kan en mag meedoen

Voor een inclusievere samenleving doen wij een beroep op de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf en de kracht van de samenleving. De kracht van de samenleving is groot en heeft veel waarde. Wij willen voorwaardenscheppend zijn, ontmoeting faciliteren, preventief en proactief te werk gaan.

Een toegankelijke en inclusieve samenleving betekent dat iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mogelijk mee kan doen aan de samenleving. Elke inwoner moet de mogelijkheid hebben mee te kunnen en mogen doen en zich naar eigen vermogen te ontwikkelen. Wij zien vooral een opgave op het gebied van armoede om proactiever en zo vroeg mogelijk met onze partners armoede onder de inwoners te voorkomen.

Ons doel

We spannen ons in voor een inclusievere samenleving waarin iedereen zo zelfstandig en gelijkwaardig mee kan en mag doen aan de maatschappij, waarbij de kracht van de samenleving wordt benut en een beroep wordt gedaan op de verantwoordelijkheid van de inwoner zelf. Onze speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare groepen, waarbij het accent ligt op inwoners in armoede.

Hoe leveren wij een bijdrage aan het uitgangspunt iedereen kan en mag meedoen

- Van inzicht naar strategische inclusie agenda. We hebben zicht op verschillende vormen van eenzaamheid en armoede per kern of doelgroep. We hebben hierbij aandacht voor de identiteit en cultuur van de betreffende kern. Dit inzicht en de huidige verkenningsrapporten Inclusie vormen de basis van waaruit wij een Inclusie agenda gaan opstellen, met accenten op eenzaamheid en armoede.
- Faciliteren van ontmoeting. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan een inclusievere samenleving en ontmoeting tussen en door inwoners.
- Proactief en preventief. We gaan proactief in gesprek met onze partners en inwoners over bestaande activiteiten en voorzieningen over trends en ontwikkelingen binnen het sociale domein. We stimuleren hen waar mogelijk initiatief te nemen om het aanbod af te stemmen op nieuwe (kwetsbare) doelgroepen, waarbij bestaande faciliteiten beter worden benut en waar nodig nieuwe activiteiten en voorzieningen worden toegevoegd.

Financiën Positieve Gezondheid

Werkbudget Positieve Gezondheid

In de begroting 2023 is, voor de gehele coalitieperiode, een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve College akkoord 2022–2026”. In de perspectiefnota 2024 is het bedrag verlaagd tot €175.000. De budgetten interventieplan, leefomgeving van de toekomst, inclusie en mantelzorg zijn hieraan toegevoegd waardoor het totaalbudget uitkomt op €350.000.

We stellen voor in de jaarschijf 2025 €200.000 te putten uit de “Reserve College akkoord 2022–2026”

Actuele ontwikkelingen

De zorgkosten stijgen, mede als gevolg van een complexere en meer zichtbare zorgvraag. Voor de gezondheid van onze inwoners en om de zorg betaalbaar en bereikbaar te houden voor diegene die het echt nodig hebben, zien we een toenemend belang van de inzet op preventie en het versterken van de sociale basis. Landelijk zien we dit onder andere terug in:

- De hervormingsagenda Jeugd
- Gezond en actief leven akkoord en de bijbehorende brede SPUK
- Het integraal zorgakkoord
- Nationaal preventie en sportakkoord.

In het hoofdlijnenakkoord geven de vier partijen aan dat preventie meer centraal komt te staan om daarmee de zorg voor de toekomst ook toegankelijk te houden. Aandacht voor sport en bewegen, het verkleinen van gezondheidsverschillen en het beheersen van de zorgvraag zijn daarbij belangrijk. Daarnaast laat het hoofdlijnenakkoord zien dat vooral ingezet wordt op de curatieve, langdurige zorg. Er is geen aandacht voor gezond opvoeden en opgroeien in een gezonde leefomgeving en het belang van het versterken van de sociale basis. Dit terwijl dat cruciaal is om het beroep op toekomstige curatieve en langdurige zorg te beheersen. De hervormingsagenda jeugd gaat door, die laat wel een beweging zien naar het versterken van de sociale basis om zwaardere vormen van jeugdzorg te voorkomen. Op regionaal niveau zien we in het onlangs vastgestelde regiobeeld een aantal ontwikkelingen:

- Sterk vergrijzende regio
- Cijfer voor overgewicht en overmatig alcoholgebruik liggen ruim boven landelijk gemiddelde. De verwachting is dat het percentage met overgewicht sterk toeneemt.
- Het tekort aan personeel in de zorg en welzijn neemt toe
- Percentage dat moeite heeft met rondkomen blijft stijgen
- Mentale gezondheid staat onder druk, met name bij jong volwassenen.

In het regioplan Twente, mede opgesteld door Twentse Koers, wordt ingespeeld op deze ontwikkelingen en zien we ook een beweging naar het inzetten op preventie en het versterken van de sociale basis. In opvolging op deze ontwikkelingen wordt ook lokaal binnen het programma gezondheid volop ingezet op preventie en het versterken van de sociale basis onder andere middels de reeds lopende zaken als dorpsondersteuners, de uitvoeringsagenda's gezondheid, sport en armoede, de quickwins voor het versterken preventie jeugd etc. In 2025 wordt daar het project versterken voorliggende voorzieningen Wmo, project eenzaamheid, project mentale gezondheid en Kanrijke Start aan toegevoegd.

In opvolging op deze ontwikkelingen wordt ook lokaal binnen het programma gezondheid volop ingezet op preventie en het versterken van de sociale basis andere middels de reeds lopende zaken als dorpsondersteuners, de uitvoeringsagenda's gezondheid, sport en armoede, de quickwins voor het versterken preventie jeugd etc. In 2025 wordt daar het project versterken voorliggende voorzieningen Wmo, project eenzaamheid, project mentale gezondheid en Kanrijke Start aan toegevoegd.

De manier waarop de huidige sociale basis (voorliggende voorzieningen en ondersteuningsnetwerk) is ingericht zien we een aantal aandachtspunten:

- De pilots dorpsondersteuners en buurtsportcoaches zijn voorzien van incidentele middelen. Momenteel zijn geen structurele middelen beschikbaar voor het structureel verankeren van deze ondersteuning. Tevens wordt gewerkt aan het herijken van dit ondersteuningsnetwerk. Naar verwachting zijn echter meer structurele middelen nodig dan in de herijking te realiseren zijn.
- Op het gebied van de Wmo wordt op dit moment vooral ingezet op maatwerk. Dit terwijl er zich kansen voor doen om passende voorliggende voorzieningen te ontwikkelen die als demping kunnen werken voor de vraag naar maatwerk. Zowel landelijk als regionaal wordt hier ervaring mee opgedaan.
- Inwoners, verenigingen en organisatie willen helpen en steken de handen uit de mouwen om een bijdrage te leveren aan het versterken van de sociale basis. Dit kunnen ze niet alleen. Subsidies zijn nodig om partijen te stimuleren en daarmee voorzieningen zoals ontmoeting mogelijk te maken. Vanuit het leefbaarheidsfonds worden veelbelovende initiatieven ontplooit, maar deze kunnen door gebrek aan structurele middelen niet worden verankerd. Om succesvolle initiatieven die bijdragen aan nieuwe/vervangende vormen van zorg en ondersteuning in de kernen te kunnen continueren zijn structurele middelen nodig. Momenteel vindt een herijking van het subsidiebeleid plaats. Naar verwachting is een deel om te buigen maar vraagt het versterken van de sociale basis mogelijk om meer investering in het voorveld dan via het herijken te realiseren is.

Bovenstaande aandachtspunten vragen om een incidentele investering, maar vooral om structurele middelen om de sociale basis te versterken en te borgen voor de toekomst. Zodat de zorg betaalbaar en bereikbaar blijft en inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam en gezond zijn.

Programma Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Inleiding

We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen. We nodigen inwoners vooral uit om mee te doen. Vanuit het uitgangspunt van een participatieve lokale democratie zetten we in op passende en vernieuwende manieren van samenwerking en besluitvorming. Daarbij past een proactieve gemeentelijke informatievoorziening naar onze inwoners.

Actielijn 1 Samenlevingsgerichte bestuursstijl

We willen onze opgaven samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aanpakken. Dit doen we door onze inwoners centraal te stellen bij alles wat we doen. We hanteren een meedenkende houding en leveren maatwerk. Bij iedere vraag of nieuwe uitdaging denken we na hoe we onze inwoners betrekken bij het bouwen aan de gemeente Tubbergen. Dit doen we vanuit open en betrokken insteek. En we zijn realistisch en duidelijk. Daar waar het kan, werken we samen en daar waar de gemeente een verantwoordelijkheid heeft, nemen we deze. We hanteren hierbij het motto: 'Ja, mits...' We gaan in ons werk uit van de zelfredzaamheid, de professionaliteit en de kracht van onze eigen inwoners. We zijn als gemeente proactief. Opgaven zelf oppakken, met de blik op de toekomst. Samen werken aan een leefbaar, gezond, duurzaam en toekomstbestendig Tubbergen waar het goed vertoeven is.

Dit doen we door de komende vier jaar verder in te zetten op samenlevingsgericht werken. Telkens vanuit maatwerk en de juiste balans. De gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de organisatie Noaberkracht staan hierbij midden in de samenleving. We willen initiatieven uit onze kernen faciliteren en investeren waar nodig. De huidige aanpak met het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen en MijnDorp2030 gaan we herijken. Het opdrachtgeverschap ligt hiervoor bij de voltallige gemeenteraad. Indien nodig willen we inwoners breed in de samenleving betrekken bij grote keuzes die de samenleving raken.

Kernagenda's

In de kernagenda's zijn per kern de ambities en vraagstukken terug te vinden waar we als gemeente en inwoners gezamenlijk aan werken. De inhoud van deze kernagenda's is terug te vinden in de begrotingsapp: Kernagenda's. Afhankelijk van de uitkomsten van de herijking van het Maatschappelijk Akkoord en het proces MijnDorp2030 worden de kernagenda's in de komende periode aangepast.

Participatiebeleid

Participatie is niet meer weg te denken in onze manier van werken. Ook landelijk is er steeds meer aandacht voor participatie. Er is een wetsvoorstel in de maak: 'Versterking participatie op decentraal niveau'. Deze wet heeft als doel dat voor zowel de inwoners als voor gemeenten duidelijk is (1) binnen welke kaders inwoners in het beleidsproces participeren en (2) op welke wijze zij in een verschillende fase van het beleidsproces betrokken worden. In een participatieverordening maakt elke gemeenteraad deze zaken expliciet voor zijn gemeente. Het voorstel verplicht tot een uitbreiding/verbreding van de in de Gemeentewet (artikel 150) voorgeschreven inspraakverordening naar een participatieverordening. Het belang van participatie wordt groter door maatschappelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet, de Regionale Energie Strategie (RES) en uitdagingen in het sociaal domein. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor stellen we participatiebeleid op. Vervolgens kunnen we de stap zetten naar juridische formuleringen in een participatieverordening.

Samenlevingsgericht werken - Organisatieontwikkeling

Zorgvuldige communicatie, en meer contact met onze inwoners en partners om samenlevingsgericht te kunnen werken, vraagt naast tijd van ambtenaren, ook vaardigheden. Daarin willen we investeren. We investeren in structurele ambtelijke capaciteit om het samenlevingsgericht werken te borgen en van nieuwe impulsen te voorzien.

Ons doel

In de gemeente Tubbergen werken we samenlevingsgericht. Samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties kijken we naar wat we samen kunnen doen om onze kernen op de lange termijn leefbaar te houden. We zijn als gemeente open, betrouwbaar, duidelijk en transparant en (digitale) gegevens van onze inwoners zijn bij ons in goede handen.

Hoe leveren we een bijdrage aan samenlevingsgerichte bestuursstijl

- MijnDorp2030. Vanuit het proces MijnDorp2030 zetten we meer in op participatie vanuit de kernen zelf en we stimuleren onze inwoners om mee te denken. We bieden ondersteuning om processen en projecten op gang te helpen of verder te brengen. We bezoeken al onze kernen als college en zijn vanuit de functie van “kernwethouder” zichtbaar en aanspreekbaar.
- Opstellen en uitvoeren participatiebeleid. Gemeenten hebben in principe vrijheid om te beslissen op welke wijze zij inwoners bij de verschillende beleidsfasen betrekken en hoe ze hun visie op participatie vertalen in de participatieverordening. Het is dan ook eerst van belang dat we als gemeenten bepalen hoe we participatie verder vorm willen geven. Daarvoor stellen we participatiebeleid op. Vervolgens kunnen we de stap zetten naar juridische formuleringen in een participatieverordening. Vanuit het participatiebeleid verkennen we ook in hoeverre het uitdaagrecht kan worden ingevoerd. Dit biedt mogelijkheden voor inwoners om gemeentelijke taken over te nemen wanneer zij van mening zijn het zelf slimmer, beter, goedkoper of anders te doen. Ook verkennen we de mogelijkheden van een online participatietool om de samenwerking met onze inwoners te versterken.
- Samenlevingsgericht werken - organisatieontwikkeling. Verschillende interne programma's, zoals direct duidelijk, mediation & klachtbemiddeling en methodische werken dragen bij aan de borging van het samenlevingsgericht werken bij de ambtenaren. Structurele inzet van buurtmannen en buurtvrouwen, adviseurs samenlevingsgericht werken en het meer inzetten van communicatieadvies zorgen voor een stevige toekomstbestendige basis.

Actuele ontwikkelingen

Herijking MijnDorp

In het coalitieakkoord en de begroting 2023 en 2024 is opgenomen dat de huidige aanpak met het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen en MijnDorp2030 herijkt wordt. Het opdrachtgeverschap ligt hiervoor bij de voltallige gemeenteraad. Begin 2024 is de gemeenteraad gestart met het proces van herijking van het proces MAT/MijnDorp. In juli 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het initiatiefvoorstel Herijking Maatschappelijk Akkoord. Vervolgens voert de gemeenteraad gesprekken met de samenleving over de opgestelde visie en werkwijze. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten een bedrag van 150.000 beschikbaar te stellen voor ondersteuning van grote maatschappelijke initiatieven. Hiermee ondersteunt de gemeenteraad hen om van de schetsfase naar de ontwerpfase te komen.

In 2025 wordt uitvoering gegeven aan de plannen zoals de gemeenteraad die heeft vastgesteld, waaronder de mogelijkheid voor initiatiefnemers om ideeën te pitchen in de raad.

Samenlevingsgericht werken

In 2025 werken we verder aan het verstevigen van Samenlevingsgericht werken in het werk van alledag. Samenlevingsgericht werken vraagt naast tijd van alle medewerkers, ook vaardigheden. Daarin willen we in een volgende fase investeren. Team Samenlevingsgericht werken groeit toe naar een coachende, faciliterende en adviserende rol naar alle medewerkers. Daarbij passen zij hun werkwijze aan op de specifieke vraagstukken per team en organisatie onderdeel.

We werken aan deze doelen door:

- Mediation, klachten en conflicten: In 2024 is gestart om de behandeling van klachten terug te brengen naar de lijn. Gestart is met drie afdelingen en de aanpak wordt in 2025 verder uitgerold in de organisatie.
- Ondersteuning van Buur(t)mannen en – vrouwen: De werkwijze met buur(t)mannen en -vrouwen wordt voortgezet en verder verstevigd. In afstemming met de buur(t)mannen en -vrouwen worden trainingen en kennissessies aangeboden. Het doel hiervan is om kennis, vaardigheden en het benodigde netwerk van de buur(t)mannen en -vrouwen ten behoeve van de toekomstige leefbaarheid in de kernen te vergroten. De werkwijze en structuur voor het halen en brengen van informatie, wensen, behoeften, opgaven en uitdagingen tussen kernen en organisatie, wordt verder versterkt en verbreed om zodoende op een effectieve en integrale wijze te werken aan doelen voor de betrokkenen.
- Teamgerichte aanpak/organisatieontwikkeling: De afdelingen die in 2024 nog geen nulmeting samenlevingsgericht werken uitvoerden, doen dit begin 2025. Met de nulmeting maken we concreet wat samenlevingsgericht werken in het dagelijks werk betekent. Daarbij wordt gekeken waar samenlevingsgericht werken al goed gaat en waar het nog beter kan. In 2025 werkt elke afdeling aan de eigen verbeterpunten. Waar nodig en mogelijk ondersteunt het team samenlevingsgericht werken de afdeling of het team.

Actielijn 2 Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

Met Noaberkracht hebben we een sterke en krachtige organisatie staan. We zien het als onze verantwoordelijkheid om de kracht en sterkte van Noaberkracht ook voor de toekomst te verzekeren. Dat betekent ook dat we vernieuwend en creatief opereren op een veranderende arbeidsmarkt. Maatschappelijke opgaven worden groter en complexer. Ze vragen door de tijd heen om andere antwoorden, aanpakken en resultaten. Wij willen dan ook dat Noaberkracht voor onze inwoners de komende jaren op elk moment een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening biedt. Daarmee is onze ambitie om de inwoners van Tubbergen nu en in de toekomst passende antwoorden te (blijven) geven op bestaande en nieuwe maatschappelijke vraagstukken.

Ons doel

Een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht.

Hoe leveren we een bijdrage aan een sterk en toekomstbestendig Noaberkracht

- We zetten in op het samen met de gemeente Dinkelland versterken van de ambtelijk (strategische) capaciteit van Noaberkracht.
- We zetten in op het samen met de gemeente Dinkelland door ontwikkelen van de Noaberkracht organisatie, langs verschillende actielijnen.
- We participeren actief in het verkennende onderzoek naar de ambtelijke samenwerking tussen Noaberkracht en de gemeente Oldenzaal en sturen op concrete uitkomsten.

Actuele ontwikkelingen

In de begroting 2025 van Noaberkracht zijn de volgende (actuele) ontwikkelingen beschreven

Arbeidsmarktontwikkeling

In 2023 steeg het aantal banen in Twente. In 2024 vertraagt de groei van werkgelegenheid aanzienlijk, ondanks dat veel organisaties redelijk op peil blijven produceren. Personeelstekorten spelen hierbij een cruciale rol, waardoor er bijna geen ruimte meer is voor verdere groei op de arbeidsmarkt. Bijna alle beschikbare arbeidskrachten worden volledig ingezet, maar er is een kloof tussen vraag en aanbod van werk, wat leidt tot personeelstekorten. Vacatures blijven onvervuld om dat werkzoekenden vaak niet over de vereiste opleiding, kennis en ervaring beschikken.

De aanhoudende druk van personeelstekorten stimuleert bedrijven en de overheid om te investeren in automatisering zoals ChatGPT, robotisering (RPA) en andere methoden om de arbeidsproductiviteit te verhogen. Er is ook meer aandacht voor duurzame inzetbaarheid, flexibele werkconcepten en interne mobiliteit. Naast technologische vooruitgang zijn er ook andere mogelijkheden om werk en organisaties anders te organiseren, zoals verschillende contractvormen, werktijden, samenwerking met andere werkgevers, ander soortige organisatiestructuren, functieaanpassingen en een leerling-gezel-meester structuur op de werkvloer. Noaberkracht speelt hier met de 4 ambitielijnen van de organisatieontwikkeling op in maar ook door onder andere inzet op vitaliteit en persoonlijke ontwikkeling via de Noaberkracht academie; om op die manier mensen aan zich te binden en te laten ontwikkelen. In het afgelopen jaar is 80% van de vacatures binnen de termijn ingevuld. Gemeenteambtenaren zijn betrokken, bevlogen en trots, vooral over hun baan, het team en de organisatie. Dat is vooral af te leiden aan het hoge percentage dat lang werkzaam is voor de organisatie. En met een laag verzuim (3,97%) doet Noaberkracht het goed als aantrekkelijke werkgever.

Migratieketen

Door grootschalige vluchtelingenstromen wordt helder dat de inrichting van de Nederlandse infrastructuur voor vluchtelingen ontoereikend is. Gemeenten krijgen van het rijk een forse opgave in de hernieuwd vorm te geven migratieketen die landelijke, regionale en lokale kaders kent. Dit gaat een opgave van betekenis zijn voor zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen en daarmee voor Noaberkracht. In de begroting 2025 is rekening gehouden met (een deel) personele inzet en dat deze inzet volledig wordt vergoed door het Rijk.

Artificial Intelligence (AI), kunstmatige intelligentie

Artificial Intelligence (AI) verwijst naar machines of computersystemen die taken kunnen uitvoeren die normaal gesproken menselijke intelligentie vereisen. De machines zijn in staat om gegeven te analyseren en te leren van ervaringen om beslissingen te nemen. AI als ontwikkeling brengt zowel kansen als risico's met zich mee, dit blijkt ook uit de visie op AI die onlangs door het kabinet gepresenteerd is (Overheidsbrede visie generatieve AI, 2024). Het is lastig inschatten hoe de technologie zich de komende jaren ontwikkelt. In elke situatie willen wij een betrouwbare overheid zijn, daar hoort betrouwbare informatie bij met verifieerbare bronnen. Het is belangrijk om ontwikkelingen rondom AI te volgen maar we willen geen trendsetter zijn. Gemeentes hebben immers een beschermende en vertrouwelijke functie en AI is nog volop in ontwikkeling. Veiligheid, privacy, uitlegbaarheid en herleidbaarheid dienen altijd als randvoorwaarde gesteld te worden. Uitlegbaarheid houdt in dat uitkomsten verklaard kunnen worden aan inwoners en belanghebbenden. Herleidbaarheid betekent dat duidelijk is hoe een algoritme tot een bepaald resultaat is gekomen. Als aan de randvoorwaarden invulling kan worden gegeven kan AI kansrijk zijn.

Toenemende compliance bedrijfsvoering

Het takenpakket van gemeenten groeit, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en het sociale domein en door veranderende wet- en regelgeving. Dat gaat gepaard met een toename van verantwoordelijkheden, zoals het transparant omgaan met gegevens en het afleggen van verantwoording over de financiën richting de inwoners. Door het groeiende toezicht op gemeenten, wordt het borgen van compliance steeds belangrijker en maakt het in toenemende mate onderdeel uit van de werkzaamheden binnen de gemeente. Voorbeelden van nieuwe wet- en regelgeving, die de afgelopen jaren van toepassing is geworden voor gemeenten of dat op korte termijnen worden, zijn:

- Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) inclusief ENSIA-verantwoording
- NIS2-richtlijn
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Wet versterking decentrale rekenkamers (inclusief invoering rechtmatigheidsverantwoording)
- Wet Open Overheid
- Audit Wet politiegegevens (Wpg-audit)
- SISA-verantwoording met een toename van het aantal specifieke uitkeringen vanuit het Rijk

- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur

Bovenlokale samenwerking

De verkenning naar de samenwerking met Oldenzaal heeft uitgewezen dat ambtelijke samenwerking kansen biedt. Er wordt een gemeenschappelijke urgentie ervaren op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven. Daarom wordt gekozen voor een opgabegegerichte samenwerking, waarbij het belang van Noordoost Twente (NOT) als eenheid wordt benadrukt. De gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Tubbergen kiezen ervoor om voor de lokaal uit te voeren opgaven te investeren in de doorontwikkeling en toekomstbestendigheid van de eigen ambtelijke organisatie. Parallel hieraan wordt onderzocht of, en hoe, er een toekomstbestendige informatievoorziening bewerkstelligd kan worden in gezamenlijkheid met andere Twente gemeenten. Na afronding van het onderzoek kan worden gekeken wat de toegevoegde waarde van een uitbreiding, intensivering of formalisering van de samenwerking op dat moment is.

Amendement

Tijdens het behandelen van de begroting 2025 in de gemeenteraad van Dinkelland is een amendement aangenomen met een zienswijze waarin het bestuur van Noaberkracht wordt opgeroepen de kosten van een aantal ontwikkelingen binnen de begroting van Noaberkracht zelf op te vangen en niet door te belasten aan de beide deelnemende gemeenten. In financiële zin betekent dit een opdracht van € 189.000. Dit bedrag is door directie en bestuur van Noaberkracht betrokken bij een bredere opdracht voor Noaberkracht om ook bij te dragen in het oplossen van de financiële problematiek bij de beide deelnemende gemeenten. Dit heeft geresulteerd in een taakstelling voor Noaberkracht van € 200.000 in 2025 (voor Dinkelland € 113.000) oplopend naar een structureel bedrag van € 400.000 vanaf het jaar 2027 (voor Dinkelland € 225.000). Over de invulling van deze taakstelling wordt gerapporteerd via de reguliere P&C documenten.

Actielijn 3 Financieel gezond blijven

Financieel gezond blijven betekent dat ons uitgangspunt is dat we begrotingen maken die structureel in evenwicht zijn en ervoor zorgen dat de financiële middelen worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn: de goede dingen doen voor onze samenleving. We zetten in op de realisatie van ambities maar houden ook balans door voorzieningen en afgesproken reserves te borgen. Daarbij sturen we op een efficiënte en effectieve P&C-cyclus en een transparante en goed controleerbare financiële gemeentelijke huishouding. De belastingen indexeren we overeenkomstig de bestendige beleidslijn jaarlijks met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS.

Ons doel

Een structureel en materieel sluitende (meerjaren)begroting waarbij we de stijging van de lokale lasten zo beperkt mogelijk willen houden.

Hoe leveren we een bijdrage aan financieel gezond blijven

We gaan op een realistische en behoedzame manier om met de beschikbare middelen wat betekent dat:

- We structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten.
- We (mogelijke) verliezen en tegenvallers signaleren en verwerken in onze (meerjaren)begroting zodra deze zich aandienen en dat we winsten en meevallers pas verwerken als deze daadwerkelijke zijn gerealiseerd.
- We indexeren de ozb-tarieven jaarlijks met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS zodat er een meeropbrengst ontstaat conform dit indexcijfer.
- Voor de tarieven op het gebied van afval en riool gaan we uit van 100% kostendekkendheid.

Actuele ontwikkelingen

Hoofdpijnenakkoord nieuw kabinet

De VNG heeft een analyse van het hoofdpijnenakkoord gemaakt en concludeert over de financiën: Zonder balans tussen taken en middelen kunnen gemeenten hun werk niet doen. Het hoofdpijnenakkoord houdt de miljardenkorting op gemeenten vanaf 2026 in stand. In de gesprekken met het nieuwe kabinet over de uitwerking van het hoofdpijnenakkoord staat dus op alle beleidsterreinen de vraag centraal wat er binnen het beschikbare budget gedaan kan worden. Helder is dat er vanaf 2026 te weinig geld is om de bestaande taken goed uit te voeren. Om taken en middelen in balans te krijgen moet er geld bij of moeten er taken af.

De voornemens van het kabinet op het terrein van gemeentefinanciën zijn kort samengevat:

- Voortbouwen op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota, dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026.
- Afschaffen van alle specifieke uitkeringen vanaf 2026 (met uitzondering van de BUIG) en de middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toevoegen.
- Twee nieuwe belastingen introduceren waarvan de opbrengsten (uitsluitend) ten goede komen aan woningbouw en infra in betreffende gemeente: een planbatenheffing en een (onbebouwde) grondheffing.
- Afspraken maken met gemeenten om de woonlasten (OZB) te maximeren.
- De extra bezuiniging op de Jeugdzorg van € 511 miljoen vervalt.
- Er komen extra middelen voor woningbouw en infrastructuur.

Financiën Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en ambtelijke organisatie Noaberkracht

Actelijn 1 Samenlevingsgerichte bestuursstijl	2023	2024	2025	2026
Werkbudget participatie		30.000	30.000	40.000

In de perspectiefnota 2024 is een bedrag van €100.000 beschikbaar gesteld en gestort in de “Reserve Coalitieakkoord 2022 – 2026”.

Basisbegroting

Inleiding op de basisbegroting

Vanuit wettelijk voorschrift presenteren wij, naast onze programma's, de begroting en jaarrekening naar taakveld. Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:

- Portefeuillehouder(s)
- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
- Vastgestelde beleidsnota's: voor een actueel totaalbeeld van de vastgestelde beleidsnota's en verordeningen verwijzen we u naar: Overheid.nl
- Kengetallen: relevante kengetallen per programma.
- Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
- Beleidsindicatoren: de wettelijk verplichte indicatoren volgens het BBV.
- Begroting - overzicht baten en lasten: weergaven van de baten en lasten per taakveld.
- Nieuw beleid uit het coalitieakkoord: nieuw beleid en/of in- en extensivering van bestaand beleid dat voortkomt uit het coalitieakkoord.
- Meerjarig financieel beeld - terugkijken
- Meerjarig financieel beeld - vooruitkijken

Programma Bestuur & middelen

Portefeuillehouders

Burgemeester Postma & Wethouder Niens

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten negentien inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: CDA zes zetels, Gemeentebelangen/VVD vijf zetels, Keerpunt 22 vier zetels, Lokaal Sterk drie zetels en PvdA één zetel.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Tubbergen doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Dinkelland. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Dinkelland voortzetten.

Kengetallen

Binnen het programma Bestuur en middelen maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal inwoners: 21.397
- Gemiddelde leeftijd: 43,3 jaar

- Aantal huishoudens: 8.405
- Aandeel alleenwonenden: 26,6%

Actuele ontwikkelingen

Hoofdlijnenakkoord

De voornemens van het kabinet op het terrein van gemeentefinanciën zijn kort samengevat:

- Voortbouwen op het bestaande budgettaire kader uit de Voorjaarsnota, dus geen correctie op het lager vaststellen van het gemeentefonds vanaf 2026: *Door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is hier inmiddels als volgt op gereageerd: Zonder balans tussen taken en middelen kunnen gemeenten hun werk niet doen. Het hoofdlijnenakkoord houdt de miljardenkorting op gemeenten vanaf 2026 in stand. In de gesprekken met het nieuwe kabinet over de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord staat dus op alle beleidsterreinen de vraag centraal wat er binnen het beschikbare budget gedaan kan worden. Helder is dat er vanaf 2026 te weinig geld is om de bestaande taken goed uit te voeren. Om taken en middelen in balans te krijgen moet er geld bij of moeten er taken af.*
- Afschaffen van alle specifieke uitkeringen vanaf 2026 (met uitzondering van de BUIG) en de middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toevoegen
- Twee nieuwe belastingen introduceren waarvan de opbrengsten (uitsluitend) ten goede komen aan woningbouw en infra in betreffende gemeente: een planbatenheffing en een (onbebouwde) grondheffing.
- Afspraken maken met gemeenten om de woonlasten (OZB) te maximeren
- De extra bezuiniging op de Jeugdzorg van € 511 miljoen vervalt
- Er komen extra middelen voor woningbouw en infrastructuur

Rechtmatigheidsverantwoording

Door een wijziging in de gemeentewet zal het college vanaf boekjaar 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening 2023, die in het voorjaar 2024 aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden. Momenteel verstrekt de externe accountant een controleverklaring met een oordeel inzake de getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening van de gemeente. De externe accountant zal vanaf boekjaar 2023 alleen nog een controleverklaring afgeven met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening 2023 wordt opgenomen). Voor de rechtmatigheidsverantwoording van het college dient de gemeenteraad de verantwoordingsgrens vast te stellen. Deze is bepaald op 3% (= wettelijk maximum). Door het uitvoeren van interne audits wordt het college in de gelegenheid gesteld om een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven. In de begroting 2022 is destijds al extra geld beschikbaar gesteld voor het versterken van de auditfunctie.

Prijsindexatie / Inflatie

We houden in de (meerjaren)begroting rekening met een jaarlijkse stijging van de lonen de prijzen. Dit doen we door stelposten op te nemen in afwachting van de werkelijke stijgingen van zowel de lonen als de prijzen. Gezien de omvang van de stijging van de lonen en de prijzen is en blijft het afwachten of gemeenten hiervoor in voldoende mate worden gecompenseerd.

Verbonden partijen

De begrotingen 2025 van de verschillende verbonden partijen zijn ontvangen en verwerkt in de meerjarenbegroting. Conform afspraak is in de begrotingen van deze verschillende verbonden partijen rekening gehouden met de overeengekomen indexeringen voor loon- en prijs ontwikkelingen. Als hier grote voor gemeenten nadelige verschillen ontstaan moeten gemeenten uitgaven beperken. We moeten ervan uit gaan, dat GR-en zich altijd inspannen om de kosten voor gemeenten zo laag mogelijk te houden. Als gemeenten zelf onvoldoende in staat zijn om bij te sturen, ontstaat er een nieuwe situatie.

Dit heeft geleid tot een kaderbrief Twentse zienswijze die middels een amendement door de gemeenteraad is vastgesteld. Met het vaststellen van deze kaderbrief worden de verschillende Twentse verbonden partijen opgeroepen verantwoordelijkheid te nemen in de financiële problematiek van de Twentse gemeenten. In het voorjaar van 2026 maar uiterlijk bij het opstellen van de perspectiefnota 2026 hebben we hier een beter beeld bij en zullen we bepalen hoe hier mee om te gaan.

(Krapte op de) Arbeidsmarkt

Daarnaast merken we momenteel dat niet altijd alle projecten tijdig volgens planning kunnen worden uitgevoerd vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, en worden we geconfronteerd met soms extreme lange levertijden van materialen e.d. Ook dit speelt door onze hele begroting heen variërend van het invullen van vacatures en het inhuren van personeel tot aan de lange levertijden van materialen e.d.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Indicator	Realisatie 2023	2024	2025
Formatie (fte per 1.000 inwoners)*1	8,32	9,83	10,09
Bezetting (aantal medewerkers per 1.000 inwoners)	9,78	9,16	9,61
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	898	748	898
Externe inhuur (kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)*2	13,5	4,38	5,76
Overhead (percentage van de totale kosten)	9,8	11,3	13,7

Bron: eigen informatie

Begroting 2025: overzicht baten en lasten

Programma Bestuur en middelen * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur	1.872	0	-1.872
<i>o.a. raad en raadscommissies, burgemeester en wethouders, griffie, kernraden, internationale contacten</i>			
Beheer overige gebouwen en gronden	463	210	-253
<i>o.a. gemeentehuis Tubbergen</i>			
Overhead	8.293	0	-8.293
<i>organisatieondersteuning, financieel beheer, tractie en Noaberkracht</i>			
Treasury	-1.015	1.073	2.088
<i>financiering en dividend</i>			
OZB woningen	247	3.317	3.070
<i>ozb woningen eigenaren</i>			
OZB niet-woningen	157	2.385	2.228
<i>ozb niet-woningen eigenaren en ozb niet-woningen gebruikers</i>			
Belastingen overig	37	53	16
<i>reclamebelasting en baatbelasting</i>			
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	38.923	38.923
<i>algemene uitkering uit het gemeentefonds</i>			
Overige baten en lasten	1.188	0	-1.188
<i>algemene lasten en baten, onvoorziene uitgaven</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	11.242	45.961	34.719
Mutaties reserves	176	190	13
Mutaties reserves	176	190	13
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	11.418	46.150	34.733

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Bestuur & middelen	30.540	34.391	34.733

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Bestuur & middelen	34.733	32.614	32.739	32.663

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Portefeuillehouder

Burgemeester Postma

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Daarnaast wordt het persoonlijk contact uiteraard geborgd. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

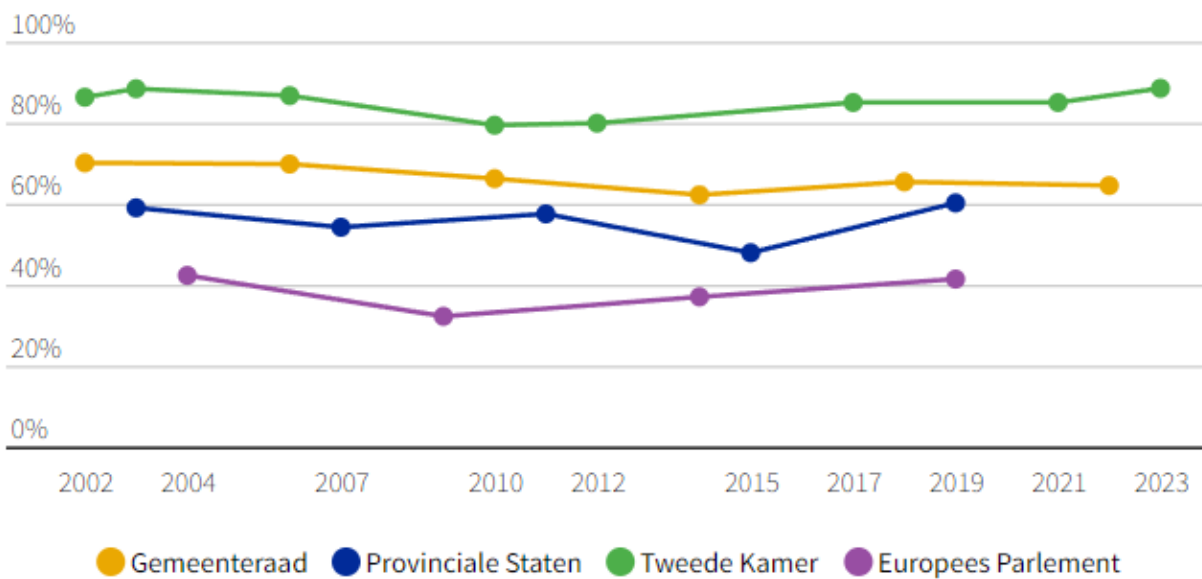
Kengetallen

Binnen het programma Bestuur en middelen maken we gebruik van het volgende kengetal:

Opkomst verkiezingen (%)

Opkomst verkiezingen

Tubbergen

Kiesraad | 2002 - 2023

Actuele ontwikkelingen

Er zijn op dit moment geen specifieke (actuele) ontwikkelingen te benoemen die gevolgen hebben voor de uitvoering van het bestaande beleid binnen dit basisprogramma.

Beleidsindicatoren dienstverlening en burgerzaken

Het programma Dienstverlening & burgerzaken kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Dienstverlening en burgerzaken * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Burgerzaken	853	-472	-381
<i>o.a. (digitale) communicatie met bedrijven en inwoners, burgerlijke stand, basisregistratie personen, reisdocumenten, straatnaamgeving, huisnummering en kadastrale informatie</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	853	-472	-381
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	853	-472	-381

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Dienstverlening & burgerzaken	-461	-344	-381

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Dienstverlening & burgerzaken	-381	-471	-474	-477

Programma Veiligheid

Portefeuillehouder

Burgemeester Postma

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

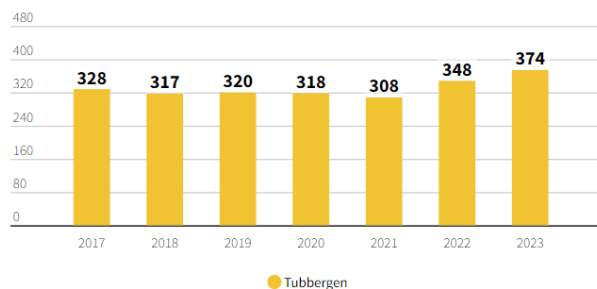
We willen een veilig en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. We willen oplossingsgericht denken en meebewegen bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Kengetallen

Binnen het programma Veiligheid maken we gebruik van de volgende kengetallen:

Aantal misdrijven per jaar (Politie: 2016-2022):

Misdrijven
aantal

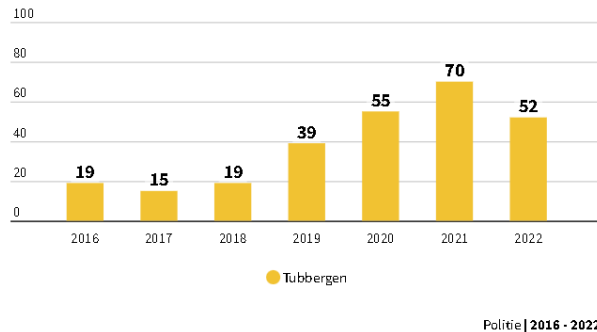

Politie | 2017 - 2023

Aantal incidenten met verwarde personen (Politie: 2016-2022):

Overlast door verward persoon

Aantal

Toelichting: Het aantal registraties is gebaseerd op de registraties die in de politiesystemen zijn vastgelegd. Indien een eenheid meer incidenten registreert, betekent dit niet automatisch dat het fenomeen in de betreffende eenheid ernstiger is, maar het kan te maken hebben met de registratiewijze (of registratiediscipline) binnen deze eenheid. De getoonde aantallen over voorgaande jaren kunnen mogelijk afwijken van eerdere gepresenteerde aantallen vanwege een na-ijleffect. Registraties kunnen namelijk op basis van nieuwe inzichten op een later moment worden aangepast. Vanaf 2019 wordt er op een andere manier geregistreerd, waardoor het lijkt alsof het aantal incidenten met verwarde personen enorm is toegenomen. Het aantal registraties is niet gelijk aan het aantal unieke personen en over de rol van corona in relatie tot de cijfers is verder niets te zeggen.

Actuele ontwikkelingen

Weerbare gemeente

Gemeenten zijn niet meer weg te denken in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Een belangrijke voorwaarde in deze aanpak is dat gemeenten weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf. Hierbij is van belang dat de interne organisatie op orde is en gemeenten hun bestuurlijke instrumenten waar mogelijk kunnen inzetten tegen vormen van ondermijning. Om inzicht te krijgen in de weerbaarheid van een gemeente heeft de gemeente Tubbergen deel genomen aan een weerbaarheidsscan van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC-ON). De aanbevelingen uit deze scan zijn in 2024 opgepakt en krijgen in 2025 vervolg door het organiseren van trainingen en bijeenkomsten voor medewerkers om het (her-)kennen van signalen van ondermijning te vergroten. Ook krijgen nieuwe medewerkers een leermodule aangeboden die bijdraagt aan blijvende bewustwording over ondermijning, in het bijzonder het herkennen van signalen van ondermijning. Verder is de gemeente vertegenwoordigd in een regionaal Project Weerbare Overheid en Maatschappij. Dit project krijgt in 2025 een vervolg door onder anderen een voorstel aan gemeenten in Twente over de aanschaf van een informatie- en registratiesysteem voor het vastleggen en delen van signalen van ondermijning.

Integraal Veiligheidsplan 2024-2026

In 2024 is een Integraal Veiligheidsplan (IVP) opgesteld voor de periode 2024-2026. Het Integraal Veiligheidsplan is de kadernota voor het gemeentelijke veiligheidsbeleid. Met het IVP geeft de gemeente Tubbergen sturing aan de lokale veiligheid. Na vaststelling van het IVP door de gemeenteraad wordt een tweejaarlijks uitvoeringsplan veiligheid opgesteld waarin de prioriteiten en de beleidsuitgangspunten uit het IVP concreet worden ingevuld. Dit is het eerste IVP van de gemeente Tubbergen. De afgelopen jaren is het werkkterrein van openbare orde en veiligheid aan veranderingen onderhevig en zijn de aard en de omvang van de veiligheidsthema's in toenemende mate complex. Er is bijvoorbeeld een verschuiving zichtbaar van traditionele naar georganiseerde ondermijnende criminaliteit en een toename van maatschappelijk ongenoegen. Er is daarom gekozen voor een korte looptijd tot en met 2026 die gelijk is aan het collegeprogramma.

Tijdens het schrijven van het IVP 2024-2026 hebben de burgemeesters van de gemeenten Oldenzaal, Losser, Tubbergen en Dinkelland de intentie uitgesproken om na 2026 in gezamenlijkheid een veiligheidsplan op te stellen voor de aanpak van veiligheidsthema's in Noordoost Twente verband. Veiligheidsvraagstukken zijn dynamisch en variëren van gebied tot gebied. Door het IVP op basisteamniveau te ontwikkelen, kunnen middelen effectiever en gericht ingezet worden en pakken we veiligheidsproblemen, zoals bijvoorbeeld de aanpak van ondermijning, jeugdoverlast en -criminaliteit, zorg en veiligheid en digitale criminaliteit meer op maat aan.

Migratie

De aanpak van migratie is een maatschappelijke integrale opgave, waarbij ook veiligheid een belangrijk thema is.

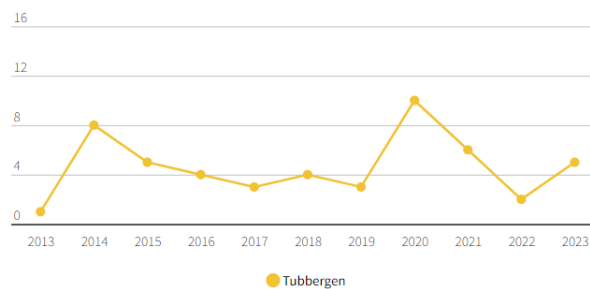
Project Buitengebied

De gemeente Tubbergen scoort hoog op de landelijke veiligheidsmonitor. Maar toch hebben diverse partners aangegeven dat de veiligheid in het buitengebied onder druk staat. Ook uit een onderzoek van 2021 blijkt dat inwoners aangeven dat zij denken dat ondermijning in het buitengebied aanwezig is en structureel van aard is. Om ervoor te zorgen dat de gemeente Tubbergen tot één van de veiligste gemeenten van Nederland blijft behoren, wordt gaan we ook in 2025 aan de slag om gezamenlijk en integraal een bijdrage te leveren aan (blijvende) veiligheid in het buitengebied. De concrete activiteiten worden vastgelegd in het uitvoeringsplan veiligheid voor de periode 2025-2026.

Beleidsindicatoren

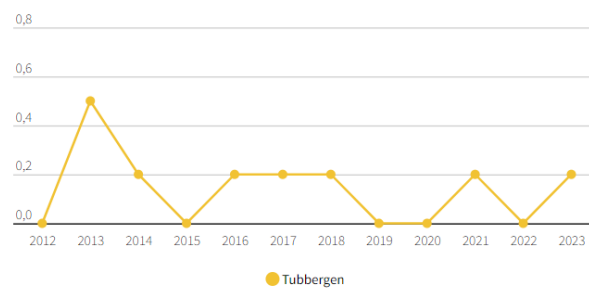
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Verwijzingen Halt
_1000jong

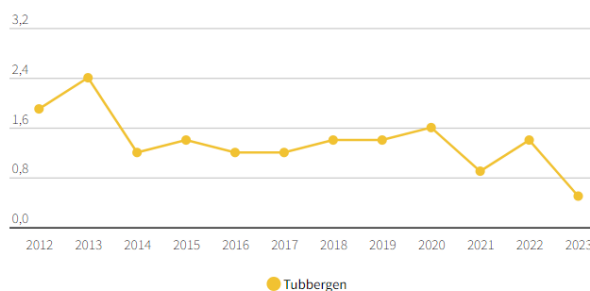
Halt | 2013 - 2023

Winkeldiefstallen
per 1.000 inwoners

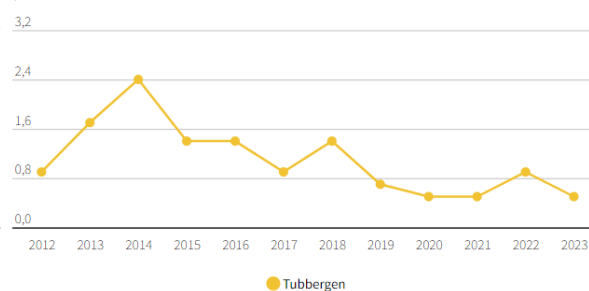
CBS | 2012 - 2023

Geweldsmisdrijven
per 1.000 inwoners

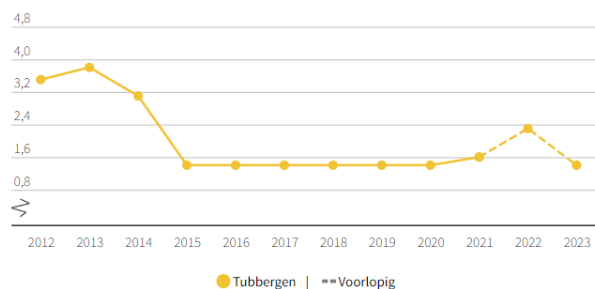
CBS | 2012 - 2023

Diefstallen uit woning
per 1.000 inwoners

CBS | 2012 - 2023

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag per 1.000 inwoners

CBS | 2012 - 2023

Toelichting verwijzingen Halt: Er is geen aantoonbare reden waardoor het aantal Haltverwijzingen in 2021 is toegenomen. Er zijn naar aanleiding hiervan geen wijzigingen doorgevoerd in beleid. In 2022 zien we dat het aantal Haltverwijzingen weer is afgenomen.

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/veiligheid> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Veiligheid * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	1.868	0	-1.868
Openbare orde en veiligheid	2.013	16	-1.997
<i>toezicht openbare orde, integrale veiligheid en dierenbescherming</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	3.881	16	-3.865
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	3.881	16	-3.865

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Veiligheid	-3.193	-3.500	-3.865

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Veiligheid	-3.865	-3.877	-3.874	-3.882

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Portefeuillehouder

Wethouder Niens

Algemeen

Een fijne woon- en leefomgeving met veilige wegen, ruimte om te spelen en te sporten in de buitenlucht, een plek om elkaar te ontmoeten in de kernen of rust vinden in de natuur van ons mooie buitengebied. Een duurzame inrichting van de leefomgeving waar groen en bloemen de ruimte krijgen en water gemanaged wordt. Dat is allemaal Openbare Ruimte!

De gemeente draagt zorg voor het onderhoud en beheer van de openbare ruimte op onderdelen zoals riool, wegen & verlichting, groen & spelen en verkeer. Het dagelijks onderhoud, het beheer, planmatig onderhoud en ook herinrichting en reconstructies worden gepland en uitgevoerd aan de hand van beleids- en onderhoudsplannen. In deze beleids- en onderhoudsplannen integreren we thema's als leefbaarheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit bij het duurzaam inrichten en beheren van deze openbare ruimte. Het dagelijks groenonderhoud wordt mede met grote inzet en betrokkenheid uitgevoerd door medewerkers afstand tot de arbeidsmarkt.

Belangrijk uitgangspunt in het werk in de Openbare Ruimte is de samenwerking met onze inwoners. Ze kijken en denken mee met plannen of ze komen zelf naar ons met goede ideeën. We kijken dan graag wat mogelijk is. De gemeente werkt dus voor én met de samenleving.

Kengetallen

Binnen het programma Openbare ruimte en mobiliteit maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal kilometer wegen binnen de kom: 93
- Aantal kilometer wegen buiten de kom: 390
- Aantal kilometer riolering: 271
- Aantal lichtpunten: 4.064

Actuele ontwikkelingen

Kunstwerken

Op basis van de in 2023 en 2024 uitgevoerde inspecties en onderzoeken worden in 2024/2025 wordt onderhoud uitgevoerd aan 24 kunstwerken. Het daarvoor benodigde budget is door de raad middels een krediet beschikbaar gesteld. Het onderhoudsbestek wordt in september 2024 aanbesteed, waarna de uitvoering van diverse herstelwerkzaamheden kan plaatsvinden. Naast het onderhoudsbestek zijn we bezig met het beleidsplan kunstwerken. Hierin leggen we vast hoe we het onderhoud van de kunstwerken planmatiger kunnen uitvoeren en welke beleidsuitgangspunten daarbij van belang zijn. Een financieel meerjarenperspectief zal daar onderdeel van uitmaken. Wij verwachten dit beleidsplan eind 2024 met u te kunnen bespreken.

Wegen

Half verharde fietspaden

Binnen onze gemeente liggen ongeveer 6.000 meter half verharde fietspaden, deze behoeven regelmatig onderhoud en inspectie om de veiligheid te borgen. Aangezien voor deze werkzaamheden geen budget is gereserveerd nemen we structureel € 20.000,- op in de begroting om de veiligheid van onze inwoners en toeristen te borgen. Inspectie aan alle half verharde fietspaden binnen onze gemeente zijn inmiddels uitgevoerd, de resultaten hiervan zijn bekend. Na vaststelling van het budget wordt gestart met het onderhouden en herstellen van de half verharde fietspaden.

Indexatie asfalt en elementenverharding

Door externe omstandigheden is de prijs van de grondstoffen voor onze producten extreem hoog geworden ten opzichte van de aanbesteding. Doordat de grondstoffen duurder zijn geworden worden de prijzen van onze producten, asfalt en elementenverharding, ook duurder. Ten opzichte van onze aanbesteding zijn de indexatie, volgens CBS, voor asfaltverharding ongeveer 40% en elementenverharding ongeveer 31%.

Water/riool

Water- en rioleringsprogramma Tubbergen 2025 t/m 2030

We zijn gestart met het opstellen van het Water- en Rioleringsprogramma Tubbergen 2025 t/m 2030 (WRP). Dit is de opvolger van het actuele GRP Tubbergen welke aan het einde van 2024 afloopt en in oktober 2024 op de agenda staat van de raad.

Rioolheffing

Binnen het project "Opstellen Water- en Rioleringsprogramma Tubbergen 2025 t/m 2030" zijn alle kosten en inkomsten opnieuw doorgerekend. Op basis hiervan wordt een voorstel gedaan over de hoogte van de rioolheffing voor de komende jaren. Het klimaat verandert en onze opgaven voor bijvoorbeeld (grond)wateroverlast worden steeds groter. Om uitvoering te kunnen geven aan het programma van de klimaatadaptatie wordt in het plan een jaarlijkse investering van € 500.000 opgenomen. Daarnaast wordt in het plan gerekend met de huidige prijzen, en hierin zit een forse prijsstijging verwerkt t.o.v. de cijfers uit het huidige GRP. Ook hebben we te maken met CAO verhoging dat zijn doorwerking heeft op de rioleringskosten. De eerste inschatting is dat deze extra "klimaatopgaven", prijsindexatie en CAO stijging, een verhoging in de rioolheffing gaat veroorzaken. Dit zal betrokken worden bij het vaststellen van de begroting 2025.

Stimuleringsregeling Groene Maatregelen

Om groene maatregelen te stimuleren wil de gemeente een regeling opstellen voor inwoners, bedrijven en instellingen om subsidie aan te vragen voor groene (klimaatadaptieve) maatregelen. Bijvoorbeeld voor het plaatsen van een regenton of een waterschutting, het afkoppelen van verhard oppervlak, het ontstenen van tuinen, het aanleggen van een groen dak of het planten van een boom. In eerste instantie denken wij hier een eenmalig bedrag van € 50.000 voor nodig te hebben.

Verkeersveiligheid

De doelstellingen voor het verminderen van het aantal verkeersslachtoffers, vastgelegd in het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, worden niet gehaald. Omdat de trend zich landelijk voordoet, is landelijk een nieuwe aanpak ontwikkeld, die in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (het SPV2030) is vastgelegd. De nieuwe werkwijze gaat uit van een preventieve aanpak. Door het wegnemen van risico's voor de weggebruikers vinden er minder (ernstige) ongevallen plaats en vallen er minder slachtoffers in het verkeer.

Besluiten over de toepassing van de nieuwe werkwijze voor de aanpak van de verkeersonveiligheid worden in 2024 genomen, maar die zijn sterk afhankelijk van de financiële mogelijkheden. In 2024 wordt een eerste Uitvoeringsplan opgesteld (met rijpe en groene risicovolle wegen en kruispunten, die eventueel in aanmerking komen voor de nieuwe aanpak) en deze worden geanalyseerd. Dat leidt tot een Jaarplan 2025 met wegen of kruispunten waar de nieuwe aanpak wordt toegepast en waarvan de uitvoering in principe in 2025 kan starten.

Voor de uitvoering van verkeersmaatregelen in het kader van de nieuwe preventieve aanpak van de verkeersonveiligheid zijn incidentele financiële middelen nodig. Om te komen tot een eerste aanzet doen wij het voorstel om een incidenteel bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen.

Openbare verlichting

Het beleidsplan openbare verlichting zal worden geactualiseerd. Een financiële paragraaf wordt toegevoegd met een doorkijk voor de komende 10 jaar.

Stroomkasten

De stroomkasten die onder ander voor markten en evenementen worden gebruikt, voldoen niet allemaal aan de wettelijke veiligheidseisen. Volgens de ARBO voorschriften moeten de stroomkasten periodiek worden gekeurd. Deze keuring vindt in 2024 plaats en na de keuring wordt duidelijk welke stroomkasten voldoen en welke stroomkasten worden afgekeurd voor gebruik. Na de keuring wordt er een plan gemaakt om afgekeurde stroomkasten te vervangen of aan te passen aan de wettelijke elektrotechnische eisen.

Groen

Binnen het beheer van groenvoorzieningen wordt onderscheid gemaakt in het beheer op basis van beeldkwaliteit (gazons, plantsoenen, hagen etc.) en op basis van frequentie (bomen, houtwallen, bermen, sloten). Voor het beheer op basis van beeldkwaliteit gebruiken we de (beeld)kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW. Maandelijks nemen we een steekproef op basis van schouwen. Hierdoor checken we of de groenvoorzieningen voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit. Cultuurbeplanting heeft een eindige levensduur en zal dan door middel van cyclisch vervangen weer op peil worden gebracht.

Voor wat betreft het onderhoud op basis van beeldkwaliteit zijn minimale beeldkwaliteitsniveaus vastgesteld door de raad. In het algemeen is kwaliteitsniveau C het gewenste niveau met uitzondering van een aantal zogenaamde 'hotspots', die op beeldkwaliteit A worden onderhouden.

Voor het onderhoud van groenvoorzieningen op basis van frequentie hanteren we een vast stramien van onderhoud o.b.v. beheerplannen. Voor bomen voeren we een wettelijke veiligheidsinspectie uit (boomveiligheidscontroles). Daarbij bepalen we op grond van het risicoprofiel welke inspectiefrequentie nodig is en welke eventuele onderhoudsmaatregelen nodig zijn.

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) vastgesteld. In dat KOG is onder meer opgenomen dat er meer aandacht komt voor leefbaarheid en biodiversiteit. Bij vervanging zal nadrukkelijker worden gekeken naar de mate van beheerbaarheid van de toegepaste soorten. Inrichtingsplannen worden zoveel mogelijk in samenspraak met buurt opgesteld.

Beleidsindicatoren

Het programma Openbare ruimte & mobiliteit kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Openbare ruimte en mobiliteit * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Verkeer en vervoer	3.577	332	-3.245
<i>o.a. wegen, openbare verlichting, gladheidsbestrijding, straatreiniging en verkeer</i>			
Parkeren	30	2	-28
<i>parkeervoorzieningen en parkeervergunningen en -onthefingen</i>			
Openbaar vervoer	5	21	16
<i>openbaar vervoer enabri's</i>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.221	9	-1.213
<i>natuurbeheer en landschapsonderhoud, groenvoorziening, volkstuinen en coordinatie participatie openbare ruimte</i>			
Riolering	1.921	2.419	498
<i>aanleg en onderhoud rioleringen, rioolaansluitingen op individueel verzoek, rioolheffing</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	6.753	2.783	-3.970
Mutaties reserves		350	350
Mutaties reserves		3.133	350
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	6.753	3.047	-3.620

Wat gaan we doen in 2025?

Nieuw beleid uit het coalitieakkoord 2022-2026

Financiële gevolgen opheffen Wet Sociale Werkvoorziening op middellange termijn

De uitvoering en verantwoording vindt plaats binnen Noaberkracht.

Boomveiligheidscontrole - risico inventarisatie (€ 75.000 incidenteel)

Voortvloeiend uit boomveiligheidscontroles worden maatregelen, zoals snoeien, kappen of onderzoeken ook in 2025 voortgezet. Hiervoor is in 2025 het resterend bedrag van € 25.000 geraamd.

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	-3.238	-3.742	-3.620

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Openbare ruimte & mobiliteit	-3.620	-3.627	-3.649	-3.651

Programma Economie

Portefeuillehouder

Wethouder Bekhuis

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëert de gemeente een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfspavementen en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

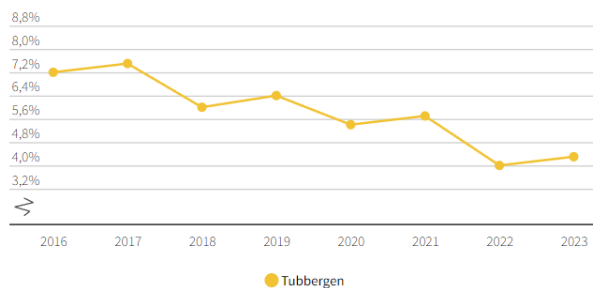
Kengetallen

Binnen het programma Economie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal verkooppunten: 301 (Locatus: 2023)

Leegstand winkelvloeroppervlak (Locatus: 2016-2023):

Ontwikkeling aandeel leegstand verkooppunten

Locatus | 2016 - 2023

Actuele ontwikkelingen

Bedrijvigheid en buitengebied

Als een bedrijf in het buitengebied een ontwikkeling wenst die niet passend is in de omgeving kan de gemeente daar in specifieke gevallen aan meewerken. Een van de voorwaarden is het voldoen aan een KGO-verplichting (Kwaliteitsimpuls groene omgeving). Het bedrijf is dan verplicht te investeren in natuur, landschap, cultuur, recreatie of maatschappelijke voorziening. Indien er geen concrete plannen voor een KGO-investering zijn kan gekozen worden voor het storten van de financiële verplichting in het KGO fonds. Vanuit het fonds kunnen wij, als beheerder van het fonds, eenmalige subsidies verstrekken t.b.v. KGO-waardige projecten. De aanvragen voor KGO-subsidies worden beoordeeld o.b.v. de gemeentelijke beleidskaders den geldende subsidieregels.

Reclamebelasting

Stichting Ondernemershart Tubbergen (SOHT) is opgericht om financiële continuïteit te borgen voor activiteiten en evenementen die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van het koopcentrum Tubbergen. Het doel van SOHT is een levendig en aantrekkelijk koopcentrum met meer activiteiten en evenementen, wat leidt tot meer beleving en frequenter bezoek met een langer tijdsduur. De invoering van een reclamebelasting heeft geleid tot een subsidie van ongeveer € 50.000 voor Stichting Ondernemershart Tubbergen (SOHT). De subsidie wordt door SOHT toebedeeld aan evenementen en activiteiten die georganiseerd worden ten gunste van het koopcentrum van Tubbergen en het gebied een structurele economische kwaliteitsimpuls te geven. Voorbeelden van evenementen waar SOHT een aandeel in heeft zijn Halloween, Winter Event, Rode Loper Event, Glasrijk Tubbergen, Schröder Masterclass, de plaatsing van boombakken op het centrumplein en de kerstverlichting.

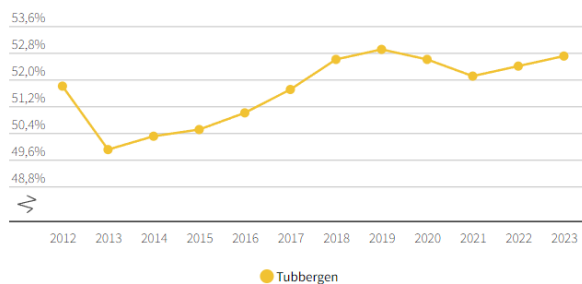
Bedrijventerreinen

Wij willen de komende periode blijven voorzien in de vraag naar bedrijfskavels. De kavels op de bestaande bedrijventerreinen zijn grotendeels uitgegeven. Dit betekent dat wij gronden willen verwerven om uitbreidingen van de bestaande bedrijventerreinen in de verzorgingskernen te realiseren. Tevens gaan wij het bestaande gronduitgiftebeleid m.b.t. bedrijfskavels actualiseren.

Beleidsindicatoren

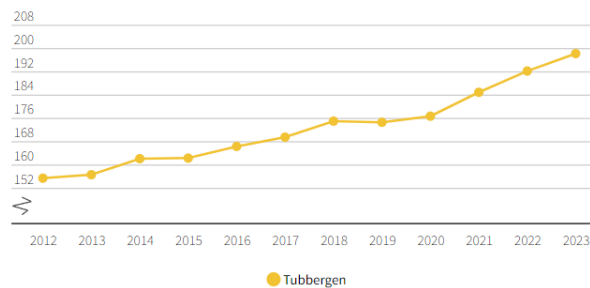
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Functiemenging

Meerdere bronnen | 2012 - 2023

Vestigingen (van bedrijven) per 10000 inwoners 15 - 64

LISA | 2012 - 2023

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/economie-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Economie * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Economische ontwikkeling	223		-223
<i>versterking economische structuur</i>			
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	164	1	-162
<i>weekmarkten en standplaatsen, bedrijven- en ondernemersloket en stimulering lokale winkelstructuur kern Tubbergen</i>			
Economische promotie	159	286	128
<i>o.a. volksfeesten en -evenementen, promotie toerisme, toeristenbelasting en forensenbelasting</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	545	288	-258
Mutaties reserves		198	198
Mutaties reserves		198	198
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	545	486	-60

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Economie	65	-54	-60

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Economie	-60	6	5	4

Programma Onderwijs

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Tubbergen verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Tubbergen hebben we ca. 1.800 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal negen basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Tubbergen.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en voegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ (jeugdgezondheidszorg). We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo vroeg mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Tubbergen onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Kengetallen

Binnen het programma Onderwijs maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Locaties kinderopvang: 42 (LKRP 2024)
- Kindplaatsen kinderopvang: 946 (LKRP 2024)
- Vestigingen basisonderwijs: 9 (DUO/ABF '23/'24)
- Leerlingen regulier basisonderwijs: 1.773 (DUO/ABF '23/'24)
- Vestigingen voortgezet onderwijs: 1 (DUO/ABF '23/'24)
- Leerlingen voortgezet onderwijs: 666 (DUO/ABF '23/'24)

Actuele ontwikkelingen

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

We zijn bezig het huidige Integraal HuisvestingsPlan (IHP) af te ronden. Het integraal huisvestingsplan biedt inzicht in de verschillende schoolgebouwen in de gemeente, het perspectief voor de locaties voor de komende jaren en de noodzakelijke investeringen. Dit planningsinstrument voor de scholenbouw binnen de gemeente wordt na de afronding van het huidige IHP opgesteld, gebaseerd op een gezamenlijke visie van gemeente en schoolbesturen.

VVE

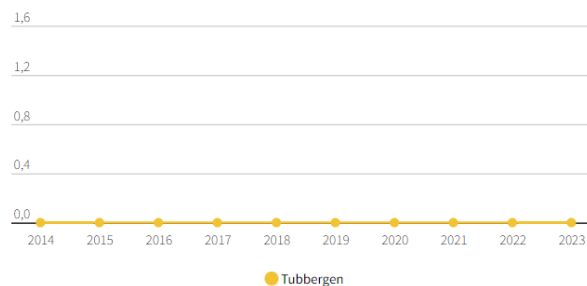
De VVE monitor die in 2024 is gestart wordt in 2025 gezamenlijk met de stakeholders geëvalueerd. Daarnaast wordt er onderzocht of aanstelling van een VVE coördinator noodzakelijk is. Ook gaan we onderzoeken hoe de inbedding van statushouders en Oekraïners in het regulier VVE, basisonderwijs en voortgezet onderwijs voor de komende jaren kan plaatsvinden.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

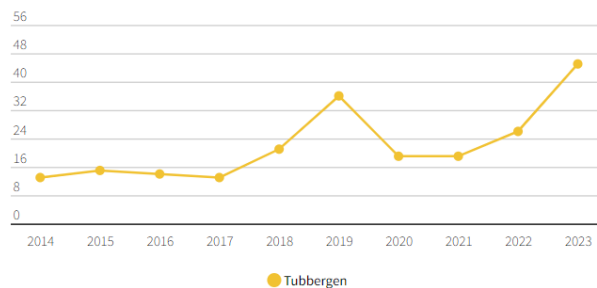
Absoluut verzuim

per 10000 inwoners 05 - 18

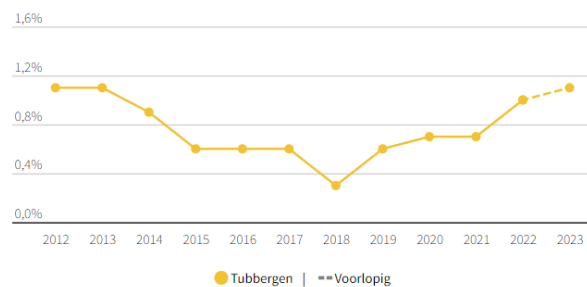

Relatief verzuim

per 10000 inwoners 05 - 18

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/onderwijs-2> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Onderwijs * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Onderwijshuisvesting	1.256	4	-1.252
<i>o.a. onderwijsgebruik sportaccommodaties, huisvesting bijzonder basisonderwijs en huisvesting voortgezet onderwijs</i>			
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.188	72	-1.116
<i>lokaal onderwijsbeleid, leerlingenvervoer, leerplichtwerkzaamheid en onderwijsachterstandenbeleid</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.444	75	-2.369
Mutaties reserves		36	36
Mutaties reserves		36	36
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	2.444	111	-2.332

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Onderwijs	-1.757	-1.974	-2.332

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Onderwijs	-2.332	-2.319	-2.301	-2.279

Programma Sport & accommodaties

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Tubbergen is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Met het jaarlijkse Sportgala, worden onze sporters uitbundig in het zonnetje gezet.

In de gemeente Tubbergen zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Kengetallen

Binnen het programma Sport & accommodaties maken we geen gebruik van kengetallen.

Actuele ontwikkelingen

Brede SPUK-regeling

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.

In hoeverre het voornemen van het nieuwe kabinet om alle specifieke uitkeringen af te schaffen en de betreffende middelen na aftrek van 10% efficiencykorting aan het gemeentefonds toe te voegen hier invloed op heeft weten we nog niet.

Sportaccommodaties

Er zijn diverse, voornamelijk externe, ontwikkelingen welke van invloed kunnen zijn op het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties, zoals de stijging van energiekosten en de krapte op de arbeidsmarkt. Dit raakt ook de Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT) als exploitant van sportcentrum De Vlaskoel, waar het zwembad een belangrijk onderdeel van is. Er wordt in 2024 een verzoek verwacht voor een extra bijdrage van SSRT. Dit zal betrekking hebben op een eenmalige bijdrage vanwege de zwakke eigen vermogenspositie en een structurele bijdrage voor het meerjarig begrote tekort van het zwembad.

Buurtsportcoaches

De constructie waarbij buurtsportcoaches in dienst van derden bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties staat onder druk. Enerzijds zorgt krapte op de arbeidsmarkt ervoor dat vacatures lastig ingevuld kunnen worden door mensen met de juiste kwalificaties. Anderzijds is de huidige constructie, waarin buurtsportcoaches ook actief zijn als vakleerkracht bewegingsonderwijs op de basisscholen, per 1 januari 2027 niet langer toegestaan met gebruik van de Rijksmiddelen.

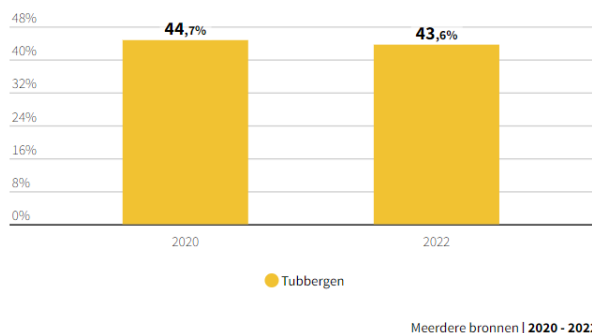
Verkenning sportbedrijf NOT

De verkenning naar een gezamenlijk sportbedrijf voor binnensportaccommodaties is uitgevoerd. Samen met Tubbergen, Oldenzaal en Losser is onderzocht welke voordelen dit voor iedere gemeente heeft. Het besluit is genomen om geen gezamenlijk sportbedrijf op te richten. We is aangegeven dat daar waar wenselijk en mogelijk, een samenwerking, al dan niet geformaliseerd, vorm te geven.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Niet-sporters

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sport--cultuur-en-recreatie> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Sport en accommodaties * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Sportbeleid en activering	1.104	170	-934
<i>sportgala en sportondersteuning</i>			
Sportaccommodaties	499	91	-409
<i>sporthallen Tubbergen en zwembad</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	1.603	261	-1.343
Mutaties reserves		164	164
Mutaties reserves		164	164
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	1.603	425	-1.178

Wat gaan we doen in 2025?

Gymzaal Reutum

Er moet worden geïnvesteerd in grootschalig onderhoud in de gymzaal. Alweer 2 jaar geleden heeft TOF Onderwijs conform de verordening een verzoek ingediend voor vervanging van de dakbedekking. Dat verzoek hebben we destijds beoordeeld en goedgekeurd. Zodoende is 85k in de begroting 2022 opgenomen voor deze werkzaamheden. December 2022 meldde Thero (welke de bouwkundige zaken doet voor TOF/Konot) zich. Na onderzoek is gebleken dat een aanvullende investering in de isolatiewaarde niet zinvol is en daarom enkel de dakbedekking wordt vervangen.

Stichting Sport en Recreatie Tubbergen

In nauwe samenwerking met de Stichting Sport en Recreatie Tubbergen werken we aan het (financieel) robuuster maken van de organisatie en daarmee de toekomstbestendigheid van Sportcentrum De Vlaskoel.

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Sport & accommodaties	-1.277	-1.126	-1.178

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Sport & accommodaties	-1.178	-1.165	-1.179	-1.161

Programma Cultuur & recreatie

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

De gemeente werkt aan het behouden van een goede balans tussen de hoeveelheid toeristen, de economische voordelen van de toerist, de druk op het landschap en het woonplezier voor inwoners. Een belangrijke organisatie die bijdraagt aan deze doelen is Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen (Visit Tubbergen). De rol van de organisatie betreft het informeren, inspireren, aantrekken en activeren van toeristen in én aan Tubbergen. De organisatie zet zich in voor de versterking van het toeristisch product binnen Tubbergen. Op Visit Tubbergen is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente.

De gemeente vindt het belangrijk dat ook de jeugd kennis maakt met cultuur en investeert daarom in bibliotheekwerk, cultuureducatie en muziekonderwijs.

Kengetallen

Binnen het programma Cultuur en recreatie maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal historische molens: 7
- Aantal monumenten per 1000 inwoners: 1,2
- Aantal archeologische vindplaatsen: 6
- Aantal bibliotheekfilialen: 3 (waarvan 2 dorpsbibliotheken in stand gehouden door bewoners)
- Aantal leerlingen muziekonderwijs inclusief HaFabra: 217

Actuele ontwikkelingen

Samenwerking VVV Ootmarsum - Dinkelland en Visit Tubbergen

De toeristische sector kenmerkt zich als een erg dynamische sector door het steeds wisselende consumenten- en vrijetijdsgedrag. Om Tubbergen optimaal te laten profiteren van de economische spin-off van de toerist is het belangrijk om strategische keuzes te maken. Visit Tubbergen houdt het consumenten- en vrijetijdsgedrag nauwlettend in de gaten en stemt haar marketing- en productontwikkeling hierop af. Uit diverse gesprekken met ondernemers uit de sector bleek dat Dinkelland en Tubbergen baad zouden hebben bij meer samenwerking. Toerisme stopt immers niet bij de gemeentegrens. Sinds 1 januari 2024 werken de VVV Ootmarsum - Dinkelland en Visit Tubbergen dan ook intensiever samen. We spreken binnen deze samenwerking o.a. over zaken zoals een gedeelde back-office, gezamenlijke inkoop van licenties en producten, kennisuitwisseling en gezamenlijke promotie. Beide partijen ervaren de samenwerking als positief. De samenwerking wordt in 2025 voortgezet.

Cultuurvisie

Wij zijn samen met onze culturele partners in de gemeente Tubbergen bezig met het opstellen van een cultuurvisie voor de gemeente Tubbergen. Deze cultuurvisie zal ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd.

Beleidsindicatoren

Het programma Cultuur & recreatie kent geen verplichte beleidsindicatoren.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Cultuur en recreatie * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	188	0	-188
<i>kunstwerken in de openbare ruimte, kunstzinnige en culturele vorming, muziekonderwijs en herdenkingen en gedenkdagen</i>			
Musea	21	0	-21
Cultureel erfgoed	21	0	-21
<i>o.a. stimulering en behoud van traditionele evenementen, watermolens, windmolens, Schaepmanmonument</i>			
Media	494	22	-473
<i>bibliotheekvoorziening en lokale omroep</i>			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	226	0	-226
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	951	22	-929
Mutaties reserves		12	12
Mutaties reserves		12	12
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	951	34	-917

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Cultuur & recreatie	-750	-897	-917

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Cultuur & recreatie	-917	-866	-867	-867

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Wethouder Berning-Everlo

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Tubbergen werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten.

We vinden het belangrijk dat onze inwoners de weg naar ondersteuning en hulpverlening gemakkelijk weten te vinden. Daarom werken we binnen het sociaal domein samen binnen Schakel. Schakel is de toegang van het sociaal domein, waarbinnen alle organisaties samenwerken en daardoor passende hulp- en ondersteuning kunnen bieden aan de inwoners.

Kengetallen

Binnen het programma Sociaal domein maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Percentage volledig gevaccineerde inwoners (Rijksvaccinatieprogramma): 95,5%
- Huishoudens met bijstandsuitkeringen: 120
- Werkloosheidspercentage: 2,6%
- Aandeel (%) huishoudens met een bijstandsuitkering: 1,4%

Actuele ontwikkelingen

Wmo

Eigen bijdrage CAK per 2026

Met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt de hoogte van de eigen bijdrage bij alle maatwerkvoorzieningen afhankelijk van het inkomen. Deze wijziging gaat per 1 januari 2026 in.

Hoe de nieuwe, inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien wordt in de komende periode verder uitgewerkt.

Hulpmiddelen

Het contract met twee hulpmiddelen (rolstoel, scootmobielen etc.) leveranciers loopt eind 2025 af. In het eerste kwartaal van 2025 starten we met de inkoop van deze hulpmiddelen, zodat het nieuwe contract per 2026 in kan gaan.

Jeugd

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd (HAJ) is van start gegaan in 2024, deze zal ook in 2025 verder uitgevoerd worden.

Vanaf 2025 wordt er een Coördinatiepunt wonen en verblijf (CPWV) ingericht. Met als beoogd effect een tijdige en passende plek voor jeugdigen en minder doorplaatsingen. Het CPWV maakt de zoektocht voor verwijzers naar een passende plek eenvoudiger en draagt bij aan een betere plaatsing en matching.

In 2025 zal een start gemaakt worden met het “verstevigen van lokale teams”. Dit houdt in dat er vanuit een bredere analyse gewerkt wordt zodat er sneller passende (basis)hulp geboden kan worden. Lokale teams zullen goede lijnen hebben met de zogeheten sociale en pedagogische basis. De preventieve activiteiten die in 2024 van start zijn gegaan worden gemonitord, verstevigd en daar waar de effecten zichtbaar zijn verankerd. Samen met andere aspecten uit het sociaal domein worden de krachten sterker en strategischer gebundeld om de jeugd nog beter te kunnen bereiken in het voorliggend veld.

Inburgering

We zijn nu voor het derde jaar niet in staat om de taakstelling huisvesting statushouders te halen. Er zijn onvoldoende passende sociale huurwoningen beschikbaar om de aan ons gekoppelde statushouder woonruimte te bieden. Door het niet halen van de taakstelling schuiven we steeds verder op de interventieladder van de toezichthouder, de provincie. We zijn nu zo ver op de ladder dat het aan de beoordeling van de gedeputeerde is of we onder toezicht van de provincie komen te staan en zij onze taken overnemen op onze kosten. Een jaar geleden zijn we gestart met de taskforce huisvesting statushouders waarin we integraal kijken naar mogelijkheden hoe dit op te lossen. Dit heeft tot een aantal acties geleid, maar die hebben nog niet tot concrete resultaten geleid die ons helpen dit probleem op te lossen.

Armoede & schulden

In 2025 zal er gewerkt worden aan de uitvoering van het uitvoeringsplan armoede-schulden. Hierbij zullen concrete acties uitgevoerd worden zoals een onderzoek naar de doelgroep verborgen- en dreigende armoede, het ophogen van de huisbezoeken en het inzetten op nazorg. Daarnaast zal er in 2025 gewerkt worden aan ‘de basisdienstverlening schulddienstverlening’ waarin het Rijk met een actieplan komt dat leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen.

Participatiewet

Participatiewet in balans

De verwachting is dat in 2025 de wetwijziging ‘Participatiewet in balans’ is vastgesteld en dat deze moet worden geïmplementeerd. Met het wetsvoorstel ‘Participatiewet in balans’ gaat het kabinet in de dienstverlening aan mensen met een bijstandsuitkering meer uit van vertrouwen. Ook moet de uitvoering voor gemeenten eenvoudiger en kunnen professionals meer rekening houden met wat er speelt in iemands leven.

Regionaal werkcentrum Twente

In 2025 begint de regionale opzet van het regionaal werkcentrum Twente. Het regionaal werkcentrum is een samenvoeging van het werkplein, het leerwerkloket, het RMT (regionaal mobiliteitsteam) en het Twents fonds voor vakmanschap. Met het implementeren van het regionaal werkcentrum Twente wordt de toegang en doorverwijzing eenduidig door de hele regio. De landelijke aftrap van dit concept vindt plaats in 2026.

WSW

Om de sociaal ontwikkel bedrijven (SOB) toekomstbestendig te maken kunnen we een aanspraak doen op het transitiebudget. De aanvraag moet voor 1 januari 2025 plaatsvinden. Door een teruggang in arbeidscapaciteit van de WSW groep en een verminderde arbeidscapaciteit van de nieuwe instroom vanuit de participatiewet wordt de uitvoering van de SOB steeds problematischer. Om de expertise niet te verliezen die in de SOB is opgebouwd is het transitiebudget in het leven geroepen.

Alleenverdienersproblematiek

In 2025 zal hoogstwaarschijnlijk de nieuwe wet in werking treden waarbij zogeheten 'alleenverdienersproblematiek' aangepakt wordt. Het gaat om huishoudens waarbij de ene partner een uitkering van UWV of een private verzekeraar krijgt en de ander geen of weinig inkomen heeft. Zij ontvangen minder toeslagen dan een vergelijkbaar stel met een bijstandsuitkering. Hierdoor komen zij onder het minimale bedrag dat nodig is om in Nederland van rond te komen. Dit is een onbedoeld effect en moet daarom opgelost worden. Als de voorgestelde wet in werking treedt, mogen gemeenten een vast bedrag uitkeren aan huishoudens die te maken hebben met dit probleem.

Basisvaardigheden (laaggeletterdheid)

In 2025 zal er gewerkt worden aan de uitvoering van het beleidsplan basisvaardigheden. Hierbij zullen concrete acties uitgevoerd worden zoals het trainen van consultants in het signaleren, herkennen en doorverwijzen van basisvaardigheden.

Publieke Gezondheid

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsagenda zit in een afrondende fase.

Het is nog onduidelijk wat het landelijke 'Hoofdlijnenakkoord' voor gevolgen heeft op de uitvoering binnen de Publieke Gezondheid. De landelijke politieke partijen willen dat preventie meer centraal komt te staan om daarmee de zorg voor de toekomst toegankelijk te houden. In tegenstelling tot deze ambitie is er een financiële maatregel opgenomen om de intensivering in publieke gezondheid terug te draaien vanaf 2025 met uiteindelijk € 300 miljoen. Het is ook onduidelijk wat de maatregel betekent voor de lokale uitvoer van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Vanuit het GALA hebben we financiële middelen ontvangen om het preventieve en voorliggende veld op de elf onderdelen in het GALA te versterken en de vijf verplichte ketenaanpakken in te richten. In deze vijf verplichte ketenaanpakken moeten gemeente en medisch domein samen optrekken. Deze samenwerking wordt ondersteund met financiering vanuit het GALA. Dit is een risico vanwege de onduidelijkheid van de financiering na 2026.

Mocht financiering wegvallen, dan heeft dit ook grote gevolgen voor de samenwerking met maatschappelijke partners en het medisch domein. Het Rijk heeft aangegeven dat een deel van de middelen in het GALA aan het gemeentefonds toegevoegd worden na 2026, maar het is onduidelijk wat de hoogte van deze bijdrage zal zijn.

Kerntakendiscussie

Regionaal speelt op dit moment een kerntakendiscussie bij SamenTwente, waaronder GGD Twente. Wat de gevolgen van de kerntakendiscussie op de uitvoering van de taken van SamenTwente zijn, is nog onduidelijk. Naar verwachting is deze kerntakendiscussie voor het eind van 2024 afgerond.

Er wordt een structureel tekort verwacht in de begroting van de GGD. Dit tekort komt door een toename van maatschappelijk vraagstukken en tekorten op de arbeidsmarkt, onder andere binnen de jeugdgezondheidszorg en de forensische dienstverlening. De financiële maatregel in het hoofdlijnenakkoord om intensivering in publieke gezondheid terug te draaien kan ook direct gevolgen hebben voor de GGD begroting. De verwachting is daarentegen niet dat de taken die de GGD moet uitvoeren zullen verminderen.

Meldpunt Zorgwekkend Gedrag Twente

Het aantal meldingen bij het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag Twente blijft stijgen. Naast de stijging van het aantal meldingen vanuit de politie, stijgt ook het aantal reguliere meldingen. Er is geen duidelijke verklaring voor deze stijgende lijn.

Er is incidenteel extra capaciteit binnen GGD Twente om deze meldingen op te pakken via een landelijke subsidie, maar er is nog geen financiële dekking na 2025. Er wordt onderzocht of het noodzakelijk is om de capaciteitsuitbreiding te behouden voor het behandelen van deze meldingen. Mocht de uitbreiding noodzakelijk zijn, dan kan dit een stijging van de gemeentelijke bijdrage als gevolg hebben.

Onduidelijkheid financiële middelen IZA en GALA

Regionaal zijn de Twentse Koers en de bijbehorende projecten, waar wij lokaal gebruik van maken, volledig gefinancierd vanuit het Rijk. Deze financiering komt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Net als bij het GALA is aangegeven dat de IZA financiering structureel zou zijn. Ook hierbij geldt, hoe hoog de structurele bijdrage van het Rijk gaat zijn is nog onduidelijk na 2026.

Wijziging Wet publieke gezondheid door toevoeging Wet integrale suïcidepreventie

Op 21 juni 2024 is het initiatiefsvoorstel voor de 'Wet integrale suïcidepreventie' gepubliceerd in het Staatsblad. Met dit voorstel wordt de plicht van het Rijk om zich in te zetten voor suïcidepreventie verankerd in de Wet publieke gezondheid, net als bijvoorbeeld bij preventief bevolkingsonderzoek naar kanker. De minister van VWS wordt primair verantwoordelijk, onder meer voor een 'Landelijke Agenda Suïcidepreventie', een communicatiestrategie en een onderzoeksprogramma. Daarnaast wordt het bestaan van de gratis hulplijn wettelijk vastgelegd. Naast het ministerie van VWS zijn ook andere ministeries betrokken, zoals LNV, OCW en SZW. Ook krijgen gemeenten een belangrijke rol, waaraan wij zelf invulling kunnen gaan geven. De uitvoering van deze wet wordt meegenomen in de beleidscyclus van de nota Publieke Gezondheid en bijbehorende uitvoeringsagenda. De ingangsdatum van deze wet is naar verwachting 1 juli 2025.

Sociaal domein overstijgend

Er is niet alleen een toename van het aantal inwoners dat gebruik maakt van voorzieningen, ook de kostprijs van de uitstaande voorzieningen stijgen als gevolg van de inflatie. Wmo-aanbieders hebben nog steeds moeite om voldoende personeel te vinden en de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen. We blijven inzetten op het maken van goede proces- en werkafspraken en contractmanagement op lokaal- en regionaal niveau en met zorgaanbieders. Het blijft voor aanbieders een uitdaging om consequent ondersteuning te leveren gezien de krappe arbeidsmarkt.

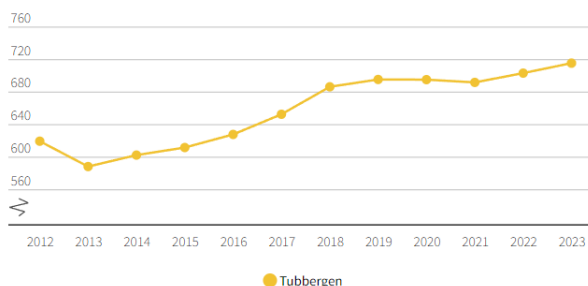
Daarnaast blijft het van belang om de verschuiving te maken van maatwerk naar het voorliggend veld, verder op gang te brengen. Op deze manier kunnen inwoners die zorg en/of ondersteuning nodig hebben snel, effectief en relatief goedkoop geholpen worden.

Beleidsindicatoren

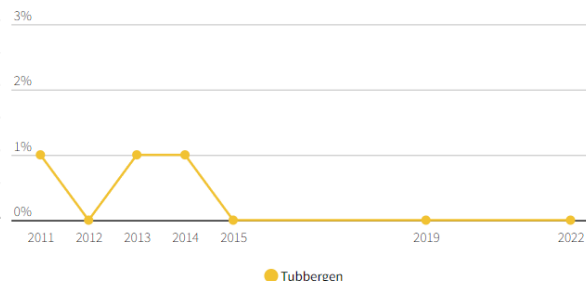
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set (verplichte) beleidsindicatoren.

Banen

per 10000 inwoners 15- 65

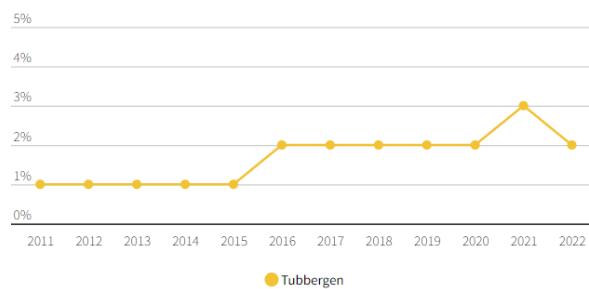
Jongeren met een delict voor de rechter

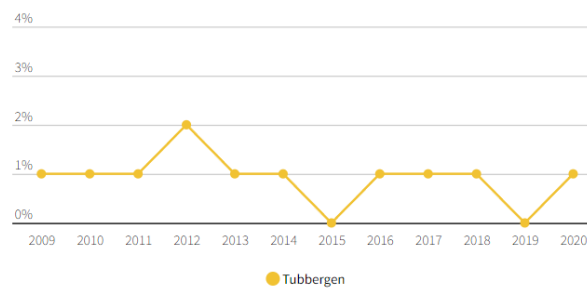
Meerdere bronnen | 2012 - 2023

CBS | 2011 - 2022

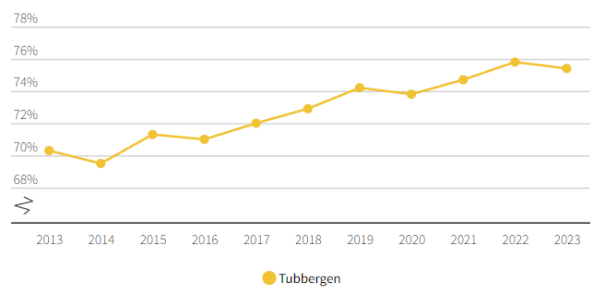
Kinderen in uitkeringsgezin

Werkloze jongeren

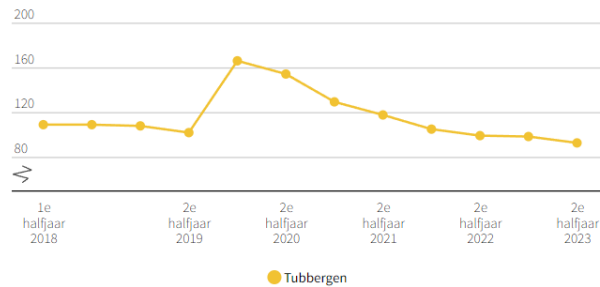

Netto arbeidsparticipatie

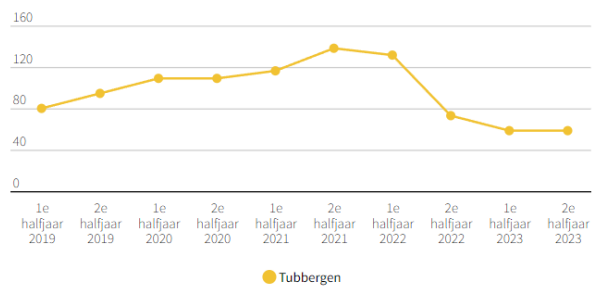
CBS | 2011 - 2022

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

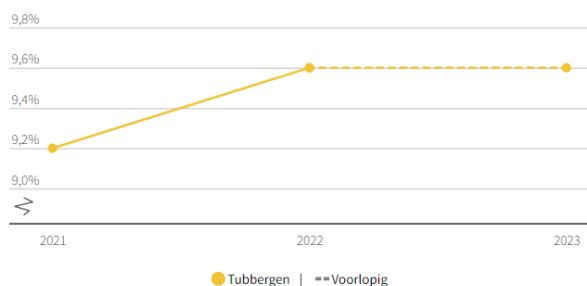
CBS | 2009 - 2020

Lopende re-integratievoorzieningen per 10000 inwoners 15 - 64

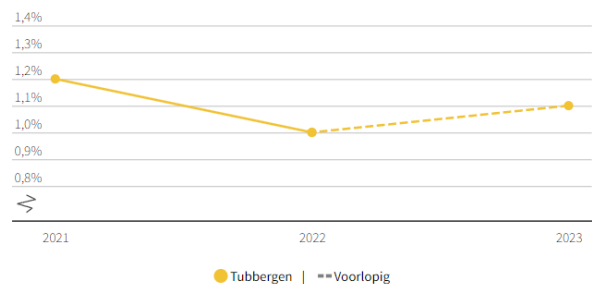
CBS | 2013 - 2023

Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)

CBS | H1 2018 - H2 2023

Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)

CBS | H1 2019 - H2 2023

Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)

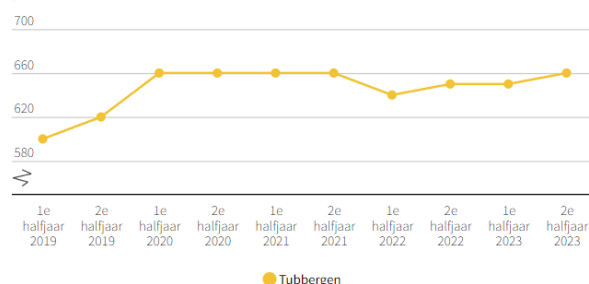
Geen waarde bekend

CBS | 2021 - 2023

CBS | 2021 - 2023

CBS | -

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

CBS GMSD Wmo | H1 2019 - H2 2023

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/sociaal-domein> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 -overzicht baten en lasten

Programma Sociaal domein * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Samenkracht en burgerparticipatie	1.647	0	-1.647
<i>o.a. stimuleringsfonds sociaal domein, kinderopvang, statushouders, herorientatie vrij toegankelijke voorzieningen</i>			
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	398	202	-196
Inkomensregelingen	3.696	2.943	-753
<i>bijstandsuitkeringen, minimabeleid, bijstandsverlening zelfstandigen en kwijtschelding gemeentelijke belastingen</i>			
WSW en beschut werk	2.343	0	-2.343
Arbeidsparticipatie	355	11	-344
<i>participatie en re-integratie</i>			
Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.995	13	-1.982
<i>hulpmiddelen en gehandicaptenparkeerkaarten</i>			
Coördinatie en beleid WMO	1.326	0	-1.326
PGB WMO	3.988	167	-3.821
Coördinatie en beleid Jeugd	1.137	0	-1.137
Jeugdhulp ambulant regionaal	3.437	0	-3.437
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2	0	-2
Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.270	0	-1.270
Jeugdhulp ambulant lokaal	40	0	-40
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	45	0	-45
Jeugdbescherming	366	0	-366
Jeugdreclassering	9	0	-9
Volksgesondheid	1.185	11	-1.175
<i>GGD Twente en ondersteuning lokale gezondheidsorganisaties</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	23.238	3.346	-19.892
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	23.238	3.346	-19.892

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Sociaal domein	-18.426	-19.877	-19.892

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Sociaal domein	-19.892	-19.574	-19.381	-19.396

Programma Milieu

Portefeuillehouder

Wethouder Niens

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Tubbergen is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Tubbergen opgehaald door ROVA, daarnaast is er een afvalbrengpunt waar inwoners hun afval kunnen brengen. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Kengetallen

Binnen het programma Milieu maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal sloopmeldingen: 135
- Aantal m2 asbest: 38.090
- Restafval per inwoner: 59 kg
- Gft per inwoner: 170 kg
- PMD per inwoner: 31 kg
- Scheidingspercentage: 81%

Actuele ontwikkelingen

Single Used Plastics, SUP (B)

Eén van de maatregelen van de Richtlijn SUP is de invoering van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor een aantal SUP-items. Producenten en importeurs van deze items moeten de kosten dragen voor het opruimen en verwerken van hun producten in het zwerfafval door publieke gebiedsbeheerders. De hoogte van de vergoeding is gebaseerd op het aantal inwoners van een gemeente en bedraagt naar verwachting € 2,74 per inwoner.

CO 2 heffing op verbranden afval

Afval Energie Centrales, AEC's, betalen voor het verbranden van afval een CO2 heffing. Het doel is om het verbranden van afval te reduceren. Op deze manier wordt het verder scheiden van afval aangemoedigd. De heffing loopt op van € 3,-- per ton uitgestoten CO2 in 2026 tot € 26,-- in 2030. Dit heeft gevolgen voor de Afvalstoffenheffing.

Boxenmodel ROVA

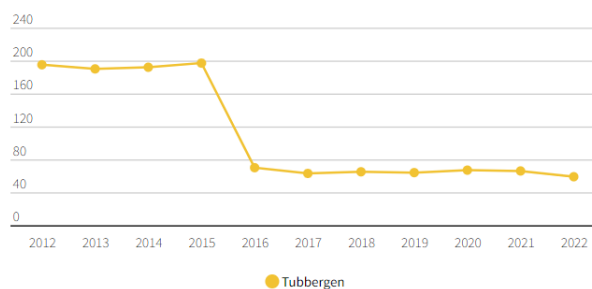
Met ingang van 1 januari 2024 heeft ROVA het boxenmodel ingevoerd. Dit is het financiële afrekenmodel tussen ROVA en haar gemeenten. Via dit model worden de verschillende typen dienstverlening verantwoord en in rekening gebracht. Het nieuwe boxenmodel kent een grotere transparantie qua kostenopbouw voor de dienstverlening die ROVA haar aandeelhoudende gemeenten biedt.

Het financiële nadeel van het nieuwe boxenmodel is reeds vanaf 2024 structureel verwerkt in het tarief Afvalstoffenheffing. In de AvA van december 2023 van ROVA is echter besloten om de financiële afwijking van het nieuwe boxenmodel pas in z'n geheel in 2026 door te berekenen aan de gemeenten. Dat betekent in 2024 en 2025 een financieel voordeel voor de Voorziening Afval.

Beleidsindicatoren

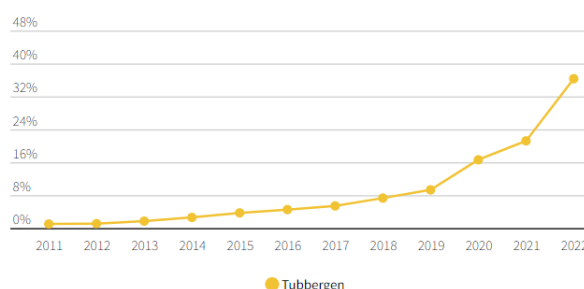
De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | 2012 - 2022

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

berekening | 2011 - 2022

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volksgezondheid-en-milieu> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Het coalitieakkoord 2022-2026 heeft niet geleid tot nieuw beleid/intensivering van bestaand beleid binnen dit basisprogramma.

Programma Milieu * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Afval	1.829	-	259
<i>inzameling en verwerking huishoudelijk afval, afvalstoffenheffing</i>		2.088	
Milieubeheer	123	0	-123
<i>milieuprogramma en -meldingen, milieuvorlichting, bodembescherming en -sanering, ongediertebestrijding en kadaververwijdering</i>			
Begraafplaatsen en crematoria	49	-5	-44
<i>openbare begraafplaats, lijkschouwing en uitvaarten, oorlogsgraven</i>			
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.002	2.093	92
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	2.002	2.093	92

Wat gaan we doen in 2025?

Bodem

De afgelopen jaren is er een achterstand ontstaan bij de invoer van bodemgegevens in het Bodem Informatie Systeem(BIS). Actuele bodeminformatie is van belang bij ontwikkelingen en calamiteiten. Daarnaast is het een wettelijke plicht om de informatie beschikbaar te hebben. Naar verwachting zal per 1-7-2025 de informatie uit het lokale BIS worden opgenomen in de landelijke BRO(Basis Registratie Ondergrond). Om opnieuw een achterstand te voorkomen registreert de Omgevingsdienst Twente per 1-1-2024 alle onderzoeken die ter goedkeuring aan haar worden voorgelegd.

Basisgeluidemissie

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Met de komst van de Omgevingswet bewaakt het bestuursorgaan de ontwikkeling van het geluid met de basisgeluidemissie (bge).

De basisgeluidemissie is het referentieniveau van het geluid door lokale (spoor)wegen. De bge is het referentieniveau (nul-situatie) van het geluid door lokale (spoor)wegen. Het bevoegd gezag legt de bge vast in het geluidregister. Hiervoor dienen gegevens verzameld te worden voor de basisgeluidemissie. Samen met de andere Twentse gemeenten zal een bge per gemeente worden opgesteld.

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

Bedragen x €1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Milieu	155	50	92

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

Bedragen x €1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Milieu	92	115	115	115

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Portefeuillehouder

Wethouder Bekhuis

Algemeen

Als gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet voorzien in zowel een kwantitatieve als kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste.

Kengetallen

Binnen het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening maken we gebruik van de volgende kengetallen:

- Aantal woningen: 8.833

Actuele ontwikkelingen

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vanuit het project Omgevingswet is er de afgelopen jaren via een aantal lijnen gewerkt aan de implementatie. Nu alle voorbereidingsactiviteiten in het spoor van "werken AAN de Omgevingswet" zijn afgerond werken we nu aan het spoor "werken MET de Omgevingswet".

Voor het "werken MET de Omgevingswet" willen we de volgende resultaten opleveren tussen nu en 2032:

- Het beheer, onderhoud en actualisatie van de Omgevingsvisie borgen in de organisatie.
- Afwegen op welke wijze het instrument "programma" kan worden ingezet.
- De handelwijze en ontwikkeling van het Omgevingsplan en de beleidscyclus voor de Omgevingswet verder oppakken, die de basis vormt voor het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan vervolgens tot 2032 verder uitbouwen tot het Omgevingsplan nieuwe stijl. In samenwerking met een bureau is een start gemaakt met de planregels voor kleine kernen.

- Het samenlevingsgericht werken en denken vanuit de inwoner onder de Omgevingswet vertalen en toepassen.
- Het verbeteren van het opgestelde werkproces om binnen de gevraagde termijnen in samenwerking met de ketenpartners de juiste dienstverlening te leveren.
- Doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) t.b.v. de optimalisatie van de dienstverlening en digitalisering.

We zijn beleidsneutraal overgegaan op de Omgevingswet, wat betekent dat de werkwijze van de teams inhoudelijk hetzelfde is gebleven. Bovengenoemde ontwikkelingen worden de komende jaren geleidelijk doorgevoerd.

De tijdelijke maatregel TAM-INRO is verlengd met één jaar. Het TAM-IMRO is een tijdelijke alternatieve maatregel (TAM) ingesteld voor gemeenten die na de inwerktreding van de Omgevingswet nog niet aan de slag kunnen om een omgevingsplan te wijzigen. Met de TAM kan de "oude" techniek voor planvorming nog worden gebruikt onder de Omgevingswet. Binnenkomende aanvragen kunnen we zodoende blijven behandelen.

Wonen

Wij zetten de werkzaamheden met betrekking tot het realiseren van de juiste aantallen en type woningen ook in 2025 voort. De basis hiervoor ligt in de reeds vastgestelde Woonvisie 2021+. De werkzaamheden met betrekking tot de verschillende woningbouwplannen in de verschillende kernen worden voortgezet. Er worden nieuwe plannen opgestart waarbij we willen voorzien in de vraag naar koopwoningen en, in afstemming met de woningcorporatie, in de vraag naar huurwoningen. Eind 2025 dient de gemeente te beschikken over een gemeentelijk volkshuisvestingsprogramma. De verplichting voor gemeenten ligt in de wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting die op 6 maart jl. als wetsvoorstel is ingediend.

Prognose grondbedrijf 2024

Deze prognose grondbedrijf 2024 geeft een beeld van de kwantitatieve woningbouwopgave die voortvloeit uit het woonbeleid en de programmering van woningbouwaantallen (kavels) over een langere termijn over de verschillende kernen. Hierbij is onderscheid aangebracht in de plannen die door derden en door de gemeente worden ontwikkeld. De plannen die door de gemeente worden ontwikkeld zijn/worden ondergebracht in het gemeentelijk grondbedrijf.

Doel van het grondbedrijf

Het grondbedrijf ontwikkelt op een actieve wijze de doelstellingen vanuit het woningbouwbeleid. Dit vindt plaats door het actief aankopen van percelen grond, de bestemming hiervan te wijzigen in bouwgrond, deze gronden bouw- en woonrijp te maken en de bouw kavels uit te geven. Hierbij wordt een interne doelstelling van de uitgifte van gemiddeld 50 bouw kavels per jaar nagestreefd. Los van het grondbedrijf, ontwikkelen ook derden woningen in de gemeente. Deze aantallen woningen zijn ook opgenomen in deze prognose.

Woonvisie: woningbouwprogramma gemeente Tubbergen 2020 -2025

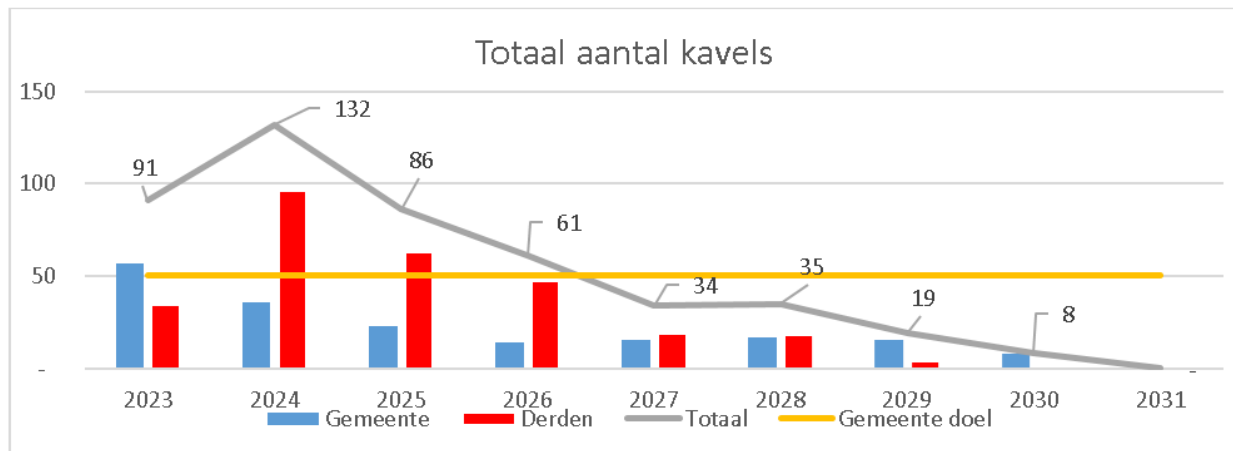
Tabel 1.1: Gemeente Tubbergen: Woningbouwopgave naar deelgebied (2020-2030)

	100% (behoefte)	130% (plannen)
Grote kernen (Albergen, Geesteren, Tubbergen)	350	460
Overige woonkernen	210	270
Rood voor rood	40	50
Knelpuntenpot	40	50
Totaal	640	830

Bron: Gemeente Tubbergen (2021)

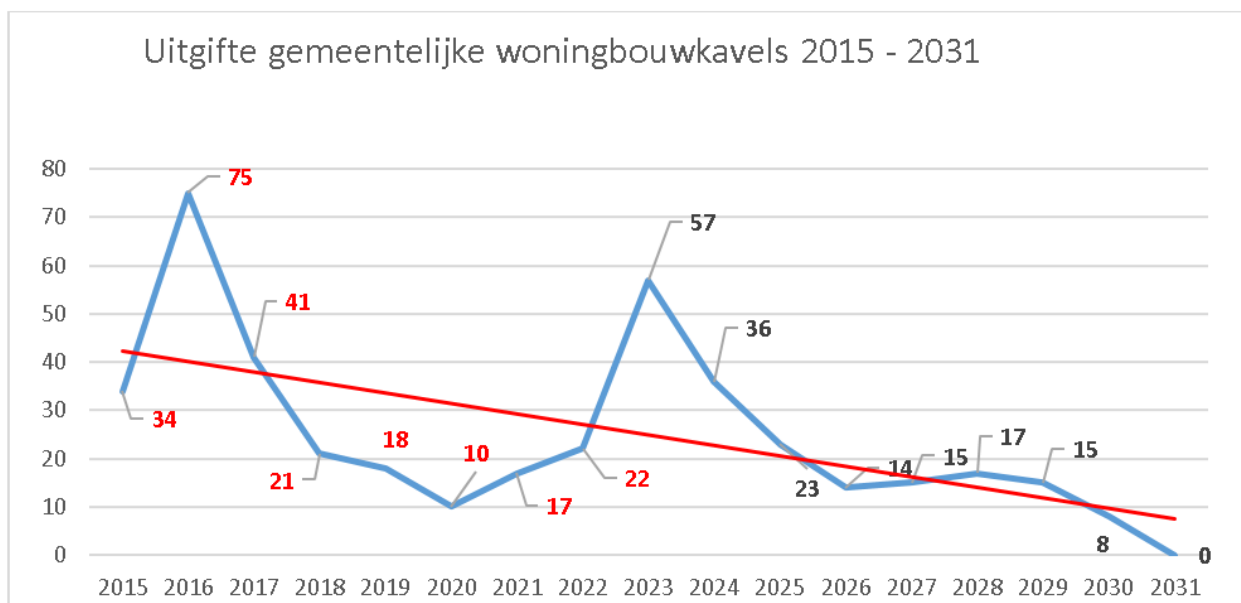
Toelichting: bron: Woonvisie 2021+. Het gemeentelijk woonbeleid, met de programmering van aantallen woningen per kern, is vastgelegd in de Woonvisie van de gemeente.

Prognose kaveluitgifte 2024 – 2031 / gemeente en derden

Toelichting: de gemeente streeft, op basis van het woonbeleid, naar het toevoegen van ongeveer 100 kavels/woningen per jaar, door zowel de gemeente als door derden. De gemeente beoogt hiervan zelf 50 kavels per jaar uit te geven, gemiddeld over een langere periode. De gemeente heeft weinig invloed op de plannen van derden. Om in verschillende kernen niet al te afhankelijk te zijn van derden, is het streven om zelf ook een deel van de woningbouwproductie te realiseren. Voordeel hiervan is dat de gemeente zelf beter kan sturen op aantallen, woningbouwtypologieën en doelgroepen. Voor de periode vanaf 2028 kan worden uitgegaan van extra plannen van derden en gemeentelijke plannen waarvoor reeds verwervingstrajecten zijn ingezet.

Gerealiseerde kaveluitgifte 2015 – 2032

Prognose kaveluitgifte gemeente en derden periode 2024 – 2032

Overzicht aantallen kavels vanaf 2023

Woningbouw	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	controle
<u>Vastgestelde plannen:</u>										
Peddemors		3								3
De Scholt 3	7	5								12
De Wimte	6	3								9
Weemselerveld fase 4	20	10	10	5						45
Dannenkamp 5	12		8							20
Plan Kampboer	8									8
Schoollocatie Manderveen	4	3								7
Bessentuin fase 3		4	2	2	2					10
<u>Toekomstige plannen:</u>										
Rotonde Reutum		3	3	2						8
Uitbreiding Vasse					3	7	5	3		18
Uitbreiding Geesteren										
Dannenkamp 5 fase 2					5	5	5	5		20
Schoollocatie Fleringen										
Schoollocatie Langeveen										
Totaal aantal kavels/woningen	57	31	23	9	10	12	10	8	-	160

Financiële resultaten grondexploitaties

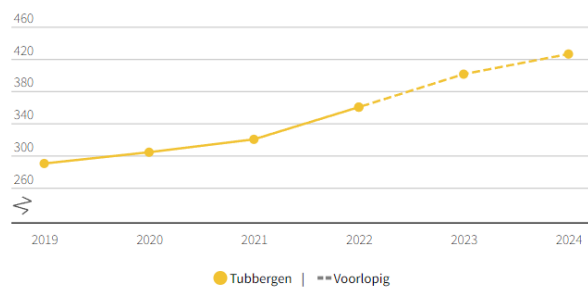
De laatste jaren zijn de resultaten van de grondexploitaties steeds meer onder druk komen te staan. Door de hoge inflatie zijn de kosten van bouw- en woonrijp maken in 2022 met 15% gestegen, is de rekenrente met 1,0% gestegen, loonstijgingen waardoor de plankosten toenemen en de extra onderzoeken (o.a. stikstof) tbv omgevingsplannen. Daarnaast zijn de grondprijzen de laatste jaren, met uitzondering van 2024, niet verhoogd. Maar ook is een aanzienlijke hoeveelheid kavels met starterskorting (20% korting) verkocht. Gevolg hiervan is dat de eindresultaten van de grondexploitaties, ondanks een grondprijsverhoging, terug zijn gelopen. Dit risico speelt niet alleen bij de gemeentelijke grondexploitaties maar ook bij plannen van derden. Bij overwegingen om de grondprijskortingen op de bouw kavels te handhaven en/of verder uit te breiden, moet rekening worden gehouden dat de gemeentelijke grondexploitaties niet meer financieel sluitend zullen zijn.

Beleidsindicatoren

De effecten van ons lokale beleid worden toegelicht aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren.

Gemiddelde WOZ-waarde

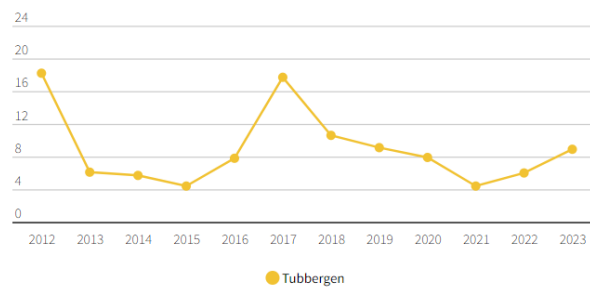
x €1.000

CBS | 2019 - 2024

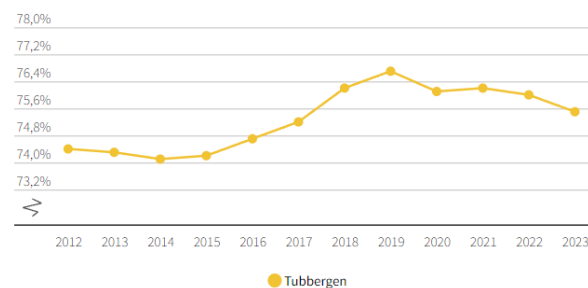
Nieuw gebouwde woningen

per 1.000 woningen

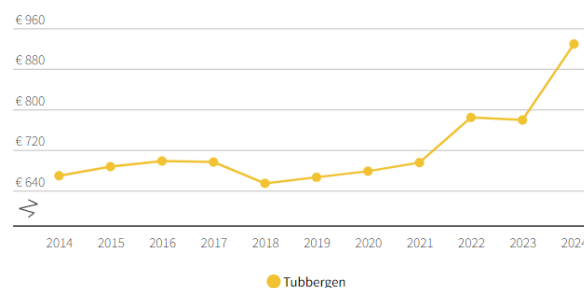
BAG/ABF | 2012 - 2023

Demografische druk

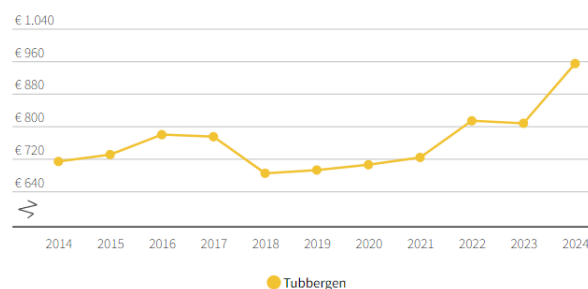
CBS | 2012 - 2023

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

COELO | 2014 - 2024

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

COELO | 2014 - 2024

Bron: <https://noaberkracht.incijfers.nl/dashboard/volkshuisvesting--ro-en-stadsvernieuwing> - Deze cijfers worden periodiek geactualiseerd. Voor de meest actuele cijfers raadpleeg de website. Een vergelijking met landelijke cijfers is ook te vinden op deze website.

Begroting 2025 - overzicht baten en lasten

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening * € 1000	Lasten	Baten	Saldo
Ruimte en leefomgeving <i>o.a. adviezen gemeentelijk kwaliteitsteam, bestemmingsplanwijzigingen op verzoek, basisregistratie grootschalige topografie, geo-informatie, Mijn Dorp 2030</i>	659	108	-551
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) <i>grondexploitatie woningbouw</i>	1.095	1.088	-7
Wonen en bouwen <i>basisregistratie adressen en gebouwen, startersleningen, omgevingsvergunningen, toezicht/handhaving bouwen en slopen en woonwagenstandplaatsen en -huisvesting</i>	879	465	-414
Begroot totaal saldo van baten en lasten (voor reserve mutaties)	2.634	1.661	-973
Mutaties reserves	-7		7
Mutaties reserves	-7		7
Begroot totaal resultaat (na reserve mutaties)	2.627	1.661	-966

Meerjarig financieel beeld: terugkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	-237	-1.037	-966

Meerjarig financieel beeld: vooruitkijken

<i>Bedragen x €1.000</i>	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening	-966	-982	-993	-1.005

Paragrafen

Lokale heffingen

Op grond van artikel 9, tweede lid van het 'Besluit begroting en verantwoording' bevat zowel de begroting als de jaarrekening tenminste een paragraaf over de lokale heffingen. Deze paragraaf bevat volgens artikel 10 tenminste de volgende vijf sub paragrafen:

- Een overzicht van de geraamde inkomsten;
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
 - Hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd, dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden;
 - Wat de beleidsuitgangspunten zijn, die ten grondslag liggen aan deze berekeningen;
 - Hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.
 - Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een aanduiding van de lokale lastendruk;
- Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid

In de begroting wordt een uitgebreide beschrijving van en toelichting op de verschillende lokale heffingen gegeven. Dit, omdat bij de vaststelling van de begroting besluiten worden genomen over de gewenste belastingontvangsten en – in aansluiting daarop – daarbij de tariefstructuur en –hoogte wordt bepaald. In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop de belastingontvangsten zijn gerealiseerd en in hoeverre daarbij afwijkingen zijn ontstaan ten opzichte van de begroting.

Overzicht belastingopbrengsten begroting 2025

Soort heffing/belasting (bedragen x € 1.000)	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Onroerendezaakbelastingen	4.989	5.311	5.687
Afvalstoffenheffing	1.470	1.776	1.823
Rioolheffingen	2.014	2.222	2.401
Leges			
Toeristenbelasting	245	195	245
Forensenbelasting	36	40	40
Reclamebelasting	52	53	53
Totaal	8.806	9.597	10.249

Bestaand beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De belastingenstructuur en de tarieven van de gemeentelijke belastingen zijn voor het belastingjaar 2025 als volgt berekend:

1. De ozb-tarieven worden zodanig aangepast dat voor 2025 er een meeropbrengst van 5,1% (exclusief areaaluitbreiding) wordt gerealiseerd. De verhoging bestaat uit 2,1% indexcijfer CBS en 3% extra uit eerdere besluitvorming. Vanaf 2026 wordt uitgaan van 3% meeropbrengst bestaande uit 2% index CBS en 1% extra. Voor 2027 en verder wordt er uitgegaan van 2% meeropbrengst bestaande uit 1% index CBS en 1% extra.
2. De tarieven afvalstoffenheffing bestaan uit een basistarief vermeerderd met een capaciteitsafhankelijk tarief per lediging van de restafvalcontainer (grijs) respectievelijk per aanbieding aan de verzamelcontainer; De tarieven zijn voor 2025 t.o.v. van het jaar 2024 verhoogd met € 6 naar € 173.
3. De tarieven van de rioolheffingen zijn kostendekkend. Voor 2025 t.o.v. van het jaar 2024 verhoogd met € 19 naar € 313.
4. De tarieven voor de reclamebelasting zijn niet gewijzigd.
5. De tarieven voor de toeristenbelasting zijn niet gewijzigd.
6. De tarieven voor de forensenbelasting zijn niet gewijzigd.
7. De legestarieven zijn kostendekkend.

Onroerendezaakbelasting (ozb)

Onder de naam 'Onroerendezaakbelastingen' worden van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- Een *gebruikersbelasting* van degene die – naar omstandigheden beoordeeld – een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, en
- Een *eigenarenbelasting* van degene die van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De gebruikersbelasting wordt uitsluitend geheven van niet-woningen, terwijl de eigenarenbelasting wordt geheven van zowel woningen als niet-woningen. De tarieven worden jaarlijks (opnieuw) bepaald aan de hand van twee factoren, te weten:

- De waardeontwikkeling van het WOZ-bestand in de gemeente, en
- De gewenste ozb-opbrengst in het begrotingsjaar met als basis het inflatiecijfer van het CBS.

De WOZ-waarde van woningen werd tot en met 2021 bepaald aan de hand van o.a. de bruto-inhoud van de woning. Met ingang van het jaar 2022 is landelijk besloten dit te wijzigen. Vanaf 2022 zijn de woningen gewaardeerd op basis van het aantal m² gebruiksoppervlakte.

Opbrengsten onroerendezaakbelastingen (in €)	2024	2025
Woning eigenaar	3.128.000	3.308.000
Niet-woning eigenaar	1.390.000	1.509.000
Niet-woning gebruiker	793.000	870.000

Totale ozb-opbrengst (afgerond)	5.311.000	5.687.000
--	------------------	------------------

In de ramingen 2025 is rekening gehouden met 2,1% inflatiecorrectie (bron: CBS) + 3% verhoging.

Afvalstoffenheffing

Deze belasting heeft als uitgangspunt, dat de kosten voor 100% worden gedekt door de heffing. Naast een basistarief per huishouden betaalt de gebruiker een capaciteitsafhankelijk tarief per container lediging restafval in de vorm van een tarief bij gebruik van:

- Een container met een capaciteit van 240 liter, of
- Een container met een capaciteit van 140 liter, of
- Een chipkaart bij gebruik van een verzamelcontainer voor bewoners van appartementen.

Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het beginsel van 'de vervuiler betaalt'. Met de opbrengst worden de kosten gedekt van de afvalinzameling en –verwerking.

Voor de afvaltarieven hanteren we op basis van bestaand beleid 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we de kosten die we maken voor de afvalinzameling en afvalverwerking doorberekenen in de tarieven. Voor het jaar 2025 is het basistarief t.o.v. van het jaar 2024 verhoogd met € 6 naar € 173.

Berekening kostendekkende afvalstoffenheffing (in €)	2025
Kosten taakveld(en)	1.823.000
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	314.000
Netto kosten taakveld	1.509.000
Toe te rekenen kosten	1.509.000
Overhead incl. (omslag)rente	85.000
Btw	230.000
Totale kosten	1.824.000
Opbrengst afvalstoffenheffing	1.823.000
Dekkingspercentage	99,9%

Tarieven en opbrengst afvalstoffenheffing (in €)	2024	2025
Basistarief (vast recht)	167,00	173,00

1 lediging restafvalcontainer (grijs) 240 liter	10,60	10.60
1 lediging restafvalcontainer (grijs) 140 liter	6,50	6,50
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met kleine opening	1,35	1,35
1 lediging bij de verzamelcontainer via een chipkaart met grote opening	2,70	2,70
Opbrengsten afvalstoffenheffing (basistarief + ledigingen)	2024	2025
Raming opbrengst basistarief (vast recht)	1.400.000	1.447.000
Raming opbrengst containers + chipkaarten ledigingen restafval	376.000	376.000
Totaal (afgerond)	1.776.000	1.823.000

Voorziening afvalstoffenheffing

Deze voorziening wordt ingezet om een gelijkmatige ontwikkeling van de afvalstoffenheffing te waarborgen. De stand van deze voorziening afval bedraagt per 1 januari 2025 €544.000.

Rioolheffingen

In het Water en Riolerings Programma (WRP 2025-2030) zijn de kaders en het beleid vastgelegd voor het onderhoud en vervanging van de riolering, maar ook voor verbeteringsmaatregelen. Jaarlijks inspecteren we de riolering en op basis van analyse wordt het onderhoud bepaald. De keuze van de toe te passen onderhoudsmaatregel is afhankelijk van omgevingsfactoren en de eventuele afstemming met andere werkzaamheden.

Berekening kostendeckende rioolheffing (in €)	2025
Kosten taakveld(en)	1.798.000
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen	0
Netto kosten taakveld	1.798.000
Toe te rekenen kosten	1.798.000
Overhead incl. (omslag)rente	350.000
Btw	254.000
Totale kosten	2.402.000

Opbrengst rioolheffing	2.401.000
Dekkingspercentage	99,9%

Tarieven rioolheffingen (in €)	2024	2025
Rioolheffing eigenaar	219,30	233,92
Rioolheffing eigenaar (uitsluitend hemel-/grondwater)	61,80	65,92
Rioolheffing gebruiker (tot 300 m³)	74,50	79,47
Opbrengsten rioolheffingen	2024	2025
Raming rioolheffing eigenaren	1.594.000	1.730.000
Raming rioolheffing gebruikers	628.000	671.000
Totale raming rioolheffing (afgerond)	2.222.000	2.401.000

De bestaande voorziening gekoppeld aan het huidige GRP bedraagt per 1 januari 2025 €1.773.000.

Leges

Deze belasting heeft als uitgangspunt dat de kosten maximaal 100% worden gedekt door de heffing. De gemeente brengt voor een aantal diensten kosten in rekening bij de aanvrager.

Voor de legestarieven hanteren we op basis van bestaand beleid maximaal 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we maximaal de kosten die we maken voor de desbetreffende dienst doorberekenen in de tarieven.

Reclamebelasting

De belasting wordt geheven ter zake van vanaf de openbare weg zichtbare aankondigingen. Met de opbrengst van deze belasting wordt het 'Ondernemingsfonds Tubbergen gevoed en op deze wijze komt de opbrengst weer op indirecte wijze ten goede aan de ondernemers.

Tarieven reclamebelasting (in €)	2024	2025
Vast bedrag 1 ^e vestiging	600	600
Vast bedrag 2 ^e vestiging en per volgende vestiging elk	500	500
Opbrengst reclamebelasting	2024	2025

88 aanslagen x € 600	53.000	53.000
0 aanslagen x € 500	0	0
Raming (afgerond)	53.000	53.000

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen, die niet in de gemeentelijke 'Basisregistratie personen' (BRP) zijn opgenomen. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel; de heffing wordt gebaseerd op basis van aangifte. Deze aangiftes worden jaarlijks steekproefsgewijs gecontroleerd.

De bedoeling hiervan is niet alleen om de aangiftes op juistheid en volledigheid te controleren, maar ook om de exploitanten, daar waar nodig, te adviseren bij een doelmatiger opzet van de administratie, zodat het invullen van de aangifte correct, eenvoudig en snel kan geschieden.

Tarieven toeristenbelasting (prijs per persoon per nacht in €)	2024*	2025*
Tarief per persoon per overnachting	1,05	1,05
Tarief in eigen onderkomen op camping	0,70	0,70
Opbrengst toeristenbelasting (in €)	2024	2025
Raming toeristenbelasting (afgerond)	195.000	245.000

*Raming 2025 op basis van werkelijke opbrengst 2023.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er op meer dan negentig dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar te houden. De forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Tarieven forensenbelasting (in €)	2024	2025
Forensenbelasting 'gehuurde grond'	105	105
Forensenbelasting op eigen grond	286	286
Opbrengst forensenbelasting	2024	2025
240 aanslagen x €105	25.000	25.000
51 aanslagen x €286	15.000	15.000

Raming (afgerond)	40.000	40.000
--------------------------	---------------	---------------

Lokale lastendruk

Om een indruk te geven van de lastendruk ontwikkeling als gevolg van aanvaard beleid worden hierna de gevolgen voor een huishouding zonder of met eigen woning weergegeven. Deze vergelijking is gebaseerd op de onroerendezaakbelastingen (alleen voor bezitters van een eigen woning), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Bij de berekening van de lokale woonlasten is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Afvalstoffenheffing: vast tarief + gemiddeld 4 ledigingen restafvalcontainer 240 liter, en
- Rioolheffing: basistarief tot 301 m³ waterverbruik voor de gebruiker en - voor zover van toepassing - de eigenarenbelasting.
- Bij de berekening van de lokale woonlasten voor bezitters van een eigen woning een gemiddelde woningwaarde van € 426.000 (schatting o.b.v. 2024). Bron: Waarderingskamer.

De ontwikkeling van de lokale lastendruk in de gemeente Tubbergen is als volgt:

Tubbergen	2023	2024	2025	verschil 2024-2025	
				in €	in %
OZB (woning € 426.000)	€ 358,00	€ 388,00	€ 407,75	€ 19,75	5,1%
Rioolrecht eigenaar	€ 263,80	€ 293,80	€ 313,00	€ 19,20	6,5%
Afval					
- vastrecht	€ 133,00	€ 167,00	€ 173,00	€ 6,00	3,6%
- 4 ledigingen restafval (240 liter)	€ 42,40	€ 42,40	€ 42,40	€ 0,00	0,0%
Totaal	€ 797,20	€ 891,20	€ 936,15	€ 44,95	5,0%

Zoals uit vorenstaande tabel blijkt neemt de lokale lasten druk voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning (gemiddelde waarde € 426.000) toe met € 45. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat er over de aanslag 2023 een eenmalige compensatie is verstrekt van € 60.

Kwijtscheldingsbeleid

Wanneer een belastingplichtige niet in staat is, anders dan met buitengewoon bezwaar, de belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen te betalen kan de invorderingsambtenaar kwijtschelding verlenen. Van buitengewoon bezwaar is in het algemeen sprake wanneer de middelen om een belastingaanslag te betalen ontbreken en ook niet binnen afzienbare tijd kunnen worden verwacht. Gemeenten beschikken hierin over een zekere mate van beleidsvrijheid. Gemeenten mogen ook zelf bepalen welke belastingsoorten in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Tubbergen past kwijtschelding toe voor alleen de volgende heffingen:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Onroerendezaakbelastingen

Een aanvraag wordt getoetst op basis van inkomen en vermogen.

Belastingplichtigen, die denken voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen in aanmerking te komen, kunnen desgewenst gebruik maken van de mogelijkheid om door het 'Inlichtingenbureau' een geautomatiseerde toets te laten uitvoeren. Dat betekent, dat de belastingplichtige zelf niet meer de nodige gegevens hoeft aan te leveren, maar dat het 'Inlichtingenbureau' aan de hand van de benodigde gegevens de inkomens- en vermogenstoets uitvoert.

Aantal kwijtscheldingsverzoeken	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Aanvragen: volledige afwijzing	14	15	15
Aanvragen: gedeeltelijke toewijzing	0	5	31
Aanvragen: volledige toewijzing	130	122	114
Totaal	144	140	130
Kwijtscheldingsbedragen	2023	2024	2025
Raming kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen (in €)	22.000	22.000	27.000
Werkelijke kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen	22.000	0	0
Verschil tussen werkelijke kwijtschelding en raming	0	0	0

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een indicatie in welke mate het vermogen van de gemeente Tubbergen toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, kan worden voorkomen dat elke nieuwe financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op 15 december 2020 is door de raad de Kadernota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2020 vastgesteld. Risicomanagement omvat alles wat we doen om risico's, kansen en onzekerheden in beeld te brengen en te beheersen. Risicomanagement moet onze organisatie in staat stellen doelstellingen optimaal te realiseren. Dit impliceert prioriteiten stellen en sommige risico's bewust accepteren. Daartoe is het noodzakelijk gedetailleerd inzicht te hebben in alle risico's die samenhangen met alle gemeentelijke activiteiten en processen. De uitdaging is om binnen de organisatie het risicomanagement niet alleen onbewust onderdeel van ons werkproces te laten zijn maar risico's en kansen en de wijze waarop we daarmee om willen gaan juist ook expliciet en transparant te betrekken bij de realisatie van onze doelen als ook bij bestuurlijke besluitvorming. Hierbij is een voortdurende balans tussen de systeemwereld en de leefwereld van groot belang. Hierin is de belangrijkste uitdaging binnen de organisatie dat we deze twee werelden samenbrengen in wat gemeenten doen, hoe zij dat doen en hoe ze hierin omgaan met de samenleving en de kracht van de samenleving en de inwoners benutten. Kortom: Nevenheid waar het kan, overheid waar het moet. Integraal risicomanagement kan hierin bijdragen door het in balans brengen/houden van deze twee werelden en daardoor een verbetering te bewerkstelligen in geprofessionaliseerde sturing en een verbeterde borging en bestendiging van de organisatie te creëren. Met deze kadernota zetten we een belangrijke stap in het versterken van risicomanagement, met als doel het bewust en verantwoord omgaan met risico's door een open en transparante manier van samenwerken.

Integraal risicomanagement is de nieuwe manier van denken over risico's, kansen en onzekerheden. Het doel van deze integrale aanpak is het vergroten van het risicobewustzijn van organisatie en bestuur, zodat een goede en verantwoorde balans ontstaat tussen risico's nemen en risico's beheersen. Het continu organiseren van aandacht voor en het gesprek over risico's vormt de basis van deze aanpak. Door regelmatig het gesprek te voeren - zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau - over (strategische) risico's, ontstaat een gezamenlijk beeld. Niet door te zenden, te vertellen en voor te lichten, maar door te delen, te bespreken en de dialoog aan te gaan. De risicodialoog is een open gesprek met als doel het gezamenlijk bepalen van een constructieve risico-aanpak. Het gesprek en de communicatie over risico's is een essentieel onderdeel van integraal risicomanagement. Transparantie is hierbij het uitgangspunt.

Risico's kunnen financiële consequenties met zich meebrengen. De financiële gevolgen van de risico's worden periodiek tijdens de P&C-cyclus inzichtelijk gemaakt in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Naast financiële consequenties worden dan ook de impact van imagoschade en de impact op de realisatie van onze organisatiedoelstellingen gewogen.

Het weerstandsvermogen kunnen we bepalen door onderstaande stappen te doorlopen:

1. Een inventarisatie van de risico's (risicoprofiel);
2. Benodigde weerstandscapaciteit;
3. Beschikbare weerstandscapaciteit;
4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel en weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel worden de 10 risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Kans van optreden	Maximaal financieel gevolg	Invloed op WV
Grondbedrijf: Als gevolg van onvoorziene zaken bestaat de kans op extra kosten met als gevolg Tegenvallers bouw- en woonrijp maken (b.v. bodem)	50%	€500.000	10.16%

Verhoogde vraag naar voorzieningen met een open-eind karakter zoals WMO, Jeugd en WWB	70%	€500.000	7.04%
Grondbedrijf: Als gevolg van economische groei bestaat de kans op schaarste met als gevolg Kostenstijging bouw- en woonrijp maken (stijging > cbs index en voor een periode van 2 jaar)	70%	€500.000	5.04%
Datalek: Als gevolg van onjuist en onzorgvuldig handelen van medewerkers en/of systemen bestaat de kans op het weglekken of het onjuist/ongewild verspreiden van informatie aan onbevoegde partijen/individuen (Noaberkracht werken/privacy en informatiebeveiliging), waardoor en een boete of aansprakelijkstelling volt vanuit AP	30 %	€ 810.000	4.24%
Als gevolg van het verliezen van bezwaar- en beroepsprocedures inzake ruimtelijke (bestemmings)plannen bestaat de kans op overschrijden van termijnen en budgetten waardoor de gemeente extra kosten moet maken.	40 %	€ 500.000	3.47%
Frauderisico - Bezittingen/Kunstobjecten: Als gevolg van onvolledige en niet-actueel registratie van bezittingen/kunstobjecten bestaat de kans dat op onrechtmatige wijze bezittingen/kunstobjecten aan de gemeente worden onttrokken of op onrechtmatige wijze gebruik worden gemaakt van bezittingen, met als gevolg dat wij onvolledig zijn verzekerd voor mogelijke schade	30%	€500.000	2.76%
Stijgende loonkosten (t.o.v. huidige CAO)	50 %	€ 250.000	2.65%
Frauderisico - Subsidieverlening: Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.	50 %	€ 250.000	2.22%
Frauderisico - Subsidieverlening: Het risico dat subsidiegelden niet worden verantwoord en/of ontvangen door de organisatie	50%	€250.000	2.21%
Frauderisico - Schuldsanering: Het risico dat het behandelen van schuldsaneringsaanvragen niet onafhankelijk plaatsvindt of het risico dat vermenging van privéschulden en zakelijke schulden van cliënten plaatsvindt. of dat Het risico dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt teneinde voor schuldsanering in aanmerking te komen.	50%	€250.000	2.20%

Mutaties in top 10 risico's:

Naar aanleiding van de uitgevoerde Audits en vernieuwing van de Fraude-risico analyse hebben er mutaties in de top 10 risico's voor Tubbergen plaatsgevonden. Het risico omtrent de vraag naar voorzieningen met een open-eind karakter zoals WMO, Jeugd en WWB blijft onveranderd hoog net zoals de risico's voor het grondbedrijf. Wel zien we op dit moment dat er verhoogde aandacht nodig voor de processen rondom bezittingen en subsidieverlening. Hiervoor zijn reeds verbeteracties in gang gezet om de beheersing van deze risico's op orde te krijgen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd (Monte Carlo). Hieruit volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van €3,4 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

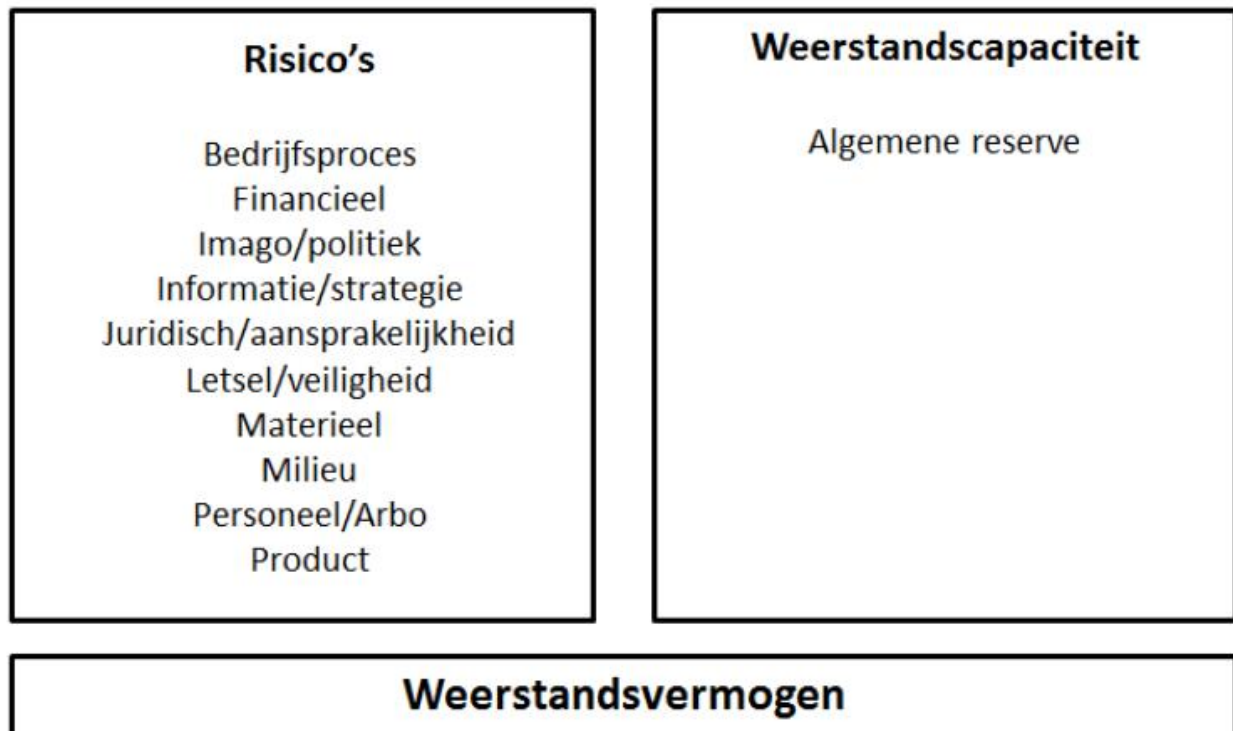
Beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	
Weerstand	Capaciteit
	2025
Algemene reserve	5.412.000
Totale weerstandscapaciteit	5.412.000

De geraamde stand van de algemene reserve per 1 januari 2025 bedraagt € 5.977.000 (zie staat van reserves € 5.603.000 plus saldo MJB 2025 € 374.000). In deze stand van de algemene reserve is de mogelijke winst op de grondexploitaties over het jaar 2024 voor een bedrag van € 565.000 meegenomen. Dit is feitelijk een (administratieve) winst die we dan ook (nog) niet meenemen in de herziene stand van de algemene reserve. We wachten de werkelijke resultaten van alle grondexploitaties over het jaar 2024 af en nemen deze dan mee in de jaarverantwoording 2024 waar ook de verrekening met de algemene reserve plaatsvindt. Voor nu houden we rekening met een herziene stand van de algemene reserve van € 5.412.000 (€ 5.977.000 -/- € 565.000). Deze stand merken we aan als beschikbare weerstandscapaciteit.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen	=	beschikbare weerstandscapaciteit	=	€5.412.000	=	1,6
		benodigde weerstandscapaciteit		€ 3.373.000		

De door de raad vastgestelde ratio bedraagt 1,5 wat neerkomt op een benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit van € 5.100.000. Dit betekent dat er sprake is van een surplus op de algemene reserve van € 312.000. Dit surplus onttrekken we aan de algemene reserve en voegen we toe aan de Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar het financiële hoofdstuk in deze begroting.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	uitstekend

B	1.4 - 2.0	ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	voldoende
D	0.8 - 1.0	matig
E	0.6 - 0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

De ratio valt dan in klasse B Dit duidt op een ruim voldoende weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen

Op de basis van de stand van de algemene reserve ontwikkelt bedraagt de ratio van de gemeente Tubbergen:

	2025
Ratio	1,6

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente in beeld te brengen, stelt de gemeente Tubbergen jaarlijks een balans en een overzicht van de exploitatie in baten en lasten op. Maar voor een goed oordeel over deze financiële positie zijn aanvullende kengetallen nodig. Deze kengetallen bieden ondersteuning bij de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Bovendien kan met deze kengetallen de gemeente Tubbergen goed worden vergeleken met andere gemeenten. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet altijd in relatie worden gezien met andere kengetallen.

We onderscheiden 5 kengetallen:

- 1a. netto schuldquote
- 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. solvabiliteitsratio
3. grondexploitatie
4. structurele exploitatieruimte
5. belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

1a. Netto schuldquote

Dit kengetal zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. Hoe hoger de schuld, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossing) er zijn. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Vaste schulden	17.084	15.500	21.597
B	Netto vlottende schuld	3.632	4.306	4.306
C	Overlopende passiva	6.361	1.299	1.299
D	Financiële activa	3.181	1.343	2.052
E	Uitzettingen < 1 jaar	20.760	12.387	12.387
F	Liquide middelen	224	235	235
G	Overlopende activa	2.040	359	359
H	Totale baten	62.498	55.765	56.978
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	1,4	12,2	21,4

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Zie netto schuldquote, maar dan gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Vaste schulden	17.084	15.500	21.597
B	Netto vlottende schuld	3.632	4.306	4.306
C	Overlopende passiva	6.361	1.299	1.299
D	Financiële activa	775	775	775
E	Uitzettingen < 1 jaar	20.760	12.387	12.387
F	Liquide middelen	224	235	235
G	Overlopende activa	2.040	359	359

H	Totale baten	62.498	55.765	56.978
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	5,2	13,2	23,6

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger het aandeel, hoe gezonder de gemeente.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Eigen vermogen	28.133	20.083	22.427
B	Balanstotaal	59.684	58.379	61.031
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	47,1	34,4	36,7

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

	(bedragen x 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	-946	-1.146	-45
C	Totale baten	62.698	55.765	56.978
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	-1,5	-2,1	-0,1

4. Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de (structurele) vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft het ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

	(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Totale structurele lasten	50.827	46.129	56.404
B	Totale structurele baten	51.978	47.052	56.497
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	0	0	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	96	320	307
E	Totale baten	64.498	55.765	56.978
	Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E x 100%	2,0	2,2	0,7

5. Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft de ruimte weer die de gemeente Tubbergen heeft om zijn belastingen te verhogen. De ozb is voor gemeenten de belangrijkste eigen belastinginkomst. Een hoog tarief ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft aan in hoeverre de gemeente al gebruikt heeft moeten maken van deze optie.

	(bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
A	Ozb-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde Ozb-lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Tubbergen (uitgangspunt COELO-atlas)	358	388	408
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	264	294	313
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	175	209	215
D	Eventuele heffingskorting	-60	N.v.t	N.v.t.
E	Totale woonlasten (A+B+C+D)	737	891	936
F	Woonlasten landelijk gemiddelde	933	n.n.b.	n.n.b.

	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%	78,1%	n.n.b.	n.n.b.
--	---	-------	--------	---------------

Totaal tabel kengetal en uitkomst

Kengetal <i>Uitkomst</i> (%)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	1,4	12,2	21,4
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	5,2	-13,2	23,6
Solvabiliteit	47,1	34,4	36,7
Grondexploitatie	-1,5	-2,1	-0,1
Structurele exploitatieruimte	2,0	2,2	0,7
Belastingcapaciteit	78,1%	n.n.b.	n.n.b.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De paragraaf kapitaalgoederen gaat in op de manier waarop het op duurzame wijze in stand houden van kapitaalgoederen (de fysieke gemeentelijke infrastructuur) is geborgd. Onder kapitaalgoederen verstaan we wegen (inclusief kunstwerken), riolering, water, groen en gebouwen.

Voor het geformuleerd doel zijn en worden onderhoudsplannen opgesteld waarin we aangeven op welk kwaliteitsniveau kapitaalgoederen worden onderhouden. Als introductie op deze paragraaf staat hieronder het overzicht van de beheerplannen voor de kapitaalgoederen:

Beheerplannen	Vaststelling door raad in jaar	Looptijd	Financiële vertaling in begroting	Uitgesteld onderhoud
Wegen	2016	n.v.t.	ja	nee
Openbare verlichting	2015	11 jaar	ja	nee
Riolering (WRP)	2024	6 jaar	ja	nee
Groen	2020	n.v.t.	ja	nee

Gebouwen MOP	2021	4 jaar	ja	nee
--------------	------	--------	----	-----

Kaders en cijfers

Kaders

Wettelijk

De relevante wettelijke kaders zijn:

- Gemeentewet: Waarin door de gemeenteraad is vastgelegd welke regels voor de waardering en afschrijving van activa gelden. De in artikel 212 Gemeentewet bedoelde verordening is de 'Financiële verordening gemeente Tubbergen (2017)'.
- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV): Op grond van artikel 12 moeten de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen in deze paragraaf aan de orde komen.
- Burgerlijk Wetboek: Waarin opgenomen de gemeentelijke taak als 'goed wegbeheerder' om te zorgen dat het gebruik van de weg geen risico oplevert voor de weggebruiker (wettelijke aansprakelijkheid).
- Wet Milieubeheer: Waaruit de verplichting tot het opstellen van een Gemeentelijk Rioleringsplan is voortgekomen.

Kerncijfers

Voor de onderscheiden kapitaalgoederen zijn in de tabel hieronder de kerncijfers vermeld:

	Aspect	Binnen de kom	Buiten de kom
Wegen	Weglengte totaal	93 km	390 km
	Oppervlakte elementenverharding	58,5 ha	13,5 ha
	Oppervlakte asfaltverharding	21,5 ha	70,5 ha
	Oppervlakte betonverharding	1,4 ha	38,9 ha
	Oppervlakte overige	0,6 ha	54,7 ha
	Aantal bruggen	8 st	35 st
	Aantal duikers	12 st	1090 st
Openbare verlichting	Aantal lichtpunten	4.064 stuks	
Riolering	Gemengde hoofdriolering	55 km	

	(verbeterd) Gescheiden stelsel hoofdriolering	50 km	
	Kolken	6750	
	Pompunits drukriolering buitengebied	426	
	Drukriolering buitengebied	150 km	
	Rioolgemalen	43	
	Persleidingen	7 km	
	IT riolen	8,5 km	
	Wadi's	67	
	Bergbezinkbassins	12	
	Externe overstorten	22	
Groen	Beplantingsoppervlakte (natuurlijk)	7 ha	0,5 ha
	Beplantingsoppervlakte (in cultuur)	7,8 ha	0,2 ha
	Oppervlakte gazon	30 ha	1,6 ha
	Aantal bomen	5.144 st	9.801 st
Gebouwen	Schoolgebouwen (excl. Canisius)	9 locaties	
	Sportaccommodaties	4.941 m ²	
	Maatschappelijk/culturele functies	1.392 m ²	
	Monumenten	117 m ²	
	Eigen bedrijfsvoering	4.460 m ²	
	Overige gebouwen	m ²	

Beleid en beheer

Algemeen

Het onderhoud van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Dit plan, dat uitgaat van de systematiek om te werken volgens zogeheten beeldkwaliteit, is door de raad vastgesteld in 2010.

Wegen

Voor het beheer van de wegen gebruiken we de (beeld) Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW en de systematiek Rationeel wegbeheer. Jaarlijks beoordelen we de wegen in kwalitatieve zin met een visuele inspectie. Op basis van de resultaten uit de visuele inspecties, en de gewenste kwaliteitsniveaus worden onderhoudsmaatregelen bepaald. Het kwaliteitsniveau is aangeduid tussen niveau A (goed) en D (slecht). In 2016 is het meerjaren onderhoudsprogramma voor de kapitaalgoederen wegen vastgesteld. Daarbij is vastgesteld dat we het wegenonderhoud gedifferentieerd gaan uitvoeren op basis van de reeds vermelde functionele indeling van wegen. Daarbij is vastgesteld de hieronder aangegeven kwaliteit te gaan hanteren.

Bij de keuze voor deze kwaliteitsniveaus horen de effecten zoals weergegeven in de tabel.

Kwaliteitsniveau		A	B	C	D
Asfalt/beton	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Groot	Zeer groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant
Elementen	Aanzien/uitstraling	Hoog	Standaard	Sober	Verloedering
	Kapitaalvernietiging	Matig	Nihil	Matig	Groot
	Beheerbaarheid	Voldoende	Goed	Matig	Slecht
	Veiligheid/Aansprakelijkheid	Veilig	Grotendeels veilig	Beperkt Veilig	Heel onveilig
	Hinder/Overlast	Nauwelijks	Incidenteel	Regelmatig	Constant

Gewenste kwaliteit		Bedrijventerrein	Buitengebied	Buitengebied Extensief	Fietspaden/recreatief	Centra	Hots pot	Hoofdweg	Woongebied
Asfalt	Rijbanen	C	C	C	C	C	C	C	C
	Fietspad				C			C	C
	Voetpaden								
	Overige							C	C
Beton	Alle	C	C	C	C			C	C
Elementen	Rijbanen	C	C	C	C	C	C	C	C
	Fietspad							C	
	Voetpaden	C			C	C	C	C	C
	Overige	C	C	C	C	C		C	C

Openbare verlichting

Het beleidsplan 'Verlichten openbare ruimte' is in 2011 opgesteld en hierin zijn de uitgangspunten en keuzes voor het beleid beschreven. Sociale veiligheid en verkeersveiligheid spelen daarbij een rol en ook houden we rekening met milieuaspecten, lichthinder en lichtvervuiling. Het onderhoud van de openbare verlichting is geregeld via een meerjaren onderhoudsbestek met in totaal zeven gemeenten. In totaal worden ca. 4000 lichtpunten onderhouden. Energiebesparing en duurzaamheidsdoelstellingen behalen we door vervanging van de huidige verlichting door ledverlichting. Ten opzichte van 2010 is de energiebesparing circa 45 %.

Riolering

In het Water en Riolerings Plan (WRP 2025-2030) zijn de kaders en het beleid vastgelegd voor het onderhoud en vervanging van de riolering, maar ook voor verbeteringsmaatregelen. Jaarlijks inspecteren we de riolering en op basis van analyse wordt het onderhoud bepaald. De keuze van de toe te passen onderhoudsmaatregel is afhankelijk van omgevingsfactoren en de eventuele afstemming met andere werkzaamheden.

Groen

Binnen het beheer van groenvoorzieningen wordt onderscheid gemaakt in het beheer op basis van beeldkwaliteit (gazons, plantsoenen, hagen etc.) en op basis van frequentie (bomen, houtwallen, bermen, sloten). Voor het beheer op basis van beeldkwaliteit gebruiken we de (beeld)kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van CROW. Maandelijks nemen we een steekproef op basis van schouwen. Hierdoor checken we of de groenvoorzieningen voldoen aan de gestelde beeldkwaliteit. Cultuurbepplanting heeft een eindige levensduur en zal dan door middel van cyclisch vervangen weer op peil worden gebracht.

Voor wat betreft het onderhoud op basis van beeldkwaliteit zijn minimale beeldkwaliteitsniveaus vastgesteld door de raad. In het algemeen is kwaliteitsniveau C het gewenste niveau met uitzondering van een aantal zogenaamde 'hotspots', die op beeldkwaliteit A worden onderhouden.

Voor het onderhoud van groenvoorzieningen op basis van frequentie hanteren we een vast stramien van onderhoud o.b.v. beheerplannen. Voor bomen voeren we een wettelijke veiligheidsinspectie uit (boomveiligheidscontroles). Daarbij bepalen we op grond van het risicoprofiel welke inspectiefrequentie nodig is en welke eventuele onderhoudsmaatregelen nodig zijn.

In 2020 is het Kwaliteitsplan Openbaar Groen (KOG) vastgesteld. In dat KOG is onder meer opgenomen dat er meer aandacht komt voor leefbaarheid en biodiversiteit. Bij vervanging zal nadrukkelijker worden gekeken naar de mate van beheerbaarheid van de toegepaste soorten. Inrichtingsplannen worden zoveel mogelijk in samenspraak met buurt opgesteld.

Gebouwen

De directe taak betreft het beheer en (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen. Daar waar het gaat om het energiegebruik en het dagelijks onderhoud is Noaberkracht verantwoordelijk. Het groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning (MOP). De MOP is opgesteld volgens NEN2767 en is gericht op de instandhouding van kwaliteitsniveau 2 en 3 (op een schaal van 1 tot 6).

De MOP heeft een inventarisatie-cyclus van 4 jaar en de administratieve actualisatie is elk jaar. Op grond van de hieruit voortvloeiende planning wordt de reserve voor het groot onderhoud op peil gebracht. Het jaarlijks onderhoud gebeurt waar mogelijk in overleg met de gebruiker/beheerder van het betreffende pand (check op nut en noodzaak).

Beleidsplannen in ontwikkeling

De CROW-CUR Aanbeveling 124:2019 voor 'Constructieve veiligheid bestaande bruggen en viaducten van decentrale overheden' is onlangs gepresenteerd. De berekeningsnormen voor gemeentelijke kunstwerken worden hiermee in bepaalde situaties verlicht waardoor de kans op afkeuring minder waarschijnlijk is geworden. In 2023 is een nieuwe inspectieronde gestart die mede input zal zijn voor de herberekening van de gemeentelijke kunstwerken.

Financieel

Structurele financiële onderhoudsgelden gebruiken we in beginsel voor het reguliere en 'groot' onderhoud voor wegen en groen. Onderhouds- en vervangingsinvesteringen voor riolering dekken we uit de voorziening riolering. Als gevolg van afstemming van onderhouds- of vervangingsmaatregelen is het mogelijk om structurele onderhoudsgelden aan te vullen met incidentele middelen op grond van investeringen of met middelen uit de rioolheffing. Ook andere interne en externe bronnen van financiering zijn mogelijk, bijvoorbeeld middelen uit de reserves of bijdragen van externe partijen.

Wegen

Het regulier onderhoud wordt aangepakt, zoals wordt aangegeven door het meerjaren onderhoudsprogramma, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Binnen dit programma wordt eveneens rekening gehouden met een percentage voor onvoorziene omstandigheden en tegenvallers.

Kunstwerken

Op basis van de in 2023 en 2024 uitgevoerde inspecties en onderzoeken worden in 2024/2025 wordt onderhoud uitgevoerd aan 24 kunstwerken. Naast het onderhoudsbestek zijn we bezig met het beleidsplan kunstwerken. Hierin leggen we vast hoe we het onderhoud van de kunstwerken planmatiger kunnen uitvoeren en welke beleidsuitgangspunten daarbij van belang zijn. Een financieel meerjarenperspectief zal daar onderdeel van uitmaken. Wij verwachten dit beleidsplan eind 2024 met u te kunnen bespreken.

Rioleringen

De financiële uitgangspunten zijn vertaald in het WRP 2025-2030.

Er wordt gewerkt volgens onderstaande principes:

- Investeringsen zoals rioolvervanging, pompkelders en andere betonwerken worden geactiveerd en afgeschreven over 50 jaar.
- Investeringsen met kortere levensduurverwachting zoals relinen, pompen en elektronica worden geactiveerd en afgeschreven over 15 jaar.

Gebouwen

Voor het groot onderhoud van de gebouwen staat de reserve 'Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen' ter beschikking. Jaarlijks nemen burgemeester en wethouders besluiten over de geplande onderhoudswerkzaamheden en –kosten. In die zin gebruiken ze de meerjaren onderhoudsplanning ook als middel om verantwoording af te leggen over de onderhoudsstaat van de gemeentelijke gebouwen.

Financiering

Algemeen

De wet financiering decentrale overheden (fido) bevordert een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Het doel hiervan is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. De wet kent een onderscheid tussen regels voor korte financiering (kasgeldlimiet) en regels voor lange financiering (renterisiconorm). Het onderscheid is gelegd bij 1 jaar.

Kasgeldlimiet en korte financiering

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Een kasgeldlimiet van € 5,2 miljoen betekent dat Tubbergen in 2025 tot een bedrag van € 5,2 miljoen met kort geld (looptijd < 1 jaar) mag financieren.

Kasgeldlimiet	(bedragen x €1 mln.)
Begrotingstotaal 2025	61,0
Vastgesteld percentage	8,50%
Kasgeldlimiet	5,2

Renterisiconorm en lange financiering

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Er mag dus maar 1/5^e deel van de totale begroting aan rentegevoeligheid onderhevig zijn.

Renterisiconorm	(bedragen x €1 mln.)
Begrotingstotaal 2025	61,0
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	12,2
Renterisico: herfinanciering + renteherziening	1,9
Ruimte	10,3

In 2025 is er voldoende ruimte binnen de renterisiconorm.

Leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de geldleningen in 2025:

Leningen (opgenomen)		(bedragen x €1 mln.)
Beginstand per 1 januari 2025		23,5
Bij:	nieuwe leningen t.b.v. investeringen	0,0
Af:	reguliere aflossingen	1,9
	vervroegde aflossingen	0
Eindstand per 31 december 2025		21,6

Algemene ontwikkelingen

Geldleningen

In 2025 zullen geen renteherzieningen plaatsvinden. De reguliere aflossingen in 2025 zijn € 1,9 miljoen en de rentelasten €608.130.

Rentevisie, liquiditeit en schatkistbankieren

De gemeente Tubbergen heeft gekozen voor spreiding in de financieringsmogelijkheden. Door een actuele liquiditeitsplanning kan worden ingespeeld op eventuele tekorten of overschotten in de toekomst.

Zo wordt door het aantrekken van langlopende geldleningen ingespeeld op eventuele liquiditeitstekorten voor de lange termijn. De rente voor langlopende geldleningen is op dit moment 3,11% (looptijd 15 jaar).

Eventuele voorziene tekorten op de korte termijn worden opgevangen door het aantrekken van 1 maands geldleningen. Vorig jaar was het 1 maands rentetarief op een kasgeldlening nog negatief, deze periode is voorbij, er moet weer rente betaald worden. Het tarief ligt rond de 3,5% - 3,75%.

Eventuele liquiditeitsoverschotten worden als gevolg van schatkistbankieren automatisch afgeroomd naar onze bankrekening bij het Ministerie. Sinds het 3e kwartaal 2022 ontvangen wij hiervoor weer een creditrente. Het tarief op dit moment bedraagt 3,66%.

EMU-saldo

Het EMU-saldo is in grote lijnen in de volgende tabel weergegeven:

	EMU-saldo (x € 1.000)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1	Exploitatie saldo voor bestemming	1.499	-5.196	-3.395	-1.652	-1.377	-1.102
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-1.536	2.249	842	-505	-545	-546
3	Mutatie voorzieningen	214	-484	672	-211	-352	-471
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-371	-987	1.101	-808	-384	1.089
5	Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	EMU saldo	548	-6.942	-4.667	-550	-800	-2.115

Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het negatieve EMU-saldo over 2025 geeft aan dat we als gemeente in 2025 meer verwachten uit te geven (reële transacties) dan dat we verwachtten te ontvangen. Het is echter wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van het 'gemodificeerde stelsel van baten en lasten'.

Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Of dat toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat gaan, maar pas bij besteding van de voorziening leiden tot een uitgave. Daarnaast worden de onttrekkingen aan reserves niet meegenomen in dit saldo.

Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Het aangaan van banden met verbonden derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Op 25 februari 2019 heeft uw raad het Beleidskader verbonden partijen 2019 vastgesteld en kennisgenomen van de door ons college vastgestelde Spelregels bestuur en toezicht verbonden partijen. In het beleidskader zijn de volgende punten verder uitgewerkt:

1. Afwegingskader deelname verbonden partijen
2. Bestuurlijke rollen (eigenaar en opdrachtgever)
3. Toezicht op verbonden partijen
4. Informatievoorziening aan de raad

Door het vaststellen van het Beleidskader verbonden partijen 2019 beschikt de gemeente over een afwegingskader voor toekomstige besluitvorming over toe- en uittreden bij verbonden partijen. Daarnaast geeft dit beleidskader aan hoe de gemeente grip op verbonden partijen wil vormgeven en welke rollen de gemeente daarbij heeft.

Deze paragraaf is om twee redenen voor u van belang. Op de eerste plaats voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe zelf ook kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor u nog steeds een kader stellende en controlerende taak over bij die programma's. De tweede reden betreft de kosten - het budgettaire beslag- en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De risicoanalyse van de verbonden partijen is dit jaar wederom uitgevoerd met behulp van het pakket Naris Self Assessment. Hierbij werken we samen met de gemeenten Almelo, Hengelo en Enschede.

De risico's voor de verbonden partijen worden geïnventariseerd met behulp van een gestandaardiseerde vragenlijst. De vragen worden samengevat in acht indicatoren, die gezamenlijk een beeld geven van het risicoprofiel. De indicatoren zijn: directie/bestuur, eigenaarsbelang, marktomgeving, flexibiliteit, contracten, opdrachtgeversrelatie, governance, control en kwaliteit. Het financieel belang is gebaseerd op een brede definitie. Dat betekent dat er onder meer rekening wordt gehouden met de exploitatiebijdrage, de boekwaarde van aandelen, dividenden, subsidies, afgenomen werkzaamheden en verstrekte leningen en garanties. De verbonden partijen waarbij de gemeente een groot financieel belang heeft en die een hoge risicoscore kennen, vormen een belangrijk risico voor de gemeente.

De ingevulde vragenlijsten hebben geleid tot de in de onderstaande grafieken opgenomen risicoscores. Hierbij is een onderscheid gemaakt in privaatrechtelijke en publiekrechtelijke verbonden partijen.

De verbonden partijen waarbij de gemeente Tubbergen betrokken is, worden hieronder beschreven.

Gemeenschappelijke regelingen

Beschermd wonen

Vestigingsplaats

De uitvoering is belegd bij centrumgemeente Almelo.

Activiteiten

De regeling heeft tot doel om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van Beschermd Wonen zoals bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Vanaf 2025 is er sprake van de financiële decentralisatie en ontvangen alle gemeenten middelen voor beschermd wonen.

Bestuurlijk belang

De werkzaamheden die de centrumgemeente Almelo uitvoert zijn nader omschreven en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de deelnemers die partijen gezamenlijk overeenkomen. Voor de uitvoering van de bevoegdheden hebben de colleges mandaat verleend aan het college van de centrumgemeente.

Beschermd Wonen behoort tot de portefeuille van wethouder Berning-Everlo.

Financieel belang

De financiële bepalingen die gelieerd zijn aan de centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen treden pas vanaf 2025 in werking.

Risico's

Financieel belang – n.v.t.

Risicoscore – n.v.t.

Toezichtregime – n.v.t.

Deelnemende partijen

De centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen is een samenwerkingsverband van 6 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Crematoria Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Het OLCT is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. Deze taken zijn ondergebracht in Crematoria Twente B.V.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Niens).

Elk lid van het algemeen bestuur heeft één stem per 20.000 inwoners (of een gedeelte daarvan) van de gemeente die hij vertegenwoordigt, met dien verstande dat geen der individuele gemeentes zo veel stemmen kan hebben, dat zij zelfstandig een meerderheid kan vormen.

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 1.611.000; 31-12-2025: € 1.611.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 0; 31-12-2025: € 0

Begroot resultaat 2025: € 364.000

Risico's

Financieel belang - Klein

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Crematoria Twente (OLCT) is een samenwerkingsverband van 11 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Milieu

Noaberkracht Dinkelland Tubbergen**Vestigingsplaats**

Denekamp

Activiteiten

In naam van de deelnemende bestuursorganen is de bedrijfsvoeringsorganisatie in ieder geval belast met:

- Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding;
- Uitvoering van het door de gemeentelijke bestuursorganen vastgestelde beleid;
- Inkoop en aanbesteding van opdrachten, behoudens voor zover het de bedrijfsvoering betreft;
- Uitvoering van door de rijksoverheid opgedragen medebewindstaken;
- Toezicht op en handhaving van de hiervoor genoemde uitvoering.

In eigen naam is de bedrijfsvoeringsorganisatie in ieder geval belast met:

- De bedrijfsvoering;
- Inkoop en aanbesteding van opdrachten ten behoeve van de bedrijfsvoering.

De bedrijfsvoeringsorganisatie voert uitsluitend taken uit voor bestuursorganen van Dinkelland en Tubbergen.

Bestuurlijk belang

De colleges van de gemeenten Dinkelland en Tubbergen vormen gezamenlijk het bestuur. De beide burgemeesters zijn beide voorzitter van het bestuur. Beide gemeenten hebben 50% stemrecht in het bestuur.

Financieel belang

De gemeente Tubbergen draagt voor 43,65% bij aan de begroting.

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 18.493.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 4.919.000; 31-12-2025: € 4.919.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 3.894.000; 31-12-2025: € 2.995.000

Begroot resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang – Groot
Risicoscore – Middel
Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

De bedrijfsvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen is een samenwerkingsverband van de gemeenten Tubbergen en Dinkelland in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Deze verbonden partij raakt alle basisprogramma's.

Omgevingsdienst Twente**Vestigingsplaats**

Almelo

Activiteiten

De Omgevingsdienst Twente voert in opdracht van alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel de werkzaamheden m.b.t. vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en bodem uit.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= burgemeester Postma). Ieder lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering één stem.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 2.430.000 (voor geheel Noaberkracht)

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 902.000; 31-12-2025: € 902.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 2.310.000; 31-12-2025: € 2.252.000

Begrote resultaat 2023: € 0

Risico's

Financieel belang - Hoog
Risicoscore - Laag
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente is een verplicht samenwerkingsverband van 14 Twentse gemeenten en provincie Overijssel in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Veiligheid, Milieu, Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Recreatieschap Twente**Vestigingsplaats**

Enschede

Activiteiten

Het Recreatieschap Twente heeft ten doel het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied. De belangrijkste taken van het Recreatieschap Twente bestaan uit het beheer en onderhoud van een aantal recreatieve routes en van een drietal recreatieparken (Het Rutbeek in Enschede, Het Hulsbeek in Oldenzaal en Het Lageveld in Wierden).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het bestuur (= wethouder Bekhuis-Groothuis). Een lid van het bestuur beschikt over één stem.

Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, worden beslissingen in het bestuur genomen op basis van het inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 138.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 798.000; 31-12-2025: € 798.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 4.000.000; 31-12-2025: € 3.935.000

Begrote resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Hoog

Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

De bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente is een samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Cultuur & recreatie

Samen Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Samen Twente heeft ten doel het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Ter verwezenlijking van dit doel behartigt Samen Twente de belangen op het terrein van:

- De publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente;
- De jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT);
- Het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Berning-Everlo). Een lid van het algemeen bestuur beschikt over één stem.

Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, worden beslissingen in het algemeen bestuur genomen op basis van inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

Financieel belang

De begrote bijdrage voor 2025 bedraagt: € 1.431.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 4.060.000; 31-12-2025: € 4.015.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 17.499.000; 31-12-2025: € 19.374.000

Begrote resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang – Groot

Risicoscore – Middel

Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

Samen Twente is een samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Stadsbank Oost Nederland

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

De Stadsbank Oost Nederland is een intergemeentelijke kredietbank die zich ten behoeve van ingezetenen van de deelnemende gemeenten op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze bezighoudt met kredietverstrekking, budgetbeheer, schuldhulpverlening, preventie en voorlichting.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een lid van het algemeen bestuur (= wethouder Berning-Everlo). Elk lid van het algemeen bestuur heeft in de vergadering één stem.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 153.000.

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: € 1.465.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: € 7.098.000

Begroot resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Stadsbank Oost Nederland is een samenwerkingsverband van 21 Twentse en Achterhoekse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Programma

Sociaal domein

Veiligheidsregio Twente

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

Veiligheidsregio Twente heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

Bestuurlijk belang

Op grond van artikel 11 van de Wet veiligheidsregio's vormen de burgemeesters van de deelnemende gemeenten het algemeen bestuur.

Elk lid van het algemeen bestuur beschikt in de vergadering over één stem. Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening, beschikt een lid van het algemeen bestuur over het aantal stemmen dat wordt bepaald door het aantal inwoners van zijn gemeente bij aanvang van het kalenderjaar waarin de stemming plaatsvindt.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 1.815.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 1.721.000; 31-12-2025: € 1.755.000

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 88.918.000; 31-12-2025: € 88.298.000

Begroot resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Middel

Toezichtregime – Hoog

Deelnemende partijen

Het openbaar lichaam Veiligheidsregio Twente is een verplicht samenwerkingsverband van alle 14 Twentse gemeenten in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. De verplichting tot instelling van en deelname aan een veiligheidsregio vloeit rechtstreeks voort uit de Wet veiligheidsregio's.

Programma

Veiligheid

Stichtingen en verenigingen

Stichting Participatie Noaberkracht

Vestigingsplaats

Denekamp

Activiteiten

De Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) voert voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Daarnaast verleent SPN diensten in het kader van de Participatiewet.

In de dienstencatalogus staan diensten die bij kunnen dragen aan het realiseren van de inclusieve samenleving. Dit varieert van activering tot het bemiddelen naar regulier werk. Met als doel om voor alle inwoners met een geïndiceerde arbeidsbeperking passend en duurzaam werk te realiseren.

Bestuurlijk belang

De stichting wordt aangestuurd door een bestuurder-directeur, met een Raad van Toezicht als toezichthoudend orgaan. De Raad van Toezicht heeft drie interne en twee externe leden. De interne vertegenwoordiging bestaat uit een lid uit het college van Dinkelland, een lid uit het college van Tubbergen (= burgemeester Postma) en een lid uit het bestuur van de organisatie Noaberkracht. Externe vertegenwoordiging bestaat uit een inwoner uit Dinkelland en een inwoner uit Tubbergen.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 65.000 + doorbetaling rijksbijdrage Wsw: € 2.301.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Begroet resultaat 2025: € 0

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

Dinkelland en Tubbergen

Programma

Sociaal domein

Stichting Twente Board

Vestigingsplaats

Enschede

Activiteiten

De stichting heeft ten doel de sociaaleconomische structuur in Twente te versterken om daarmee de economische slagkracht van de regio Twente verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten.

Belangrijke taken zijn het uitvoering geven aan de Agenda voor Twente en aan de Regio Deal Twente, die met de rijksoverheid is afgesloten.

Voor de uitvoering van zijn taken beschikt het bestuur van de stichting over een werkorganisatie (Twente Board Development B.V.). De Twentse gemeenten financieren de werkorganisatie.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit een voorzitter en 10 leden. De geledingen onderwijs en bedrijfsleven hebben elk drie zetels en de geleding overheid vier.

De inbreng en afstemming van de 14 Twentse gemeenten is geregeld in een bestuursovereenkomst. Deze overeenkomst formaliseert een structureel bestuurlijk overleg, waarin elke gemeente is vertegenwoordigd. De gemeente Tubbergen wordt in dit overleg vertegenwoordigd door wethouder Bekhuis-Groothuis.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt € 10,36 per inwoner = € 222.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Middel
Risicoscore - Middel
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De stichting is een samenwerkingsverband van overheid, onderwijs (kennis- en onderwijsinstellingen) en ondernemers in Twente.

Programma

Bestuur en middelen, Economie

Coöperaties en vennootschappen

Cogas

Vestigingsplaats

Almelo

Activiteiten

Cogas voorziet onder meer in de behoefte aan openbare nutsvoorzieningen in de gemeenten die in de vennootschap deelnemen en in haar concessie- en machtigingsgebieden. Tubbergen valt onder het verzorgingsgebied van Cogas.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 293 aandelen (= 5,75%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 581.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begroot resultaat 2025: € 6.163.000

Risico's

Financieel belang - Middel
Risicoscore - Laag
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Cogas Holding zijn in handen van negen Overijsselse gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

Enexis Holding N.V.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Activiteiten

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost-, en Zuid-Nederland, waaronder Overijssel. Tubbergen valt onder het verzorgingsgebied van Enexis.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 32.331 aandelen (= 0,02%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 21.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Middel

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Enexis Holding zijn in handen van 5 provincies en 88 gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

CSV Amsterdam B.V.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Activiteiten

In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. De inhoudelijke zitting bij de Rechtbank was 3 september 2024. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank (verwachting eind 2024) zal, in overleg met de Aandeelhouderscommissie, de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Bestuurlijk belang

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 484.000; 31-12-2025: € 0
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 7.000; 31-12-2025: € 0
Begrote resultaat 2025: € 265.000 negatief

Risico's

Financieel belang – N.v.t.
Risicoscore – N.v.t.
Toezichtregime – N.v.t.

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap zijn in handen van de voormalig aandeelhouders van Essent.

Programma

Bestuur & Middelen

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.**Vestigingsplaats**

Den Bosch

Activiteiten

Het bestuur van PBE heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtreding van PBE als contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichting meer en kan PBE als vennootschap worden ontbonden. Het bestuur van PBE treft momenteel voorbereidingen voor het definitief opheffen van de vennootschap en om de resterende liquide middelen na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 september 2024 uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Bestuurlijk belang

Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent)

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € 0; 31-12-2025: n.v.t.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € 0; 31-12-2025: n.v.t.
Begrote resultaat 2025: n.v.t.

Risico's

Financieel belang – N.v.t.
Risicoscore – N.v.t.
Toezichtregime – N.v.t.

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap zijn in handen van de voormalig aandeelhouders van Essent.

Programma

Bestuur & Middelen

Twence B.V.

Vestigingsplaats

Hengelo

Activiteiten

Twence is het afvalverwerkingsbedrijf dat al het huishoudelijke afval en veel van het bedrijfsafval binnen de regio Twente verwerkt. De oorspronkelijke overweging was om in regionaal verband bedrijfs- en huisafval te verwerken, waarbij de schaalgrootte zou resulteren in voor inwoners (en bedrijven) acceptabele tarieven.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 27.643 aandelen (= 3,26%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 228.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang – Middel

Risicoscore – Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de besloten vennootschap Twence zijn in handen van 14 Twentse gemeenten en de gemeente Berkelland.

Programma

Milieu

Wadinko

Vestigingsplaats

Zwolle

Activiteiten

Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee de werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 45 aandelen (= 1,884%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 23.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Klein
Risicoscore - Middel
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Wadinko zijn in handen van de provincie Overijssel en 24 gemeenten.

Programma

Bestuur & Middelen

BNG

Vestigingsplaats

Den Haag

Activiteiten

BNG heeft ten doel de uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 30.000 aandelen (0,05387%).

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 40.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Middel
Risicoscore - Laag
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten zijn voor de helft in handen van de Staat en voor de andere helft in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

Programma

Bestuur & Middelen

N.V. ROVA Holding

Vestigingsplaats

Zwolle

Activiteiten

ROVA verzorgt voor gemeenten alle publieke taken die voortkomen uit de gemeentelijke zorgplicht voor huishoudelijk afval (afvalinzameling en verwerking, beheer inzamelmiddelen).

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (= wethouder Niens).

Tubbergen bezit 260 aandelen B.

Financieel belang

De begrote dividenduitkering in 2025 bedraagt: € 53.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.

Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Groot

Risicoscore - Laag

Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De aandelen van de naamloze vennootschap ROVA Holding zijn in handen van 23 gemeenten.

Programma

Milieu

Energiecoöperatie Noordoost Twente

Vestigingsplaats

Dinkelland

Activiteiten

De coöperatie heeft ten doel het bewerkstelligen van economische interactie tussen de coöperatie en de leden door middel van het sluiten van ledenovereenkomsten teneinde:

- het op coöperatieve en ecologisch onschadelijke wijze produceren, doen produceren, leveren en doen leveren van energie, direct en indirect ten behoeve van de leden, alles in de ruimte zin;
- het beperken van fossiel energieverbruik en het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen;
- de verwerving, oprichting en exploitatie van een of meerdere duurzame productie-installatie(s) met gebruik van SCE, SDE of andere regelingen;
- het ondersteunen van projecten op het gebied van duurzaamheid in brede zin, inclusief sociale duurzaamheid en het bestrijden van energiearmoede; zomede al hetgeen met bovenstaande verband houdt of daartoe bevordelijk kan zijn, alles in de ruimste zin.

Bestuurlijk belang

Het college benoemt uit zijn midden een vertegenwoordiger in de Algemene Ledenvergadering (= wethouder Bekhuis-Groothuis) en in het bestuur van de coöperatie (= wethouder Niens).

De deelnemende gemeenten (Dinkelland, Tubbergen en Losser) en de deelnemende lokale energie initiatieven (LEI's) hebben allebei 1 stem in de Algemene Ledenvergadering.

Financieel belang

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Klein
Risicoscore - Hoog
Toezichtregime – Gemiddeld

Deelnemende partijen

De volgende partijen zijn lid van de coöperatie: gemeenten Dinkelland, Losser en Tubbergen en lokale energie initiatieven (LEI's): Boeskoolstroom, Duurzaam Singraven, Greuner, Sunne Energie, Noord-Deurningen en Essenkracht.

Programma

Economie

Overige verbonden partijen

Euregio

Vestigingsplaats

Gronau (Duitsland)

Activiteiten

Alles wat de EUREGIO doet, heeft in feite maar één doel. De sterke deelregio's moeten tot "één" verzorgingsgebied samengroeien, tot een geïntegreerde en sterke regio om te leven en te werken. Een regio waarin de grens geen scheidende en belemmerende effecten meer heeft. Het gaat erom, de economische kracht en de levenskwaliteit in de regio te verhogen en de integratie van het gebied verder te verbeteren.

Bestuurlijk belang

De EUREGIO is een Nederlands-Duitse Gemeenschappelijke regeling met een speciale binationale structuur. Deze zorgt ervoor dat de belangen van de Nederlandse en Duitse leden gelijk vertegenwoordigd zijn. De EUREGIO-Raad telt 42 Duitse en 42 Nederlandse leden en is het politieke orgaan van de EUREGIO. De EUREGIO-Raad heeft 84 stemgerechtigde leden, die worden benoemd op basis van een politiek-regionale verdeelsleutel. Daarbij wordt binnen het Duitse en Nederlandse gebied rekening gehouden met de bevolkingscijfers. De in de EUREGIO-Raad vertegenwoordigde partijen vormen grensoverschrijdende fracties. Tubbergen wordt vertegenwoordigd door wethouder Niens en raadslid Hesselink.

Financieel belang

De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2025 bedraagt: € 6.000

Eigen vermogen (EV) 1-1-2025: € n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Vreemd vermogen (VV) 1-1-2025: € n.n.b.; 31-12-2025: n.n.b.
Begrote resultaat 2025: n.n.b.

Risico's

Financieel belang - Klein
Risicoscore - Laag
Toezichtregime –Laag

Deelnemende partijen

42 Duitse en 42 Nederlandse leden.

Programma

Bestuur & Middelen

Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de visie op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast treft u de verwachte financiële resultaten en risico's van de gemeentelijke grondexploitaties in de bijlage.

Grondbeleid

In de Nota Grondbeleid zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- Conform het provinciaal beleid mag Tubbergen bouwen voor lokale (eigen) behoefte en zijn definitieve afspraken gemaakt over een verschuiving van uitbreiding naar inbreiding.
- In het kader van de woonafspraken met de Provincie Overijssel zijn afspraken gemaakt over het aantal woningen dat Tubbergen tot 2030 mag realiseren.
- Het grondbeleid is ondersteunend aan de behoeftes uit de prestatieafspraken op de terreinen van volkshuisvesting en bedrijventerreinen.

Het grondbeleid van de gemeente is een instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Het is een belangrijk kader waarmee sturing kan worden gegeven aan de beleidsdoelstellingen volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en economie. Per locatie wegen we telkens af welk grondbeleid en instrumentarium we toepassen waarbij het doel is om de risico's voor de gemeente zoveel mogelijk te beperken.

De complexen in 2025 en verder

Indien voor een locatie het actieve grondbeleid wordt ingezet, stellen we voor deze locatie een grondexploitatie op. Hierin worden o.a. de kosten en opbrengsten van grondaankoop, de bestemmingsplanwijziging, bouw- en woonrijp maken en de bouwkwaveluitgifte verantwoord. Het proces van bouwkwavelproductie is per locatie financieel vertaald in een grondexploitatie.

De grondexploitaties voldoen aan de programmatische doelstellingen uit de Woningbouwvisie en Bedrijventerreinvisie. Daarnaast voldoen de grondexploitaties verplicht aan de gestelde eisen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (afgekort BBV).

Complexen in exploitatie

Dit overzicht heeft betrekking op de complexen waarvoor de Raad een grondexploitatie heeft vastgesteld. De grondexploitaties zijn geactualiseerd per 1 juli 2024. Per jaarschijf zijn de kosten en opbrengsten in beeld gebracht. Per complex is een faseringsschema voor de nog te realiseren kosten en opbrengsten voor de komende jaren opgesteld, waarin de grondprijzen uit de vastgestelde grondprijnsbrief 2024 zijn opgenomen. De fasering van de te verwachten opbrengsten is in lijn gebracht met het vastgestelde woningbouwprogramma, de te verwachten marktomstandigheden en de grondprijzen van 2024. De kosten van bouw- en woonrijp maken zijn geactualiseerd op het huidige prijspeil.

In exploitatie genomen plannen

Gronden in exploitatie	Boekwaarde per 1 jan. 2025	Mutaties in het jaar 2025				Boekwaarde per 31 dec. 2025
		Uitgaven	Inkomsten	Winstneming	Inzet Voorziening	
Hutten 2	-97	67	0	30	0	0
Peddemors	219	15	0	0	-235	0
De Scholt 3	-665	3	0	-2	0	-664
De Wirnte	-248	12	0	4	0	-232
Dannenkamp 5	784	217	0	0	0	1001
Weemselerveld fas e 4	-1218	-10	0	-40	0	-1268
Plan Kampboer	354	193	426	0	0	121
Bessentuin fas e 3	150	25	0	0	0	176
School Manderveen	406	21	337	0	0	90
Randweg Geesteren	536	461	0	0	0	997
Rotonde Reutum	913	248	235	0	0	926
Totaal	1134	1252	997	-7	-235	1147

Gronden in exploitatie	Boekwaarde per 1 jan. 2025	Voorziening per 1-1-2025	Mutatie voorziening	Voorziening per 31-12-2025	Balanswaarde per 31 dec. 2025
Hutten 2	0	0	0	0	0
Peddemors	0	235	-235	0	0
De Scholt 3	-664	0	0	0	-664
De Wirnte	-232	0	0	0	-232
Dannenkamp 5	1001	323	0	323	678
Weemselerveld fas e 4	-1268	0	0	0	-1268
Plan Kampboer	121	250	0	250	-129
Bessentuin fas e 3	176	0	0	0	176
School Manderveen	90	136	0	136	-46
Randweg Geesteren	997	0	0	0	997
Rotonde Reutum	926	483	0	483	443
Totaal	1147	1427	-235	1192	-45

Gronden in exploitatie	Balanswaarde per 31 dec. 2025	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
Hutten 2	0			0	0
Peddemors	0			0	0
De Scholt 3	-664	476	0	-189	-185
De Wirnte	-232	200	0	-32	-31
Dannenkamp 5	678	416	1094	323	310
Weemselerveld fas e 4	-1268	948	0	-320	-301
Plan Kampboer	-129	129	0	250	240
Bessentuin fas e 3	176	330	549	-43	-40
School Manderveen	-46	46	0	136	131
Randweg Geesteren	997	275	1396	-125	-118
Rotonde Reutum	443	42	485	483	464
Totaal	-45	2861	3524	484	471

Bouwgrondverkoppen

Woningbouw

Voor 2025 verwachten we 23 kavels te verkopen in de plannen Plan Kampboer (8 stuks), School Manderveen (7 stuks) en Rotonde Reutum (8 stuks) en afhankelijk van de ruimtelijke procedures de verkoopprocedures voor de plannen Dannenkamp 5 (Harbrinkhoek) en Randweg Geesteren (Geesteren) op te kunnen starten.

Bedrijventerreinen

De gemeente Tubbergen heeft nog geen bedrijfskavels in de verkoop.

Financiële situatie

Halverwege 2024 constateren we dat de vraag naar bouw kavels nog erg groot is en de kavelvoorraad beperkt is.

Het ontwikkelen van nieuwe uitgifteplannen gaat steeds moeizamer; complexere planprocedures agv wet- en regelgeving en tijdig beschikbaar hebben van de nutsvoorzieningen.

Omdat de grondprijzen voor 2025 nog niet bekend zijn, zijn de opbrengsten binnen de grondexploitaties gelijk gebleven. Bij een toename van de kosten en gelijkblijvende inkomsten zullen de eindresultaten en ook de winstnemingen van de verschillende grondexploitaties afnemen. Daarom zijn de ramingen van de grondexploitaties relatief voorzichtig opgesteld. Alle risico's van de grondexploitatie zijn meegenomen in het risicoprofiel. Wij verwijzen u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Actuele ontwikkelingen

Woningbouw

De vraag en belangstelling naar woningbouw kavels blijft erg groot. Het gevolg is dat de voorraad snel afneemt en weinig woningbouw kavels op voorraad zijn. We zijn ons aan het beraden op nieuwe grondposities waarbij inbreiding boven uitbreiding geldt.

Naar verwachting kan voor het toekomstige woningbouwplan Tubbergen Oost een grondexploitatie ter vaststelling worden aangeboden.

Bedrijventerreinen

Voor de verworven gronden aan de Vriezenveenseweg in Geesteren zal de planprocedure worden opgestart om tot een spoedige gronduitgifte te komen.

Actieve marktbenadering

Dit doen we met onze nieuwe website kavelsintubbergen.nl en de woonbeurs. En we blijven open staan voor nieuwe ontwikkelingen op en uit de markt. Te denken valt aan collectief particulier opdrachtgeverschap, projectmatige bouw, sociale woningbouw, duurzaam bouwen etc.

Meerjarenprogrammering

Om een gezond financieel grondbeleid te kunnen blijven voeren hebben we een doorkijk gemaakt naar de komende tien jaar. Hierin zijn de opgaven uit de Woonvisie en Bedrijventerreinenvisie leidend. Als hoofddoel streven we naar gemeentelijke woningbouwuitgifte in elke kern en bedrijventerreinen in de verzorgingskernen. Als gevolg hiervan zullen we mogelijkerwijs grondactiviteiten ontplooiën zoals beschreven staat onder Woningbouw en onder Bedrijventerreinen.

Bedrijfsvoering

Voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen is de bedrijfsvoering binnen Noaberkracht georganiseerd. De begroting 2024 van Noaberkracht is door beide gemeenteraden vastgesteld. Noaberkracht ondersteunt Dinkelland en Tubbergen in het streven naar een vitale en zelfredzame samenleving. Noaberkracht heeft een focus op resultaat (de goede dingen goed doen). Daarom is het belangrijk dat Noaberkracht een wendbare organisatie blijft, die snel kan inspelen op veranderingen in de samenleving.

Frauderisico's

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor fraudebestrijding. Vanwege de maatschappelijke functie is het van belang om dit intern en extern zichtbaar en transparant te maken.

Daarom is er sinds 2018 binnen onze organisatie sprake van een fraude-risicoanalyse. In het kader van de jaarlijkse herijking van deze fraude-risicoanalyse heeft er dit jaar opnieuw een inventarisatie plaatsgevonden van de (mogelijk) aanwezige frauderisico's en de getroffen beheersmaatregelen.

Naar aanleiding van deze inventarisatie is er gekeken naar de opzet, bestaan en werking van beheersing en getroffen bijsturingsmaatregelen van de toprisico's met de risico-inschatting 'hoog' en de toprisico's met een gemiddeld risico.

Aan de hand van deze analyse kunnen wij de beheersbaarheid van de frauderisico's binnen onze organisatie vergroten en deze aandacht geven tijdens de controlewerkzaamheden.

De specifieke fraude-risico's met verhoogde aandacht worden opgenomen in de fraude-risicoanalyse welke jaarlijks ter vaststelling beschikbaar wordt gesteld aan directie en colleges. In de scope van de belangrijkste frauderisico's vallen onder andere betalingen, inkopen, sociaal domein, uitkeringen, aanbestedingen, M&O etc.

Mochten er gedurende het boekjaar fraude-risico's opspelen, dan worden deze met een eventuele toelichting verantwoord in de financiële overzichten. Met betrekking tot de recente herijking van de fraude-risicoanalyse kan worden geconcludeerd dat er geen materiële fraudes zijn geconstateerd.

Continuïteit

De begroting is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. De continuïteit van gemeenten is op grond van artikel 12 van de financiële-verhoudingswet verankerd. Om die reden is de continuïteit van de gemeente in voldoende mate gewaarborgd. Tevens zijn in de jaarrekening of andere besluiten geen stellige voornemens om majeure aanpassingen te doen in beleid, taken, activiteiten of locaties die mogelijk materiële effecten hebben op vermogen of resultaat.

Wet Open Overheid (WOO)

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo heeft als doel om overheden en semioverheden transparanter te maken, zodat het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en de economische ontwikkeling beter gediend kan worden.

De Woo kenmerkt zich daarom door een drietal belangrijke pijlers, te weten:

1. een actieve openbaarmakingsplicht voor 11 categorieën documenten;
2. een inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de 11 categorieën;
3. de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek).

Naast het actief openbaar maken, bevat de Woo een duidelijke andere component; het op orde brengen van de informatiehuishouding en het duurzaam toegankelijk maken van digitale overheidsinformatie. De tweede component sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het wetsvoorstel Archiefwet 2021, waarin opgenomen is dat overheden verplicht zijn om de onder hen berustende bescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren.

De Woo heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding van de overheid op orde te brengen. Voor gemeenten gelden de volgende verplichtingen uit de Woo die direct per 1 mei 2022 in werking zijn getreden:

- Een of meer contactperso(n)en aanwijzen om vragen van inwoners te beantwoorden.
- De bepalingen omtrent openbaarmaking op verzoek. Ook moet een Woo-verzoek elektronisch kunnen worden ingediend.
- Maatregelen treffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen als randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid.
- De inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken.

De verplichtingen uit de Woo om documenten behorende tot 11 informatiecategorieën binnen 14 dagen actief openbaar te maken zijn nog niet geheel in werking getreden. Per 1 november 2024 is de verplichting voor de eerste categorieën in werking getreden:

- Wetten, algemeen verbindende voorschriften en andere besluiten van algemene strekking
- Organisatie en werkwijze

- Bereikbaarheidsgegevens

De komende jaren zal deze verplichting voor de overige categorieën gefaseerd in werking treden.

Door het Rijk is de Woo-index ontwikkeld. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die al elders door bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd, en de zoekfunctie maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar. Sinds 19 juni 2023 is het mogelijk om op deze index aan te sluiten.

Planning 2025

In 2025 gaan we verder met duurzaam werken aan (meer) openheid en transparantie. We voeren de Woo uit naar de bedoeling. Een open overheid is essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de overheid, een belangrijke pijler van onze democratie. Een open overheid staat ook open voor wat er beter kan. Door het openbaar maken van informatie kunnen we het debat over onze keuzes eerder, en beter, voeren.

We werken via 4 sporen aan een open overheidsorganisatie:

1. We werken aan verbetering van onze informatiehuishouding zodat informatie beschikbaar en vindbaar is
2. We maken actief openbaar wat verplicht is, en over bepaalde onderwerpen maken we informatie eigener beweging openbaar. We sluiten daarvoor aan op de Woo-index
3. We zorgen voor een goed proces van afhandeling van verzoeken om informatie openbaar te maken (Woo-verzoeken)
4. We besteden doorlopend aandacht aan bewustwording van onze medewerkers, om (ook) in houding en gedrag daadwerkelijk een open overheidsorganisatie te kunnen zijn.

Financiële begroting

Overzicht baten en lasten

Bedragen * € 1000	Rekening 2023				Begroting 2024				Begroting 2025				Begroting 2026				Begroting 2027				Begroting 2028			
	Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo		Baten	Lasten	Saldo	
Basisbegroting																								
Bestuur en middelen	47.035	16.495	30.540	V	48.163	13.772	34.391	V	46.151	11.418	34.733	V	44.436	11.823	32.614	V	45.586	12.848	32.739	V	46.537	13.874	32.663	V
Dienstverlening en burgerzaken	248	709	-461	N	449	793	-344	N	472	853	-381	N	248	719	-471	N	248	722	-474	N	248	725	-477	N
Veiligheid	54	3.247	-3.193	N	33	3.533	-3.500	N	16	3.881	-3.865	N	16	3.893	-3.877	N	16	3.890	-3.874	N	16	3.898	-3.882	N
Openbare ruimte en mobiliteit	3.503	6.741	-3.238	N	3.258	7.000	-3.742	N	3.133	6.753	-3.620	N	3.247	6.874	-3.627	N	3.398	7.047	-3.649	N	3.536	7.187	-3.651	N
Economie	510	446	65	V	486	539	-54	N	486	545	-60	N	355	349	6	V	355	350	5	V	355	351	4	V
Onderwijs	1.407	3.164	-1.757	N	370	2.344	-1.974	N	111	2.444	-2.332	N	111	2.431	-2.319	N	111	2.413	-2.301	N	111	2.390	-2.279	N
Sport en accommodaties	550	1.828	-1.277	N	414	1.540	-1.126	N	425	1.603	-1.178	N	477	1.642	-1.165	N	208	1.387	-1.179	N	307	1.468	-1.161	N
Cultuur en recreatie	57	807	-750	N	418	1.306	-888	N	34	951	-917	N	25	891	-866	N	23	889	-867	N	24	892	-867	N
Sociaal domein	6.630	25.056	-	N	8.250	28.127	-	N	3.346	23.238	-	N	3.481	23.056	-	N	3.331	22.713	-	N	3.332	22.728	-	N
			18.426				19.877				19.892				19.574				19.381				19.396	
Milieu	1.810	1.655	155	V	2.397	2.347	50	V	2.093	2.002	92	V	2.092	1.978	115	V	2.094	1.980	115	V	2.098	1.984	115	V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	7.684	7.919	-235	N	5.919	6.956	-1.037	N	1.661	2.627	-966	N	3.138	4.121	-982	N	2.147	3.140	-993	N	1.261	2.266	-1.005	N
Basisbegroting - Totaal	69.489	68.068	1.422	V	70.157	68.256	1.901	V	57.928	56.315	1.613	V	57.627	57.775	-148	N	57.519	57.379	140	V	57.826	57.763	63	V
Ambitiebegroting																								
Ambitie Buitengebied in Balans	51	175	-124	N	175	501	-326	N	100	219	-119	N	0	120	-120	N	0	121	-121	N	0	122	-122	N
Ambitie Positieve gezondheid	64	194	-131	N	347	500	-153	N	340	472	-132	N	80	214	-134	N	0	135	-135	N	0	137	-137	N
Ambitie Leefomgeving van de toekomst	829	1.108	-279	N	4.108	4.314	-206	N	250	393	-143	N	0	145	-145	N	0	147	-147	N	0	148	-148	N
Ambitie Leefbare kernen	1.111	686	425	V	463	839	-376	N	2.203	2.491	-288	N	0	292	-292	N	0	294	-294	N	0	297	-297	N
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk	0	581	-581	N	50	880	-830	N	95	652	-557	N	0	565	-565	N	0	569	-569	N	0	574	-574	N
Ambitiebegroting - Totaal	2.056	2.745	-689	N	5.142	7.034	-1.892	N	2.988	4.227	-1.239	N	80	1.335	-1.256	N	0	1.267	-1.267	N	0	1.278	-1.278	N
Totaal	71.545	70.812	733	V	75.300	75.290	9	V	60.916	60.542	374	V	57.707	59.111	-1.404	N	57.519	58.646	-1.127	N	57.826	59.041	-1.215	N

Overzicht baten en lasten per programma exclusief mutaties reserves

Programmaplan zonder overhead bedragen * € 1000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma's Ambitiebegroting						
Ambitie Buitengebied in Balans	-175 N	-451 N	-219 N	-120 N	-121 N	-122 N
Ambitie Positieve gezondheid	-187 N	-450 N	-472 N	-214 N	-135 N	-137 N
Ambitie Leefomgeving van de toekomst	-619 N	-1.380 N	-393 N	-145 N	-147 N	-148 N
Ambitie Leefbare kernen	-654 N	-776 N	-2.491 N	-292 N	-294 N	-297 N
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk	-581 N	-880 N	-652 N	-565 N	-569 N	-574 N
Programma's Ambitiebegroting - Totaal	-2.216 N	-3.938 N	-4.227 N	-1.335 N	-1.267 N	-1.278 N
Programma's Basisbegroting						
Bestuur en middelen	-3.041 N	-3.227 N	-3.642 N	-3.813 N	-4.705 N	-5.591 N
1. Lokale heffingen	4.515 V	5.434 V	5.663 V	5.940 V	6.111 V	6.227 V
2. Algemene uitkeringen	36.432 V	38.314 V	38.923 V	37.382 V	38.353 V	39.342 V
3. Dividend	1.307 V	1.017 V	940 V	651 V	651 V	504 V
4. Saldo financieringsfunctie	1.012 V	873 V	1.148 V	908 V	843 V	782 V
5. Overhead	-6.271 N	-7.122 N	-8.293 N	-8.404 N	-8.470 N	-8.549 N
6. Vennootschapsbelasting	-33 N	V	V	V	V	V
7. Onvoorzien	V	0 V	-20 N	-20 N	-20 N	-20 N
Dienstverlening en burgerzaken	-462 N	-346 N	-381 N	-471 N	-474 N	-477 N
Veiligheid	-3.209 N	-3.509 N	-3.865 N	-3.877 N	-3.874 N	-3.882 N
Openbare ruimte en mobiliteit	-4.125 N	-3.915 N	-3.971 N	-3.793 N	-3.814 N	-3.816 N
Economie	-159 N	-252 N	-258 N	6 V	5 V	4 V
Onderwijs	-2.981 N	-2.224 N	-2.369 N	-2.356 N	-2.338 N	-2.315 N
Sport en accommodaties	-1.308 N	-1.277 N	-1.343 N	-1.381 N	-1.252 N	-1.321 N
Cultuur en recreatie	-759 N	-891 N	-929 N	-869 N	-867 N	-870 N
Sociaal domein	-18.806 N	-20.728 N	-19.892 N	-19.574 N	-19.381 N	-19.396 N
Milieu	155 V	50 V	92 V	115 V	115 V	115 V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-766 N	-564 N	-973 N	-762 N	-993 N	-560 N
Programma's Basisbegroting - Totaal	1.502 V	1.635 V	832 V	-317 N	-111 N	177 V
Programma's Mutaties reserves - Totaal	1.447 V	2.312 V	3.769 V	248 V	250 V	-113 N
Resultaat	733 V	9 V	374 V	-1.404 N	-1.127 N	-1.215 N

Overzicht van baten en lasten per programma

Bedragen * € 1000					
Ambitie Buitengebied in Balans					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten					
Lasten	-219	-120	-121	-122	
Saldo van baten en lasten	-219 N	-120 N	-121 N	-122 N	
Mutatie reserve beschikking	100	0	0	0	
Reservemutatie	100 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-119 N	-120 N	-121 N	-122 N	
Ambitie Positieve gezondheid					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten					
Lasten	-472	-214	-135	-137	
Saldo van baten en lasten	-472 N	-214 N	-135 N	-137 N	
Mutatie reserve beschikking	340	80	0	0	
Reservemutatie	340 V	80 V	0 V	0 V	
Resultaat	-132 N	-134 N	-135 N	-137 N	
Ambitie Leefomgeving van de toekomst					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten					
Lasten	-393	-145	-147	-148	
Saldo van baten en lasten	-393 N	-145 N	-147 N	-148 N	
Mutatie reserve beschikking	250	0	0	0	
Reservemutatie	250 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-143 N	-145 N	-147 N	-148 N	
Ambitie Leefbare kernen					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten					
Lasten	-2.491	-292	-294	-297	
Saldo van baten en lasten	-2.491 N	-292 N	-294 N	-297 N	
Mutatie reserve beschikking	2.203	0	0	0	
Reservemutatie	2.203 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-288 N	-292 N	-294 N	-297 N	
Ambitie Toekomstbestendige gemeente Tubbergen en Nk					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Lasten	-652	-565	-569	-574	
Saldo van baten en lasten	-652 N	-565 N	-569 N	-574 N	
Mutatie reserve beschikking	95	0	0	0	
Reservemutatie	95 V	0 V	0 V	0 V	
Resultaat	-557 N	-565 N	-569 N	-574 N	
Bestuur en middelen					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
Baten	45.961	44.291	45.435	46.393	

Lasten	-11.242	-11.646	-12.672	-13.698
Saldo van baten en lasten	34.720 V	32.644 V	32.763 V	32.696 V
Mutatie reserve beschikking	190	145	152	144
Mutatie reserve toevoeging	-176	-176	-176	-176
Reservemutatie	13 V	-31 N	-24 N	-33 N
Resultaat	34.733 V	32.614 V	32.739 V	32.663 V
Dienstverlening en burgerzaken				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	472	248	248	248
Lasten	-853	-719	-722	-725
Saldo van baten en lasten	-381 N	-471 N	-474 N	-477 N
Mutatie reserve beschikking				
Reservemutatie	V	V	V	V
Resultaat	-381 N	-471 N	-474 N	-477 N
Veiligheid				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	16	16	16	16
Lasten	-3.881	-3.893	-3.890	-3.898
Saldo van baten en lasten	-3.865 N	-3.877 N	-3.874 N	-3.882 N
Mutatie reserve beschikking				
Reservemutatie	V	V	V	V
Resultaat	-3.865 N	-3.877 N	-3.874 N	-3.882 N
Openbare ruimte en mobiliteit				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	2.783	3.082	3.233	3.370
Lasten	-6.753	-6.874	-7.047	-7.187
Saldo van baten en lasten	-3.971 N	-3.793 N	-3.814 N	-3.816 N
Mutatie reserve beschikking	350	165	165	165
Mutatie reserve toevoeging				
Reservemutatie	350 V	165 V	165 V	165 V
Resultaat	-3.620 N	-3.627 N	-3.649 N	-3.651 N
Economie				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	288	355	355	355
Lasten	-545	-349	-350	-351
Saldo van baten en lasten	-258 N	6 V	5 V	4 V
Mutatie reserve beschikking	198	0	0	0
Reservemutatie	198 V	0 V	0 V	0 V
Resultaat	-60 N	6 V	5 V	4 V
Onderwijs				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	75	75	75	75
Lasten	-2.444	-2.431	-2.413	-2.390
Saldo van baten en lasten	-2.369 N	-2.356 N	-2.338 N	-2.315 N
Mutatie reserve beschikking	36	36	36	36

Reservemutatie	36 V	36 V	36 V	36 V
Resultaat	-2.332 N	-2.319 N	-2.301 N	-2.279 N
Sport en accommodaties				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	261	262	135	147
Lasten	-1.603	-1.642	-1.387	-1.468
Saldo van baten en lasten	-1.343 N	-1.381 N	-1.252 N	-1.321 N
Mutatie reserve beschikking	164	216	73	160
Reservemutatie	164 V	216 V	73 V	160 V
Resultaat	-1.178 N	-1.165 N	-1.179 N	-1.161 N
Cultuur en recreatie				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	22	22	22	22
Lasten	-951	-891	-889	-892
Saldo van baten en lasten	-929 N	-869 N	-867 N	-870 N
Mutatie reserve beschikking	12	3	1	2
Reservemutatie	12 V	3 V	1 V	2 V
Resultaat	-917 N	-866 N	-867 N	-867 N
Sociaal domein				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	3.346	3.481	3.331	3.332
Lasten	-23.238	-23.056	-22.713	-22.728
Saldo van baten en lasten	-19.892 N	-19.574 N	-19.381 N	-19.396 N
Mutatie reserve beschikking				
Reservemutatie	V	V	V	V
Resultaat	-19.892 N	-19.574 N	-19.381 N	-19.396 N
Milieu				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	2.093	2.092	2.094	2.098
Lasten	-2.002	-1.978	-1.980	-1.984
Saldo van baten en lasten	92 V	115 V	115 V	115 V
Resultaat	92 V	115 V	115 V	115 V
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	1.661	3.138	2.147	1.261
Lasten	-2.634	-3.900	-3.140	-1.821
Saldo van baten en lasten	-973 N	-762 N	-993 N	-560 N
Mutatie reserve beschikking				
Mutatie reserve toevoeging	7	-220	0	-445
Reservemutatie	7 V	-220 N	0 V	-445 N
Resultaat	-966 N	-982 N	-993 N	-1.005 N
Geheel - Totaal	374 V	-1.404 N	-1.127 N	-1.215 N
Totalen:				
lasten	-60.373	-58.714	-58.469	-58.420

baten	56.978	57.062	57.092	57.319
tussentelling	-3.395	-1.652	-1.377	-1.102
beschikking	3.938	645	427	507
toevoeging	-169	-397	-176	-621
Totaal	374	-1.404	-1.127	-1.215

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

bedragen * € 1000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lokale heffingen						
Afvalstoffenheffing	1.470	1.776	1.823	1.823	1.823	1.823
Compensatie lokale heffingen	-493					
Forensenbelasting	36	40	40	52	52	52
O.Z.B. niet-woningen eigenaren	1.326	1.456	1.509	1.569	1.601	1.617
O.Z.B. niet-woningen gebruikers	776	833	876	911	929	938
O.Z.B. woningen eigenaren	2.894	3.132	3.308	3.490	3.612	3.702
Reclamebelasting	52	53	53	53	53	53
Rioolheffing	2.014	2.244	2.401	2.408	2.415	2.423
Toeristenbelasting	245	245	245	300	300	300
Lokale heffingen - Totaal	8.320	9.779	10.255	10.606	10.785	10.908
Gemeentefonds						
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	36.432	38.314	38.923	37.382	38.353	39.342
Gemeentefonds - Totaal	36.432	38.314	38.923	37.382	38.353	39.342
Dividenden						
Dividend en andere inkomsten uit beleggingen	1.312	1.021	946	657	657	510
Dividenden - Totaal	1.312	1.021	946	657	657	510
Financieringsfunctie						
Financiering dmv kortlopende leningen < 1 jaar	357	248	120	0	0	0
Financiering dmv langlopende leningen > 1 jaar	4	7	8	7	7	6
Financiering dmv eigen financieringsmiddelen	15	0	0	0	0	0
Financieringsfunctie - Totaal	376	254	128	7	7	6
Totaal	46.440	49.369	50.252	48.652	49.801	50.765

Staat van incidentele baten en lasten

In de volgende tabel worden de incidentele mee- en tegenvallers over 2024 - 2027 weergegeven. (bedragen x €1.000).

Staat van incidentele baten en lasten

	Mutaties baten	Reserve lasten	Reserve toevoegingen	Reserve beschikkingen	Resultaat na bestemming
Aanpassingen oude gymzaal Geesteren					
2025		150		150	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Aloysiusschool Geesteren sloop-tijdelijke huisvest					
2025		682		682	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Grondexploitatie					
2025	-7		-7		0
2026	220		220		0
2027	0		0		0
2028	445		445		0
Gymzaal Reutum/groot onderhoud					
2025		150		150	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Herijking Maatschappelijk akkoord					
2025		50		50	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Ijslandse Preventie Model					
2025		80		80	0
2026		80		80	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Incidentele Uitvoer.kstn "Leefomgeving v.d.toekomst" - duurzaamheid)					
2025		200		200	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Instellen fonds arbeidsmarkt / 30's Leefbare kernen)					
2025		15		15	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
Leefbaarheidsfonds					
2025		60		60	0
2026		0		0	0
2027		0		0	0
2028		0		0	0
MOP 2025 - 2028					
2025		250		250	0
2026		259		259	0

2027	120	120	0
2028	201	201	0
MOP/toevoeging stelpost prijscompensatie			
2025	40	40	0
2026	40	40	0
2027	40	40	0
2028	40	40	0
MOP/uitbreiding werf			
2025	3	3	0
2026	3	3	0
2027	3	3	0
2028	3	3	0
Raadsvoorstel reserve MOP zaak 260914			
2025	133	133	0
2026	133	133	0
2027	133	133	0
2028	133	133	0
Twenteboard development(Bestuur en Middelen)			
2025	198	198	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
Uitvoeringsprogramma 2023-2028 Cultuurregio Twente			
2025	11	11	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
Vitaal Geesteren			
2025	1.000	1.000	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
VTA boomveiligheidscontrole			
2025	25	25	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
Werkbudget (Positieve gezondheid)			
2025	200	200	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
Werkbudget bedrijfsuitbreiding			
2025	1	1	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0
Werkbudget Duurzaamheid (Leefomgeving v.d.toekomst)			
2025	50	50	0
2026	0	0	0
2027	0	0	0
2028	0	0	0

Werkbudget Leefbare kernen				
2025	75		75	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Werkbudget Maatschappelijk vastgoed (Leefbare kernen)				
2025	30		30	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Werkbudget Participatie (Mijn Dorp)				
2025	45		45	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Werkbudget recreatie en toerisme(Leefbare kernen)				
2025	100		100	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Werkbudget toekomstbest. Agrar. Sect.				
2025	100		100	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Uitvoeringsplan KOG				
2025	160		160	0
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Vervolgaanpak zorgfraude				
2025	3		0	3
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Invoeren bodemgegevens in het BIS				
2025	13		0	13
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Gebiedsgericht geluidsbeleid				
2025	10		0	10
2026	0		0	0
2027	0		0	0
2028	0		0	0
Mutaties reserves onderling				
2025	312	312	312	0
2026	0	0	0	0
2027	0	0	0	0
2028	0	0	0	0
Totaal 2025	481	3.969	481	3.944
Totaal 2026	397	338	397	338

Totaal 2027	176	120	176	120	0
Totaal 2028	621	201	621	201	0

De belangrijkste incidentele baten en lasten betreffen:

Grondexploitatie; Winsten en verliezen grondexploitatie zijn eenmalig van aard en zijn, dus incidenteel (budgettair neutraal door dotatie/dekking aan/uit algemene reserve);

Mutaties reserves onderling; Betreft mutaties welk eenmalig van aard zijn om reserves op peil te houden, dus incidenteel (budgettair neutraal);

Uitvoeringsplan KOG; Betreft dekking voor het uitvoeringsplan, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit);

MOP 2024 - 2027; Betreft hier onttrekkingen/stortingen voor onderhoud gemeentelijke gebouwen, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking/storting via de reserve onderhoud gebouwen);

IJslandse Preventie Model; Betreft hier een implementatie van het model voor een periode van vier jaar, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen);

Boekwaarde Aloysiusschool; Het betreft hier een incidentele afboeking van de boekwaarde van de Aloysiusschool te Geesteren i.v.m. sloop en nieuwbouw van deze school, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen).

Gymzaal Geesteren; Het betreft hier een incidentele aanpassing van de gymzaal te Geesteren, dus incidenteel (budgettair neutraal door dekking uit de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen).

Coalitieakkoord 2022 - 2026; Betreft hier de jaarlijks beschikbaar gestelde middelen voor de uitvoering van het Coalitieakkoord, dus incidenteel, (budgettair neutraal door dekking uit reserve Coalitieakkoord 2022 - 2026);

Vervolgaanpak zorgfraude; Betreft hier de incidentele kosten voor het regionale project aanpak zorgfraude voor twee jaar, dus incidenteel;

Wijk GGD; Betreft hier de incidentele kosten voor het invoeren van bodemgegevens in het BIS, dus incidenteel;

Gebiedsgericht geluidsbeleid; Betreft hier de incidentele kosten voor gebiedsgericht geluidsbeleid voor een jaar, dus incidenteel.

Structureel begrotingssaldo Tubbergen

(bedragen * € 1.000	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo van baten en lasten	-3.395 N	-1.652 N	-1.377 N	-1.102 N
Mutatie reserves	3.769 V	248 V	250 V	-113 N
Begrotingssaldo na bestemming	374 V	-1.404 N	-1.127 N	-1.215 N
Waavan incidentele baten en lasten (saldo)	-26 N	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	349 V	-1.404 N	-1.127 N	-1.215 N

Meerjarenbalans

Balans per 31 december	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
(bedragen x € 1.000,--)	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028
ACTIVA						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	205	2.579	1.760	1.650	1.540	1.430
Materiële vaste activa	34.220	42.621	44.282	43.888	43.453	43.017
Financiële vaste activa	3.181	1.343	2.052	2.008	1.963	1.918
Voorraden	-946	-1.146	-45	-853	-1.237	-148
Uitzettingen looptijd korter dan 1 jaar	20.760	12.387	12.387	12.387	12.387	12.387
Liquide middelen	224	235	235	235	235	235
Overlopende activa	2.040	359	359	359	359	359
Totaal activa	59.684	58.379	61.031	59.674	58.700	59.198
Balans per 31 december						
(bedragen x € 1.000,--)						
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Reserves						
Algemene reserve	5.158	5.002	5.283	5.878	4.474	3.791
Bestemmingsreserves	21.564	13.935	16.770	16.301	16.050	15.720
Gerealiseerd resultaat	1.411	1.146	374	-1.404	-1.127	-1.215
	28.133	20.083	22.427	20.775	19.397	18.296
Voorzieningen						
Verplichtingen, verliezen en risico's	2.533	2.483	2.519	2.601	2.687	2.786
Toekomstige verplichtingen	1.941	1.679	2.315	2.022	1.584	1.014
Voorzieningen	4.474	4.162	4.834	4.623	4.271	3.800
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	17.084	15.500	21.597	19.693	17.790	15.887
Totaal vlottende passiva	9.993	18.634	12.173	14.583	17.242	21.215
Totaal passiva	59.684	58.379	61.031	59.674	58.700	59.198

Overzicht taakvelden

Taakvelden	* € 1000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.1	Bestuur	-2.461 N	-2.429 N	-2.462 N	-2.493 N	-2.522 N
0.10	Mutaties reserves	3.185 V	3.769 V	248 V	250 V	-113 N
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-873 N	0 V	0 V	0 V	0 V
0.2	Burgerzaken	-346 N	-381 N	-471 N	-474 N	-477 N
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-192 N	-253 N	-193 N	-183 N	-151 N
0.4	Overhead	-7.122 N	-8.293 N	-8.404 N	-8.470 N	-8.549 N
0.5	Treasury	1.890 V	2.088 V	1.560 V	1.494 V	1.287 V
0.61	OZB woningen	2.812 V	3.070 V	3.250 V	3.370 V	3.459 V
0.62	OZB niet-woningen	2.195 V	2.228 V	2.322 V	2.371 V	2.395 V
0.64	Belastingen overig	23 V	16 V	16 V	15 V	15 V
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	38.314 V	38.923 V	37.382 V	38.353 V	39.342 V
0.8	Overige baten en lasten	-850 N	-1.188 N	-1.390 N	-2.264 N	-3.155 N
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	V	V	V	V	V
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.777 N	-1.869 N	-1.869 N	-1.870 N	-1.870 N
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.782 N	-1.997 N	-2.008 N	-2.005 N	-2.012 N
2.1	Verkeer en vervoer	-3.396 N	-3.246 N	-3.247 N	-3.245 N	-3.244 N
2.2	Parkeren	-30 N	-28 N	-28 N	-28 N	-28 N
2.5	Openbaar vervoer	16 V	17 V	17 V	17 V	17 V
3.1	Economische ontwikkeling	-223 N	-223 N	-25 N	-25 N	-25 N
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-143 N	-101 N	0 V	0 V	0 V
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-159 N	-162 N	-164 N	-165 N	-165 N
3.4	Economische promotie	132 V	128 V	195 V	194 V	194 V
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.110 N	-2.085 N	-1.236 N	-1.215 N	-1.191 N
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.242 N	-1.131 N	-1.120 N	-1.123 N	-1.124 N
5.1	Sportbeleid en activering	-921 N	-934 N	-934 N	-934 N	-934 N
5.2	Sportaccommodaties	-372 N	-1.559 N	-446 N	-318 N	-387 N
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-228 N	-188 N	-178 N	-178 N	-178 N
5.4	Musea	-34 N	-21 N	-21 N	-21 N	-22 N
5.5	Cultureel erfgoed	-26 N	-21 N	-21 N	-19 N	-21 N
5.6	Media	-466 N	-473 N	-473 N	-473 N	-473 N
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.555 N	-1.657 N	-1.334 N	-1.362 N	-1.370 N
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.695 N	-2.214 N	-1.864 N	-1.787 N	-1.789 N
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-335 N	V	V	V	V
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	V	-2 N	-2 N	-2 N	-2 N
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	V	-196 N	-196 N	-196 N	-196 N
6.3	Inkomensregelingen	-913 N	-753 N	-743 N	-784 N	-791 N
6.4	WSW en beschut werk	-2.415 N	-2.343 N	-2.361 N	-2.179 N	-2.174 N
6.5	Arbeidsparticipatie	-365 N	-344 N	-345 N	-345 N	-337 N
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.263 N	V	V	V	V
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	V	-1.982 N	-1.982 N	-1.982 N	-1.982 N
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	V	V	V	V	V
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.577 N	V	V	V	V
6.71b	Begeleiding (WMO)	-2.517 N	V	V	V	V
6.71c	Dagbesteding (WMO)	-705 N	V	V	V	V
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	-1.886 N	V	V	V	V
6.72b	Jeugdhulp behandeling	-1.107 N	V	V	V	V
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	-535 N	V	V	V	V
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-248 N	V	V	V	V
6.73a	Pleegzorg	-189 N	V	V	V	V
6.73b	Gezinsgericht	-206 N	V	V	V	V
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	-927 N	V	V	V	V
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-824 N	V	V	V	V

6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-82	N	V	V	V	V	V	
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	V	-40	N	-40	N	-40	N	
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	V	-3.437	N	-3.437	N	-3.437	N	
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	V	-1.270	N	-1.270	N	-1.270	N	
6.791	PGB WMO	V	-3.821	N	-3.644	N	-3.643	N	
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-45	N	V	V	V	V	V	
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	V	-45	N	-45	N	-45	N	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	V	V	V	V	V	V	V	
6.82a	Jeugdbescherming	-366	N	V	V	V	V	V	
6.82b	Jeugdreclassering	-9	N	V	V	V	V	V	
6.821	Jeugdbescherming	V	-366	N	-366	N	-366	N	
6.822	Jeugdreclassering	V	-9	N	-9	N	-9	N	
6.91	Coördinatie en beleid WMO	V	-1.326	N	-1.342	N	-1.352	N	
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	V	-1.137	N	-974	N	-925	N	
7.1	Volksgezondheid	-1.098	N	-1.175	N	-1.168	N	-1.155	N
7.2	Riolering	440	V	498	V	504	V	512	V
7.3	Afval	184	V	259	V	260	V	261	V
7.4	Milieubeheer	-1.369	N	-516	N	-247	N	-249	N
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-22	N	-44	N	-44	N	-44	N
8.1	Ruimte en leefomgeving	-620	N	-551	N	-559	N	-564	N
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	478	V	-7	N	220	V	0	V
8.3	Wonen en bouwen	-1.042	N	-807	N	-715	N	-723	N
Totaal		0	V	374	V	-1.404	N	-1.127	N

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht reserves en voorzieningen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing laten we zien hoe de risico's zich verhouden tot het weerstandsvermogen: de saldireserve. Bij die ontwikkeling houden we niet alleen rekening met hetgeen dat in de begrotingsadministratie is opgenomen maar ook met verwachtingen en claims waar we nu zicht op hebben.

In dit deel geven we inzicht in de stand van de reserves en voorzieningen zoals die nu in de administratie is opgenomen.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Jaar	Saldo begin van het jaar	Structurele Dotatie	Incidentele dotatie	Structurele onttrekking	Incidentele onttrekking	Dekking i.v.m. afschr	Saldo einde van het jaar
Algemene Reserve, exploitatie	2025	5.603	0	-7	0	312	0	5.283
	2026	5.283	0	220	0	0	0	5.504
	2027	5.504	0	0	0	0	0	5.504
	2028	5.504	0	445	0	0	0	5.948
Reserve kwaliteitsimpuls	2025	453	0	0	0	0	0	453
	2026	453	0	0	0	0	0	453
	2027	453	0	0	0	0	0	453
	2028	453	0	0	0	0	0	453
Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	2025	1.398	0	176	0	250	0	1.324
	2026	1.324	0	176	0	259	0	1.242
	2027	1.242	0	176	0	120	0	1.298
	2028	1.298	0	176	0	201	0	1.274
Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	2025	2.060	0	312	0	80	0	2.292
	2026	2.292	0	0	0	80	0	2.213
	2027	2.213	0	0	0	0	0	2.213
	2028	2.213	0	0	0	0	0	2.213
Reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen	2025	963	0	0	0	832	0	130
	2026	130	0	0	0	0	0	130
	2027	130	0	0	0	0	0	130
	2028	130	0	0	0	0	0	130
Voorzieningen pensioenen en wachtgeld wethouders	2025	2.494	200	0	174	0	0	2.519
	2026	2.519	200	0	118	0	0	2.601
	2027	2.601	200	0	113	0	0	2.687
	2028	2.687	200	0	101	0	0	2.786
Voorziening riolering	2025	1.773	0	0	2	0	0	1.772
	2026	1.772	0	0	293	0	0	1.479
	2027	1.479	0	0	436	0	0	1.043
	2028	1.043	0	0	564	0	0	479
Voorziening afval	2025	544	0	0	1	0	0	543
	2026	543	0	0	-0	0	0	543
	2027	543	0	0	2	0	0	541
	2028	541	0	0	6	0	0	535
Reserve wegen en kunstwerken	2025	601	0	0	0	0	0	601
	2026	601	0	0	0	0	0	601
	2027	601	0	0	0	0	0	601
	2028	601	0	0	0	0	0	601
Reserve dekking afschrijving investering majeure projecten	2025	5.171	0	0	0	0	307	4.864
	2026	4.864	0	0	0	0	307	4.558
	2027	4.558	0	0	0	0	307	4.251
	2028	4.251	0	0	0	0	307	3.944
Reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit	2025	160	0	0	0	160	0	0
	2026	0	0	0	0	0	0	0
	2027	0	0	0	0	0	0	0

	2028	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Coalitie akkoord 2022 - 2026	2025	9.130	0	0	0	2.310	0	6.821
	2026	6.821	0	0	0	0	0	6.821
	2027	6.821	0	0	0	0	0	6.821
	2028	6.821	0	0	0	0	0	6.821
Reserve Centrumplan Tubbergen	2025	284	0	0	0	0	0	284
	2026	284	0	0	0	0	0	284
	2027	284	0	0	0	0	0	284
	2028	284	0	0	0	0	0	284
Totaal	2024	32.608	452	15.348	115	17.559	101	30.633
Totaal	2025	30.633	200	481	177	3.944	307	26.887
Totaal	2026	26.887	200	397	411	338	307	26.428
Totaal	2027	26.428	200	176	551	120	307	25.826
Totaal	2028	25.826	200	621	671	201	307	25.468

Toelichting per reserve/voorziening

Algemene reserve

Doel

Buffer om toekomstige incidentele financiële tegenvallers en risico's op te vangen om de continuïteit van de gemeente te waarborgen. De algemene reserve vormt het beschikbare weerstandsvermogen.

Reserve kwaliteitsimpuls – wordt reserve kernenfonds

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor aanpassingen in de ruimtelijke kwaliteit. Inmiddels heeft een nadere specificatie van deze reserve plaatsgevonden in een kernenfonds en een landschap fonds. De oude reserve (reserve kwaliteitsimpuls) werd gevoed vanuit de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO) en anterieure overeenkomsten (kernen). De nieuwe reserve (reserve kernenfonds) beperkt zich tot bijdragen uit anterieure overeenkomsten (grootschalige woningbouwontwikkelingen van derden). De KGO (onderdeel landelijk gebied) heeft niet het karakter van een reserve.

Reserve groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel

Doel van de reserve is om planmatig "groot onderhoud" en "vervangingsinvesteringen" gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen. De gemeentelijke gebouwen dienen een adequaat niveau van onderhoud te hebben.

Toelichting

Jaarlijks wordt €133.000 (welk vanaf 2023 wordt geïndexeerd) gedoteerd aan deze reserve. De (geïndexeerde) onttrekkingen zijn gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan (MOP) dat door de raad is vastgesteld. In 2021 is een nieuw geactualiseerde Mop opgesteld. Aan de hand hiervan worden de jaarlijkse dotaties en de jaarlijkse onttrekkingen vastgesteld.

Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen

Doel

De middelen in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen hebben (nog) geen bestemming of besteding meegekregen. Ze zijn (nog) vrij besteedbaar. Het doel van deze reserve is vooral het in beeld hebben en houden van de beschikbare incidentele algemene middelen, de vrije incidentele ruimte.

Reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor het realiseren van projecten uit het Maatschappelijk Akkoord Tubbergen.

Toelichting

Rekening houdend met de besluitvorming uit de perspectiefnota 2022 (met name de actualisatie Maatschappelijk Akkoord Tubbergen) bedraagt de omvang van deze per 1 januari 2023 ruim € 1,9 miljoen. Volgen we de besluitvorming en de oorspronkelijke planning dan wordt in 2024 nog een bedrag van ruim € 0,2 miljoen uitgegeven. Voor de duidelijkheid: alle gelden in deze reserve zijn voorzien van een bestemming gedekt door een raadsbesluit.

Reserve wegen en kunstwerken

Doel

Doel van de reserve is om planmatig “groot onderhoud” gelijkmatig over de begrotingsjaren te verdelen. Om fluctuaties van de budgetten van wegen en kunstwerken op te vangen is in de begroting van 2017 €1.800.000 beschikbaar gesteld. In 2024 is er €1.000.000 gedoteerd voor de noodzakelijke vervangingen en het achterstallig (groot) onderhoud van kunstwerken voor de jaren 2024 en 2025.

Toelichting

Van de beschikbaar gestelde € 1,8 miljoen was een bedrag van € 0,8 miljoen bedoeld om gefaseerd toe te groeien naar het structureel benodigde onderhoudsbudget in de meerjarenbegroting. In 2020 wordt voor de laatste keer een beroep gedaan op deze reserve voor dit doel. De middelen die daarna resteren zijn naast de structureel geraamde bedragen in de begroting bedoeld om het meerjarige planmatige onderhoud op grond van de Meerjaren Onderhouds Plannen uit te voeren.

Reserve dekking afschrijvingen investeringen majeure projecten

Doel

Dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van geactiveerde majeure projecten.

Toelichting

De afschrijvingslasten van de volgende, voorzien van een raadsbesluit, geactiveerde majeure projecten komen ten laste van deze reserve:

Fietspad Manderveenseweg	€ 840.295
Verharding Veldboersweg Langeveen	€ 72.397
Biogas Vlaskoel	€ 92.319
Verharding Grensweg te Langeveen	€ 27.300
Herinrichting entree te Fleringen	€ 65.000
Onderwijs Huiskamer Manderveen	€ 1.262.949
Nieuwbouw Aloysiusschool	€ 272.000

Integratie Heilig Hartschool Fleringen	€ 1.449.568
Openbare ruimte integratie Heilig Hartschool Fleringen	€ 80.000
Almeloseweg Mariaparochie-Harbrinkhoek	€ 240.087
Vorbereidingskrediet Centrumberaad	€ 300.000
Dak- en gevelrenovatie zwembad de Vlaskoel	€ 610.000
Kunstwerken	€ 80.550
Verkeersveiligheid/leefbaarheid Almeloseweg	€ 750.000
Vervanging kunstwerken	€ 519.450
Totaal	€ 6.661.915

Reserve dekking onderhoud en vervanging openbaar groen, speeltoestellen en biodiversiteit

Doel

In 2020 is deze nieuwe reserve gevormd en is er 1 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het KOG (Kwaliteit Openbaar Groen). Op deze manier wordt de Raad in de gelegenheid gesteld om de uitvoering op het KOG te volgen.

Toelichting

In 2020 is het Uitvoeringsplan KOG door de Raad vastgesteld waarin voor de komende 4 jaren een kostenraming is opgesteld.

Reserve Coalitie akkoord 2022 - 2026

Doel

Deze reserve wordt ingezet voor het realiseren van projecten uit het Coalitie akkoord 2022 - 2026.

Toelichting

Rekening houdend met de besluitvorming uit het Coalitie akkoord 2022 - 2026 bedraagt de oorspronkelijke omvang van deze reserve € 6,7 miljoen. Volgen we de besluitvorming dan wordt in deze periode voorgenoemd bedrag uitgegeven (en gedekt door een raadsbesluit) aan de volgende doelen:

Werkbudget projectondersteuning	€ 300.000
Ervencoach	€ 100.000
Werkbudget gezondheid	€ 200.000

Opstellen plan van aanpak inclusiviteit/toegankelijkheid	€ 50.000
Opstellen sportnota	€ 25.000
Opstellen cultuurnota	€ 25.000
Leefbaarheidsfonds	€ 150.000
Programmagelden duurzaamheid	€ 1.000.000
Werkbudget duurzaamheid	€ 170.000
Groene cheques	€ 30.000
Energieloket	€ 30.000
Uitvoeringskosten duurzaamheid	€ 800.000
Werkbudget leefbare kernen	€ 400.000
Inbreiding voor uitbreiding	€ 400.000
Stimuleringsregeling	€ 600.000
Plan van aanpak Gebiedsgerichte aanpak zorglandschap	€ 25.000
Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed	€ 420.000
Instellen fonds arbeidsmarkt / 3O's	€ 150.000
Evaluatie centrummanager	€ 100.000
Werkbudget maatschappelijk vastgoed	€ 75.000
Werkbudget recreatie en toerisme	€ 200.000
Strategische capaciteit en arbeidsmarkt	€ 50.000
Werkbudget participatie	€ 100.000

Bestuursadviseur	€ 150.000
Twenteboard development	€ 988.000
Integraal veiligheidsbeleid	€ 50.000
Visual Tree Assessment / Boomveiligheidscontrole	€ 75.000
Mantelzorg	€ 50.000
Digitalisering dienstverlening	€ 22.000
Totaal	€ 6.705.000

Reserve Centrumplan Tubbergen

Doel

Dekking van een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling die kunnen worden gerealiseerd met eenmalige bijdragen en subsidies.

Toelichting

In raadsbrief nr. 52-2023 is de raad geïnformeerd over de fasering van het project inclusief een globale planning. Daar waar het gaat om investeringen in de openbare ruimte, bijdragen aan maatschappelijke ontwikkelingen en de realisatie van een nieuw gemeentehuis zal op termijn budget nodig zijn. Zowel structureel als incidenteel In de begroting 2024 is daarom besloten financiële ruimte te creëren om in de toekomst te kunnen voorzien in de noodzakelijke dekking van investeringen. Aangezien een aantal deelprojecten als onderdeel van de Centrumontwikkeling kunnen worden gerealiseerd met eenmalige bijdragen en subsidies hebben we ook behoefte aan incidentele dekkingsmiddelen. Vandaar dat de reserve Centrumontwikkeling in het leven is geroepen

Voorziening pensioenen en wachtgeld wethouders

Doel

De gemeente is eigen risicodragers voor de pensioenaanspraken van (oud)wethouders in de toekomst. (Oud)wethouders kunnen op basis van hun rechtspositie aanspraak maken op een pensioenuitkering. Om deze toekomstige verplichting te kunnen voldoen, is deze voorziening in het leven geroepen.

Toelichting

Het uiteindelijke doelvermogen wordt berekend aan de hand van de sterftekans (afhankelijk van geslacht en leeftijd) en een rekenrente. Jaarlijks worden hiertoe actuariële berekeningen opgesteld. De dotaties betreffen de rekenrente en de pensioenopbouw van de huidige wethouders. De onttrekkingen betreffen pensioenbetalingen aan voormalig wethouders, die de pensioengerechtigde leeftijd bereikt hebben en wachtgeld.

Voorziening riool

Doel

Deze voorziening heeft als doel om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen. een egaliserend karakter dus.

Toelichting

De dotaties en onttrekkingen betreffen de egalisatie van het verschil tussen de rioolheffing en de lasten van riolering (zowel exploitatielasten als kapitaallasten).

Voorziening afval

Doel

Deze voorziening heeft als doel om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen. een egaliserend karakter dus.

Toelichting

De dotaties en onttrekkingen betreffen de egalisatie van het verschil tussen de afvalstoffenheffing en de lasten van afvalinzameling en -verwijdering (zowel exploitatielasten als kapitaallasten).

Bijlage 2: Vaststellen begroting

De raad van de gemeente Tubbergen

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van,
gelet op de Gemeentewet;

B E S L U I T:

De begroting 2025 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 12 november 2024,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

E. Hoitink

Drs. A.H. Postma